

Tilinpäätös 2020

Keski-Pohjanmaan Osuuspankki

SISÄLLYSLUETTELO

sivu

1-28	Toimintakertomus
29	Osuuspankin tuloslaskelma, Pro Forma
30	Osuuspankin tase, Pro Forma
31-50	Liitetiedot, Pro Forma
51	Osuuspankin tuloslaskelma (virallinen)
52	Osuuspankin tase (virallinen)
53-54	Osuuspankin rahoituslaskelma
	Osuuspankin tuloslaskelman ja taseen liitteenä annettavat tiedot
55-73	Osuuspankin tilinpäätöksen merkittävimmät laatimisperiaatteet
74-93	Liitetiedot (virallinen)
94-103	Luettelo kirjanpitokirjoista, tositteiden lajeista sekä selvitys niiden säilytystavoista
104	Hallituksen allekirjoitus
104	Hallintoneuvoston lausunto
105	Tilintarkastajien merkintä suoritetusta tilintarkastuksesta

KESKI-POHJANMAAN OSUUSPANKKI

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Fuusio tilikauden 2020 aikana

Tilikauden aikana Kalajoen Osuuspankki sulautui Keski-Pohjanmaan Osuuspankkiin pankin jatkaessa toimintaansa nimellä Keski-Pohjanmaan Osuuspankki. Sulautuminen merkittiin kaupparekisteriin 31.10.2020. Sulautumisen tarkoituksena on rakentaa entistä vahvempi alueosuuspankki kolmen kaupungin Kokkolan, Kalajoen ja Ylivieskan sekä niitä ympäröivän elinvoimaisen maakunnan varaan. Keski-Pohjanmaan Osuuspankin pääkonttorina toimii Kokkolan konttori. Kalajoen Osuuspankin jäsenet ovat ilman eri hakemusta Keski-Pohjanmaan Osuuspankin jäseniä ja säilyttävät heille kuuluvat oikeutensa. Pankkien yhdistymisellä vahvistetaan pankkien kykyä tarjota asiakkailleen kilpailukykyiset ja monipuoliset palvelut nopeasti muuttuvassa ja digitalisoituvassa toimintaympäristössä. Yhdistyneen pankin vahvat omat varat ja toimivat prosessit mahdollistavat vahvan läsnäolomme yrityspankkitoiminnassa, samoin kuin henkilö- ja maa- ja metsätalousasiakkaissa.

Toimintakertomuksessa on esitetty Keski-Pohjanmaan Osuuspankin ja sulautuneen Kalajoen Osuuspankin yhteenlaskettuja pro forma tilinpäätöslukuja ja niiden kehitystä. Vertailukausien pro forma tilinpäätöstiedot on laadittu laskemalla sulautuneen ja vastaanottaneen pankin tilinpäätöserät yhteen. Tilinpäätös sisältää virallisen tuloslaskelman ja taseen, jossa sulautuneen Kalajoen Osuuspankin tulos on huomioitu ajalta 1.11.2020 – 31.12.2020.

Ensimmäinen yhdistetyn pankin liikevoitto vuodelta 2020 oli 1 898 tuhatta euroa, joka oli 79,3 % pienempi kuin edellisenä vuotena. Luottotappiovarausten 4 685 tuhatta euroa purun jälkeen tilikauden tulos oli 6 371 tuhatta euroa. Tuloksen aleneminen johtui lähinnä odotettujen luottotappioiden (8 363 t tuhatta euroa vs – 1 989 tuhatta euroa 2019) voimakkaasta kasvusta. Pankin korkokate pieneni 163 tuhatta euroa (-1,0%) nettopalkkiotuottojen kasvaessa 191 tuhatta euroa (2,6 %). Henkilöstö- ja muut hallintokulut laskivat yhteensä 143 tuhatta euroa (molemmat -1,0 %) johtuen tehdyistä tehostamistoimista. Luottokanta omasta taseesta kasvoi 0,3 % ja talletuskanta kasvoi 8,2 %. Odotettavissa olevien luottotappioiden (arvon alentumisten) määrä suhteutettuna luotto- ja takauksentaan on korkealla tasolla. CET1 vakavaraisuussuhde 26,38 % oli edellisvuotta parempi.

Avainlukuja

Avainlukuja			
	2020	2019	Muutos
Liikevoitto, 1000 €	1 898	9 180	-79,3
Kulujen suhde tuottoihin, %	64,4	61,5	2,9
Oman pääoman tuotto (ROE), %	1,4	4,6	-3,2
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	26,4	25,9	0,5
Henkilöstö keskimäärin *	77	78	- 1,3
Omistaja-asiakkaat	37 793	37 947	-154

* FTE-luku

OP Ryhmä

Keski-Pohjanmaan Osuuspankki on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa. Kaikki jäsenet ovat omistaja-asiakkaita, joista jokaisella on yksi yhtäläiset oikeudet tuottava jäsenosuus.

Osuuspankki kuuluu OP Ryhmään, joka on johtava suomalainen finanssiryhmä. Se koostuu itsenäisistä osuuspankeista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytäryhtiöineen. OP Ryhmän ja sen jäsenpankkien keskitettyjen palveluiden kehittämisestä ja tuottamisesta vastaavat OP Osuuskunta sekä sen tytäryhtiöt OP-Palvelut Oy ja OP-Korttiyhtiö Oy. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Osuuspankki on OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset yhdessä niiden konsolidointiryhmiin kuuluvien yhteisöjen kanssa muodostavat yhteenliittymän, josta säädetään laissa talletuspankkien yhteenliittymästä (Yhteenliittymälaki). Yhteenliittymälain mukaan keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista ja niiden vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan yhteenliittymän tasolla. OP Ryhmän vakuutusyhtiöt eivät kuulu keskinäisen vastuun piiriin.

Osuuspankilla jäsenluottolaitoksena ei ole velvollisuutta julkistaa luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 12 §:n mukaista puolivuositiedotusta. Jäsenluottolaitoksella ei ole velvollisuutta julkistaa vakavaraisuutta koskevia tietoja (ns. Pilari III -tiedot) kokonaisuudessaan, vaan ne julkistetaan OP yhteenliittymästä.

Toimintaympäristö

Koronapandemia koetteli maailmantaloutta pahoin vuonna 2020. Kevään jyrkän pudotuksen jälkeen talous alkoi toipua kesällä, mutta pandemian toisen aallon seurauksena elpyminen hidastui vuoden lopulla uudelleen. Talous kuitenkin kärsi tartuntojen lisääntymisestä huomattavasti vähemmän kuin keväällä.

Rahoitusmarkkinat toipuivat keskuspankkien tuella nopeasti kevään kriisistä. Osakekurssit ovat nousseet rokotusten ja talouspoliittisen elvytyksen tuoman optimismin myötä. Elvyttävä talouspolitiikka, ja odotukset talouden elpymisestä heijastuivat vuoden lopulla laajalti myös muihin sijoituksiin.

Euroopan keskuspankki pidensi elvyttäviä rahapoliittisia toimiaan joulukuussa, ja samalla korosti, että ohjauskorot säilyvät pitkään matalina. Markkinakorot ovat säilyneet kauttaaltaan matalina.

Koronapandemia ei ole koetellut Suomea yhtä paljon kuin muuta Eurooppaa. Euroaluetta maltillisemman notkahduksen jälkeen talous kääntyi kasvuun kolmannella vuosineljänneksellä muun euroalueen tavoin. Talouden elpyminen hidastui, mutta ei täysin pysähtynyt vuoden viimeisellä neljänneksellä.

Taantuma on koetellut taloutta epätasaisesti. Vaikeudet ovat kohdistuneet osaan koronapandemiasta kärsiviin aloihin, kuten matkailu- ja ravintolapalveluihin sekä turkistalouteen. Muutoin kotitalouksien ja yritysten taloudellinen tilanne oli loppuvuonna laajalti hyvä. Asuntomarkkinat piristyivät loppuvuonna, ja pandemian aiheuttama notkahdus jäi lyhyeksi.

Koronapandemia pitää yhä yllä epävarmuutta talouden näkymistä. Rokotusten edetessä talous voi jatkaa elpymistä. Korkoympäristö säilyy kuitenkin euroalueella yhä matalana.

Keski-Pohjanmaan Osuuspankin toimialueella väestökehitys on ollut kasvava Kalajoella, Kokkolassa ja Ylivieskassa. Työllisyystilanne on säilynyt varsin hyvänä koronavuodesta huolimatta.

Yritysvastuu

Vastuullisuus on tiivis osa OP Ryhmän ja osuuspankkien liiketoimintaa ja strategiaa. OP Ryhmän vastuullisuus työ perustuu ryhmän perustehtävään ja arvoihin, joita asiakasomisteinen liiketoimintamalli tukee. Liiketoiminnan tulee edistää asiakkaiden ja toimintaympäristön hyvinvointia,

turvallisuutta ja kestäväää taloudellista menestystä. OP Ryhmän tavoitteena on olla vastuullisuuden edelläkävijä toimialallaan. OP Ryhmän vastuullisuusohjelma rakentuu neljän teeman ympärille: vahvistamme suomalaisten taloustaitoja, edistämme kestäväää taloutta, tuemme paikallista elinvoimaa ja yhteisöllisyyttä ja käytämme tietopääomaamme vastuullisesti.

Keski-Pohjanmaan Osuuspankki toteutti kattavasti omaa vastuullisuusohjelmaansa. Korona-ajan maksuhelpotuksia myönnettiin yli 1000 kotitaloudelle ja yli 200 yritykselle, ja vuokratuottoja annettiin kiinteistöissämme toimiville yrityksille. Edistimme kestäväää taloutta arjen työssämme olemalla vastuullisen sijoittamisen asiantuntija, myöntämällä uusia yritysluottoja noin 100 miljoonalla eurolla mahdollistamaan toimialueemme investointeja ja siten uutta työtä, myöntämällä noin 100 miljoonalla eurolla uusia asuntoluottoja tukemaan asuntokauppaa ja toimialueen väestökehitystä. Teimme merkittäviä lahjoituksia alueen yliopistoille ja toteutimme muutoin kattavaa oppilaitosyhteistyötä korona-ajan haasteista huolimatta. Kosketamme tuhansia alueemme ihmisiä kulttuuri-, taide- ja urheiluseurayhteistyöllä.

OP Ryhmän Hyvän liiketavan periaatteet (Code of Conduct) sisältävät OP Ryhmän vastuullisuus- ja ympäristöperiaatteet, joiden mukaisesti kaikkien OP Ryhmässä työskentelevien tulee toimia roolista, asemasta tai toimipaikasta riippumatta. Yksityiskohtaisemmat säännöt ja ohjeet täydentävät Hyvän liiketavan periaatteita. Toimittajan vastuullisuusvaatimukset (Supplier Code of Conduct) velvoittavat kaikkia ryhmän palveluntarjoajia, muita toimittajia ja kumppaneita. OP Ryhmä on sitoutunut noudattamaan YK:n Global Compact -aloitteen kymmentä periaatetta ihmisoikeuksista, työelämän oikeuksista, ympäristöperiaatteista ja korruption torjunnasta. OP on vuodesta 2009 lähtien sitoutunut noudattamaan YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita. Vuonna 2019 OP Ryhmä allekirjoitti perustajajäsenenä YK:n ympäristöohjelman Finance Initiative (UNEP FI) vastuullisen pankkitoiminnan periaatteet. OP Ryhmän ryhmätasoinen vastuullisuusraportointi perustuu GRI-standardeihin ja on luettavissa osana OP Ryhmän vuosikatsausta osoitteessa op-year2020.fi. Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista on luettavissa osana OP Ryhmän toimintakertomusta 2020.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Kesäkuun 2. päivä Kalajoen Osuuspankin ja Keski-Pohjanmaan Osuuspankin edustajistot päättivät yksimielisesti pankkien yhdistymisestä. Keski-Pohjanmaan Osuuspankin ja Kalajoen Osuuspankin fuusio astui voimaan 1.11.2020.

Keski-Pohjanmaan Osuuspankin vuoteen sisältyy laadukkaita onnistumisia liiketoiminnan eri osa-alueilla, jotka kuvastuvat sekä liiketoiminta-alueiden että uusasiakas- ja asiakasmäärän kasvuluvuissa. Kasvulukuihin ovat vaikuttaneet henkilöstön aktiivinen myyntityö, vahva brändi, omistaja-asiakasedut sekä pankin paikallisuus ja kotimaisuus. Edellistä vuotta pienemmän uusien omistaja-asiakkaiden määrän ja luonnollisen poistuman myötä pankin jäsenmäärä laski 154 omistajajäsenellä ja oli vuoden lopussa 37 793. Keski-Pohjanmaan Osuuspankki maksoi omistajajäsenilleen bonuksia yhteensä 3 639 tuhatta euroa. Osuuspankki tarjosi taloudellista helpotusta asiakkailleen, joiden taloudenhoito oli vaikeutunut koronakriisin vuoksi. Osuuspankki tarjosi vuoden aikana sekä kotitalouksille että pk-yrityksille mahdollisuuden lykätä luottojen maksuja, mikäli koronapandemia oli vaikuttanut asiakkaiden luotonhoitokykyyn. Asiakkaille tarjottiin mahdollisuus asuntoluottojen lyhennysvapaaseen enintään 12 kuukauden ajaksi. Yritysten osalta maksuaikojen muutokset arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Lisäksi hyödynnetään laajasti Finnveran tarjoamia takauksia. Muutoksista ei peritty asiakkailta erillistä maksua 16.3-21.9.2020 välisenä aikana.

Osuuspankki on mahdollistanut henkilöstölleen turvalliset työolosuhteet toimistoissa ja konttoreissa sekä etätönn tekemisen laajamittaisesti niissä työtehtävissä, missä se on mahdollista. Näillä toimilla varmistetaan, että yhteiskunnan näkökulmasta kriittiset palvelut toimivat myös koronakriisin aikana.

Asiakaskäyttötymisen ja sisäisten toimintatapojen muutosten myötä pankki järjesti tilikauden aikana yhteistoimintamenettelyt (YTL 8. luku) toimintojen uudelleen järjestämiseksi. Tässä yhteydessä Kälviän, Lohtajan, Teerijärven ja Evijärven konttoreiden toiminta muutettiin säännöllisen aukioloajan toiminnasta aikavarauksilla toteutettavaksi kohtaamispaikkatoiminnaksi ilman kassapalveluita. YT-

menettelyn myötä toteutetuilla toimenpiteillä voi odottaa olevan henkilöstö- ja kiinteistökulujen vähentymisen kautta myös myönteisiä tulosvaikutuksia tuleville tilikausille. Osuuspankki myi seuraavien pankin toimialueella sijaitsevien konttorikiinteistöjen osakekannat: Evijärvellä sijaitsevan Kiinteistö Oy Evijärven Liikekeskuksesta omistamansa osakekannan, Kälviällä sijaitsevan Kiinteistö Oy Kälviän Arvonkulmasta omistamansa osakekannan sekä Teerijärvellä sijaitsevan Kiinteistö Oy Teerijärven Pankkitalosta omistamansa osakekannan. Osuuspankki on arvioinut uudelleen kiinteistöjensä arvoja. Kiinteistöjen arvot on saatettu vastamaan tilojen arvoa OP Ryhmän strategian mukaiselle liiketoiminnalle.

Osuuspankki lykkäsi voitonjaon maksua eli Tuotto-osuuksien vuoden 2019 korkojen maksua tammikuulle 2021 Euroopan keskuspankin (EKP:n) ja Finanssivalvonnan antamien suositusten mukaisesti. EKP antoi 27.3.2020 suosituksen, jossa pankkeja pyydettiin lykkäämään voitonjaon maksua vähintään lokakuun alkuun asti. EKP antoi 28.7.2020 uuden suosituksen voitonjaon maksun lykkäämisestä 1.1.2021 asti. Tällä hetkellä voimassa oleva suositus olla maksamatta tuotto-osuuksien korkoja jatkuu 30.9.2021 saakka. Myös Finanssivalvonta antoi vastaavat suositukset. Suosituksella pyrittiin turvaamaan pankkien kykyä tukea reaali taloutta yritys- ja kotitalousrahoituksella koronapandemian aiheuttaman talouskriisin vaikutusten helpottamiseksi. OP Ryhmä on käynyt EKP:n suosituksen mukaisesti keskustelun voitonjaon tasosta EKP:n valvontaryhmän kanssa ja Tuotto-osuuksien korot vuodelta 2019 maksetaan Tuotto-osuuksien haltijoille 8.2.2021.

Osuuspankki otti käyttöön vuonna 2020 Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeistuksen maksukyvyttömyyden määritelmästä (Ohjeet maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta asetuksen (EU) N:o 575/2013 178 artiklan mukaisesti). Ohjeistuksella harmonisoidaan eurooppalaisten pankkien käyttämä määritelmä asiakkaiden maksukyvyttömyydestä. Uuden ohjeistuksen mukainen prosessi tunnistaa maksukyvyttömyyksiä aikaisempaa herkemmin mm. julkisten maksuhäiriöiden perusteella sekä laajentaa henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden velallisen kaikkiin vastuihin. Uudistus lisäsi maksukyvyttömyyshavaintojen määrää ja heikensi luottoriskiparametrejä. Osuuspankki soveltaa ns. kaksivaiheista käyttöönottoa, jossa ensimmäisessä vaiheessa muutettiin maksukyvyttömyyden määritelmä vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä ja myöhemmin toisessa vaiheessa kalibroidaan luottoriskiparametrit. Uuden maksukyvyttömyyden määritelmän käyttöönotosta aiheutuva valvojan velvoite nosti Osuuspankin luottokannan keskimääräisiä riskipainoja ensimmäisessä vaiheessa. Vakavaraisuusvaikutuksessa on huomioitu myös määritelmämuutoksesta aiheutuva tuloslaskelman odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) kasvu.

Osuuspankin vahinkovakuutusmyynti siirtyi Pohjola Vakuutukseen 1.4.2020.

Keski-Pohjanmaan Osuuspankilla ei ollut muita olennaisia tapahtumia tilikaudella

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

OP Ryhmän näkemyksen mukaan merkittävimmät luottolaitosvakavaraisuuteen vaikuttavat avoimet sääntely- ja valvontaympäristön muutokset ovat EKP:n suorittamasta OP:n sisäisten mallien läpikäynnistä (TRIM, Targeted Review of Internal Models) mahdollisesti aiheutuvat valvojan asettamat velvoitteet sekä sisäisten mallien (IRBA, Internal Ratings-Based Approach) soveltamisen laajuuden uudelleenarviointi. Molempien arvioidaan heikentävän osuuspankin vakavaraisuutta vuoden 2021 aikana.

OP Ryhmässä maksuvalmiudenhallinta on keskitetty OP Ryhmän Yrityspankissa olevaan Keskuspankkiin. Osuuspankki talletti oman osuutensa maksuvalmiusvaateesta LCR-talletuksella keskuspankkiin. LCR-talletusten kerryttäminen aloitettiin huhtikuussa 2020 ja LCR-talletuksen taso nousi vaiheittain siten, että tammikuussa 2021 LCR-talletuksen taso vastasi vaadetta täyteen määräänsä.

Osuuspankin tulos

Liikevoittoon vaikuttaneiden keskeisimpien tuotto- ja kuluerien kehitys kolmelta viimeiseltä vuodelta on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Tulosanalyysi				
1000 €				
	2020	2019	Muutos, %	2018
Tuotot				
Korkokate	15 513	15 676	-1	15 600
Muut tuotot				
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	5 479	5 464	0,3	5 506
Palkkiotuotot, netto	7 549	7 358	2,6	7 303
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	-6	15	-139,6	21
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot	-	12	-100	12
Suojauslaskennan nettotulos	-	-		-
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	-93	-5	1 799,1	-197
Liiketoiminnan muut tuotot	381	473	-19,4	674
Yhteensä	13 309	13 318	-0,1	13 320
Tuotot yhteensä	28 822	28 994	-0,6	28 920
Kulut				
Henkilöstökulut	6 095	6 153	-1	5 825
Muut hallintokulut	8 420	8 505	-1	7 965
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	1 025	684	49,9	696
Liiketoiminnan muut kulut	3 023	2 483	21,7	2 459
Kulut yhteensä	18 561	17 824	4,1	16 945
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatuihin rahoitusvaroihin	8 363	1 989	320,4	522
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumistappiot	-	-		-
Liikevoitto (- tappio)	1 898	9 180	-79,3	11 453

Liikevoitto laski voimakkaasti edelliseen vuoteen verrattuna johtuen suurelta osin odotettujen luottotappioiden määrän kasvusta. Korkokate laski alhaisen korkotason ja maltillisen luottokannan kasvun takia. Oman pääoman ehtoista sijoitustuotot 5 479 tuhatta euroa säilyivät edellisen vuoden tasolla. Nettopalkkiotuotot kasvoivat 191 tuhatta euroa eli 2,6 % viime vuoteen verrattuna. Henkilöstökulut laskivat 1 % ja olivat 6 095 tuhatta euroa vuonna 2020. Muut hallintokulut laskivat 1 % ja olivat 8 420 tuhatta euroa. Kulujen suhde tuottoihin oli 64,4% vuonna 2020. Odotettavissa olevat luottotappiot olivat 8 363 te ja kasvoivat 6 373 tuhatta euroa eli 320,4% edellisestä vuodesta.

Palkkiotuottoja kertyi seuraavasti:

Palkkiotuotot			
1000 €	2020	2019	Muutos, %
Talletuksista	10	22	-53,8
Luotonannosta	1 361	1 474	-7,7
Maksuliikkeestä	3 531	3 241	8,9
Arvopapereiden välityksestä ja liikkeeseen laskusta	822	718	14,5
Omaisuuksien hoidosta ja lainopillisista tehtävistä	1 426	1 421	0,3
Takauksista	276	185	49
Vakuutusten välityksestä	1 447	1 865	-22,4
Muut	3 038	3 013	0,8
Yhteensä	11 911	11 939	-0,2
OP-bonukset	-3 639	-3 560	2,2
Palkkiotuotot yhteensä	8 271	8 379	-1,3
Palkkiokulut	723	1 021	-29,2
Palkkiotuotot, netto	7 549	7 358	2,6

Osuuspankin nettomääräiset palkkiotuotot kasvoivat vertailuvuodesta. Palkkiot maksuliikkeestä, arvopapereiden välityksestä ja pankkitakauksista kasvoivat. Sen sijaan palkkioita luotonannosta ja vahinkovakuutusmyynnistä kertyi edellisvuotta vähemmän. Palkkiotuottoihin sisältyy vähennyksenä omistaja-asiakkaille myönnetty OP-bonukset.

Vuonna 2018 OP Ryhmän henkilöstön lakisääteistä työeläketurvaa hoitavan OP-Eläkekassan edustajisto päätti noin 1,1 miljardin euron eläkevastuun siirtämisestä Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hoidettavaksi. Siirto toteutui vuoden 2018 lopussa ja siirrosta tuloutui Keski-Pohjanmaan Osuuspankille ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautusta 247 tuhatta euroa vielä vuodelle 2019. Ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautukset esitetään vuoden 2019 tuloslaskelman henkilöstökulujen eläkekuluissa. Muuten henkilöstökulut laskivat hieman johtuen toiminnan tehostamisesta. Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma tilikaudella oli 6 095 tuhatta euroa (6 153).

Liiketoiminnan muita kuluja kasvattivat OP Ryhmän sisäiset veloitukset. Tutkimus- ja kehitystoiminta on keskitetty OP Ryhmän keskusyhteisöön.

Odotettavissa olevat luottotappiot saamisista nousivat vertailukaudesta ja suhteutettuna luotto- ja takauksentaan ollen erittäin korkealla tasolla. Voimakkaimmin luottotappioiden suureen kasvuun vaikuttivat maksukyvyttömyyden määritelmän muutos sekä turkistarhatalouden haasteet.

Toteutuneet ja odotettavissa olevat luottotappiot			
1000 €	2020	2019	Muutos, %
Toteutuneiden ja odotettavissa olevien luottotappioiden määrä yhteensä	8 363	1 989	320,4
Toteutuneet ja odotettavissa olevat luottotappiot luotto- ja takauksista %	0,75	0,18	0,57

Tase ja taseen ulkopuoliset sitoumukset

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä

Keskeisimpien tase- ja sitoumuserien kehitys kolmelta vuodelta ja tilikauden 2020 muutos on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä				
1000 €	31.12.2020	31.12.2019	Muutos, %	31.12.2018
Tase	1 444 949	1 337 531	8	1 297 441
Luotot	1 117 558	1 113 911	0,3	1 081 730
Saamistodistukset	-	-		-
Osakkeet ja osuudet	126 284	126 296	0	126 301
Talletukset	990 271	915 232	8,2	856 394
Oma pääoma	158 809	154 172	3	145 744
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	85 200	94 526	-9,9	84 289

Taseen loppusumma kasvoi vuoden aikana 1 445 milj. euroon, jossa muutosta edelliseen vuoteen on 8 % (1 338). Luottojen osalta kasvu oli vaatimatonta yltäen 1 118 milj. euroon ja muutos edelliseen vuoteen 0,3 % (1 114). Suhteellisesti eniten kasvoivat talletukset yltäen vuoden lopussa 990 milj. euroon, kasvua edellisestä vuodesta 8,2 % (915). Oma pääoma kasvoi 158 milj. euroon edellisen vuoden 154 milj. eurosta, kasvua prosenteissa 3 %. Taseen ulkopuoliset erät supistuivat vuoden aikana 85 milj. euroon, prosenteissa – 9,9%.

Antolainauksen kehitys

Uusia luottoja myönnettiin tilikauden aikana 228 812 tuhatta euroa eli 2 926 tuhatta euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Luottokanta yhteensä tilikauden lopussa oli 1 115 861 tuhatta euroa (1 112 024¹). Luottokannan kasvu omasta taseesta tasaantui viime vuodesta.

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustosaamiset kehittyivät tilikauden aikana seuraavasti:

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustot			
1000 €	31.12.2020	31.12.2019	Muutos, %
Järjestämättömät saamiset	46 056	18 738	145,8
Yli 90 päivää erääntyneet saamiset	8 917	8 099	10,1
Järjestämättömät lainanhoitojoustosaamiset	26 372	6 900	282,2
Todennäköisesti maksamatta jäävät saamiset	10 767	3 739	187,9
Terveet lainanhoitojoustosaamiset	68 323	51 218	33,4
Ongelmasaamiset yhteensä	114 378	69 956	63,5

Taulukon luvuissa on vähennetty odotettavissa olevat luottotappiot. Yli 90 päivää erääntyneenä saamisena esitetään jäljellä oleva pääoma sellaisesta saamisesta, jonka korko tai pääoma on ollut erääntyneenä ja maksamatta yli kolme kuukautta. Lainahoitojoustosaamisena esitetään saamiset, joiden sopimusten ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneen maksukyvyn takia. Todennäköisesti maksamatta jäävinä saamisina esitetään muut heikompiin luottoluokkiin kuuluvat saamiset.

¹ Suluissa vertailulukku 31.12.2019.

Kiinteistöomistukset

Osuuspankin kiinteistöomistukset muodostuvat omassa käytössä olevista kiinteistöistä ja sijoituskiinteistöistä.

Kiinteistöomistukset		
1000 €	31.12.2020	31.12.2019
Omassa käytössä olevat kiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	5 053	5 973
Prosenttia taseesta	0,3	0,4
Sijoituskiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	4 312	4 550
Prosenttia taseesta	0,3	0,3
Käypä arvo	4 767,4	5 340,1
Nettotuotto, %	3,6	3,4
Kiinteistöihin sitoutunut pääoma yhteensä	9 365	10 523
Prosenttia taseesta	0,6	0,8

Kiinteistöyhteisöjen sitoutunut pääoma muodostuu osakehuoneiston kirjanpitoarvosta ja osakehuoneistoon kohdistuvasta lainaosuudesta.

Omassa käytössä olevat kiinteistöt

Omassa käytössä olevia kiinteistöjä on taseessa 5 053 tuhatta euroa, josta kirjattiin arvonalennuksia tilikauden aikana 952 tuhatta euroa.

Tilikauden aikana myytiin omassa käytössä olevia kiinteistöjä kirjanpitoarvoltaan 72 tuhatta euroa.

Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöistä kirjattiin arvonalennuksia tilikauden aikana 77 tuhatta euroa.

Tilikauden aikana myytiin sijoituskiinteistöjä kirjanpitoarvoltaan 80 tuhatta euroa.

Muun sijoitustoiminnan kehitys

Saamiset luottolaitoksilta, joista valtaosan muodostavat saamiset OP Yrityspankki Oyj:ltä, olivat 178 058 tuhatta euroa (74 668).

Tilikauden lopussa osuuspankilla oli sijoituksia keskusyhteisön osuuspääomaan yhteensä 125 993 tuhatta euroa (125 993).

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleisön talletusten ja muiden velkojen kehitys on kuvattu alla olevassa taulukossa. Muut velat muodostuvat markkinarahaveloista ja valtion varoista välitetyistä lainoista.

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille			
1000 €	31.12.2020	31.12.2019	Muutos, %
Talletukset			
Maksuliiketil	659 457	598 082	10,3
Sijoittamistilit	328 221	315 159	4,1
Valuuttatalletukset	2 323	2 234	4
Yhteensä	990 271	915 232	8,2
Muut velat	1 400	1 688	-17
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille yhteensä	991 671	916 920	8,2

Muun vieraan pääoman ja sitoumusten kehitys

Velat luottolaitoksille, jotka muodostuvat veloista OP Yrityspankki Oyj:lle ja ns. väliluotosta OP - Asuntoluottopankki Oyj:lle, kasvoivat 236 097 tuhanteen euroon (210 144).

Osuuspankilla ei ole liikkeeseen laskettuja joukkovelkakirjalainoja.

Muut vieraan pääoman erät muodostuvat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtyvistä eristä.

Oma pääoma ja varaukset

Keski-Pohjanmaan Osuuspankin koko oman pääoman määrä kasvoi 3,0 prosenttia 158 809 tuhanteen euroon (154 172).

Osuuspääoma

Osuuspääoma oli 58 932 tuhatta euroa (60 755). Omistaja-asiakkailla oli tilikauden lopussa sijoituksia jäsenosuuksiin 3 890 tuhatta euroa (3 908) ja Tuotto-osuuksiin 55 043 tuhatta euroa (56 847). Irtisanottuja Tuotto-osuuksia oli tilikauden lopussa 5 650 tuhatta euroa (3 966) ja irtisanottuja jäsenosuuksia 111 tuhatta euroa (114).

Osuuspankki maksaa Tuotto-osuuksille vuodelta 2019 korkoa 3,25 prosenttia eli yhteensä 1 777 tuhatta euroa. Tuotto-osuuksien koron maksu vuodelta 2019 viivästettiin poikkeuksellisesti vuodelle 2021 valvojan ohjeistuksen mukaisesti, Jäsenosuosuuspääomalle ei makseta korkoa.

Osuuspankilla voi osuuskuntalain ja osuuspankin sääntöjensä mukaan olla jäsenen oikeudet tuottavia jäsenosuuksia ja vapaaehtoisina osuuksina Tuotto-osuuksia. Osuuspankin osuuspääomassa on jäsenosuuksia 37 793 kpl. Jokaisella jäsenellä on velvollisuus ottaa yksi osuuspankin jäsenosuuksia ja maksaa siitä merkintähintana 100 euron suuruinen jäsenosuusmaksu. Tuotto-osuuksia on osuuspankin osuuspääomassa 550 426 kpl. Tuotto-osuuksia voivat merkitä vain osuuspankin jäsenet ja niiden antamisesta päättää osuuspankin hallitus. Tuotto-osuuden nimellisarvo ja siitä osuuspankille merkintähintana maksettava tuotto-osuusmaksu on 100 euroa.

Jäsen- ja tuotto-osuusmaksut palautetaan osuuspankin sääntöjen, osuuskuntalain ja osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain mukaisesti ja sanotuissa laeissa mainituin edellytyksin jäsenyyden päätyttyä tai irtisanottaessa jäsenosuuksia tai Tuotto-osuuksia. Jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden

päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai Tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Palautuksiin vaaditaan valvovan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Osuuspankilla on kuitenkin oikeus kieltäytyä jäsenosuusmaksujen ja tuotto-osuusmaksujen palauttamisesta osuuspankin toiminnan aikana. Osuuspankki voi myöhemmin päättää edellä mainitun kiellon kumoamisesta. Palauttamista koskevasta kiellosta ja sen kumoamisesta päättää tarvittaessa pankin hallitus. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

Osuuspankilla on oikeus lunastaa kaikki Tuotto-osuudet. Lunastusoikeuden käyttämisestä päättää osuuspankin hallitus. Lunastukseen vaaditaan keskusyhteisön lupa sekä valvovan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Veroperusteiset varaukset

Poistoero pieneni 35 tuhatta euroa. Luottotappiovarausta purettiin 4 685 tuhatta euroa.

Omat varat ja vakavaraisuus

Osuuspankin luottoriskin pääomavaateen laskennassa käytetään sisäisten luokitusten menetelmää. Markkinariskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä. Myös operatiivisten riskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä.

OP Ryhmä julkistaa ns. Pilari III:n mukaiset tarkemmat vakavaraisuustiedot tilinpäätöksen yhteydessä. OP Ryhmän tilinpäätös ja Pilari III mukaiset vakavaraisuustiedot ovat luettavissa www.op.fi verkkopalvelussa.

Osuuspankin omat varat muodostuivat seuraavasti:

Omat varat		
1000 euroa	31.12.2020	31.12.2019
Ydinpääoma (CET1)		
Oma pääoma*	158 809	154 172
Tilinpäätössiirrot vähennettynä laskennallisella verovelalla	28 650	32 426
Käyvän arvon rahasto rahavirran suojauksesta ja varovaisen arvostamisen oikaisu	- 7 631	- 5 703
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	179 828	180 894
Tilintarkastamaton tilikauden voitto		- 8 898
Suunniteltu voitonjako	- 1 777	0
Omista varoista vähennettävät osuuspääomat	- 1 692	- 2 231
Aineettomat hyödykkeet		
ECL** – Odotetut tappiot alijäämä	- 3 956	- 7 790
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	172 403	161 975
Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä	172 403	161 975
Toissijainen pääoma (T2)		
ECL** - Odotetut tappiot ylijäämä		
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä		664
Omat varat yhteensä	172 403	162 640

* pl. mahdollinen arvonnkorotusrahastoon liittyvä laskennallinen verovelka

** Odotettavissa olevat luottotappiot

Ydinpääomasta on vähennetty asiakkaille palautetut irtisanotut osuuspääomat.

Kokonaisriski		
1000 euroa	31.12.2020	31.12.2019
Luottoriski		
Standardimenetelmä (SA)		
Saamiset yrityksiltä	1 324	1 126
Vähittäissaamiset	90	12
Muut vastuut		
Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)		
Saamiset yrityksiltä ¹⁾	216 576	243 421
Yritysvastuut – pk-yritykset	125 153	160 149
Yritysvastuut - Muut	91 423	83 272
Vähittäissaamiset ²⁾	251 771	197 518
Kiinteistövakuudelliset	231 774	180 780
Muut vähittäisvastuut	19 997	16 738
Saamiset luottolaitoksilta ¹⁾		
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset		44
Muut erät	135 784	137 012
Luottoriski yhteensä	605 545	579 132
Markkinariski		
Operatiivinen riski	47 928	47 161
Yhteensä	653 473	626 293

1) Saamiin yrityksiltä ja luottolaitoksilta sovelletaan nk. IRB:n perusmenetelmää (FIRB), eli pankki soveltaa näiden vastuiden riskipainojen laskennassa omia maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) estimaatteja.

2) Vähittäissaamisten riskipainoja laskettaessa pankki soveltaa omia estimaatteja maksukyvyttömyyden todennäköisyydelle (PD), tappio-osuudelle (LGD) ja luottovasta-arvokertoimelle (CF).

Vakavaraisuussuhdeluvut (%)	31.12.2020	31.12.2019
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	26,4	25,9
Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde	26,4	25,9
Vakavaraisuussuhde	26,4	26,0
Osuuspankkien yhteenliittymän ydinpääoman vakavaraisuussuhde (CET1)	18,3*	19,5

*Syyskuussa 2020

Pääomavaateet	31.12.2020	31.12.2019
1000 euroa		
Omat varat	172 403	162 640
Minimipääomavaade + puskurivaateet *	68 615	65 765
Omien varojen ylijäämä	103 788	96 875

*Minimivaade 8 %, kiinteä lisäpääomavaatimus 2,5 % sekä mahdollinen maakohtainen muuttuva lisäpääomavaatimus

Osuuspankki on ottanut käyttöönsä maksukyvyttömyyden uuden määritelmän vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Käyttöönottoon liittyvän EKP:n luvan ja muiden EKP:n päätösten sisältämät riskipainokertoimet kasvattivat kokonaisriskin määrää vähittäis- ja yritysvaluutto- ja heikensi myös vakavaraisuutta. Viimeisellä vuosineljänneksellä OP Ryhmä sai EKP:lta päivitetyn IRBA-päätöksen. EKP:n päätös nosti vähittäisvastuiden riskipainoja osuuspankissa. Päätös oli aiemmin voimassa vain OP Ryhmän tasolla.

Pankin omat varat kasvoivat vuodessa 9 763 tuhatta euroa eli 6,0 %. Luottoriski kasvoi vuoden aikana 26 413 tuhatta euroa ollen vuoden lopussa 605 545 tuhatta euroa eli kasvua 4,6 % edellisestä vuodesta. Vakavaraisuus oli vuoden lopussa 26,4 % ja omien varojen ylijäämä nousi 103 788 miljoonaan euroon (96 875).

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1) yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Keskinäinen vastuu

Yhteenliittymälain mukaisesti osuuspankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta, osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki OP Yrityspankki Oyj, keskusyhteisön muut jäsenluottolaitokset, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joista edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet. OP Osuuskunnan

jäseniä olivat tilikauden lopussa 137 osuuspankkia sekä OP Yrityspankki Oyj, OP-Asuntoluottopankki Oyj ja OP-Korttiyhtiö Oyj. Talletuspankkien yhteenliittymää valvotaan konsolidoidusti.

Keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset ovat keskinäisessä vastuussa toistensa veloista. Velkoja, joka ei ole saanut jäsenluottolaitokselta suoritusta erääntyneestä saatavastaan, voi vaatia suoritusta keskusyhteisöltä, kun päävelka on erääntynyt. Mainitussa tapauksessa keskusyhteisön on laadittava laissa tarkoitettu osittelulaskelma kunkin jäsenluottolaitoksen maksettavaksi tulevasta vastuusuudesta. Jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu määräytyy luottolaitosten viimeksi vahvistettujen taseiden mukaisessa suhteessa.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia osallistumaan toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilän ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin sekä keskusyhteisön toisen jäsenluottolaitoksen puolesta suorittaman velan maksuun talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 5 luvun mukaisesti. Jäsenluottolaitoksilla on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalain mukainen rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista

Keskusyhteisö on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita niiden sisäisestä valvonnasta sekä riskienhallinnasta, niiden toiminnasta maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa.

Talletussuoja ja sijoittajien turva

Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain mukaan talletuspankin on kuuluttava talletussuojarahastoon. OP Ryhmään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Talletussuojarahastosta korvataan tallettajien saamiset OP Ryhmän talletuspankeilta enintään 100 tuhanteen euroon asti. OP Ryhmässä talletuspankkeja ovat osuuspankit ja OP Yrityspankki Oyj. OP Ryhmälle tulevia uuden järjestelmän mukaisia maksuja on kuvattu tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa kohdassa Viranomaismaksut.

Sijoittajien korvausrahasto maksaa korvauksia ei-ammattimaisille sijoittajille silloin, kun sijoituspalveluyritys tai luottolaitos ei pysty suorittamaan muun kuin tilapäisen maksukyvyttömyyden vuoksi suojan piirissä olevia sijoittajien selviä ja riidattomia saamisia sopimuksen mukaisesti. Korvauksen määrä on 90 prosenttia saamisen määrästä, enintään 20 tuhatta euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan OP Ryhmään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Kriisinratkaisusäätelyn mukaan kriisinratkaisuviranomaisella on oikeus puuttua pankin velkojen ehtoihin velkojan asemaan vaikuttavalla tavalla. OP Ryhmän kriisinratkaisuviranomainen on Brysselissä toimiva EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board). Kriisinratkaisuviranomainen määrittää kriisinratkaisulain mukaisten velkojen minimimäärän OP Ryhmän tasolla.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluku			
	2020	2019	2018
Oman pääoman tuotto (ROE), %	1,4	4,6	6
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,2	0,6	0,8
Omavaraisuusaste, %	13	14	13,8
Kulu - tuotto - suhde, %	64,4	61,5	58,6

Tunnuslukujen laskukaavat

Oman pääoman tuotto (ROE), %

$$\frac{\text{Liikevoitto (- tappio)} - \text{Tuloverot} *}{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verolla vähennettynä (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Koko pääoman tuotto (ROA), %

$$\frac{\text{Liikevoitto (- tappio)} - \text{Tuloverot} *}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Omavaraisuusaste, %

$$\frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verolla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Kulu-tuotto-suhde, %

$$\frac{\text{Hallintokulut} + \text{Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä} + \text{Liiketoiminnan muut kulut}}{\text{Korkokate} + \text{Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista} + \text{Nettopalkkiotuotot} + \text{Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot} + \text{Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot} + \text{Suojauslaskennan nettotulos} + \text{Sijoituskiinteistöjen nettotuotot} + \text{Liiketoiminnan muut tuotot} + \text{Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)}} \times 100$$

* Tilinpäätössiirtoihin sisältyvä verovaikutus huomioitu

Riskienhallinta

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiasema

Riskienhallinta perustuu liiketoimintapäätöksiä tekevien henkilöiden ammattitaitoon ja varovaisuuteen sekä systemaattiseen riskien mittaamiseen, arviointiin ja rajoittamiseen. Riskienhallinnan tärkein tavoite on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa, ettei toiminnassa oteta niin suurta riskiä, että se vaarantaisi pankin kannattavuuden, vakavaraisuuden, maksuvalmiuden tai toiminnan jatkuvuuden. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta laadukkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä vakavaraisuudesta ja likviditeetistä.

Osuuspankin riskipolitiikka sisältää ne riskienhallinnalliset linjaukset, toimenpiteet, tavoitteet ja rajaukset, joilla liiketoimintaa ohjataan OP Ryhmän strategiassa ja riskinoton periaatteissa sekä OP Ryhmän pankkitoiminnan riskipolitiikassa vahvistettujen linjausten toteuttamiseksi.

Osuuspankin riskienhallinta on järjestetty OP Osuuskunnan jäsenpankeilleen antamien yleisten ohjeiden mukaisesti. Osuuspankin hallituneuvosto valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa osuuspankin hallintoa.

Hallitus huolehtii riskien hallinnasta ja riskienhallintajärjestelmien riittävydestä. Hallitus vahvistaa liiketoiminnan tavoitteet, vakavaraisuutta ja eri riskilajeja koskevat limiitit sekä valvoo ja seuraa säännöllisesti pankin liiketoimintaa, riskinkantokykyä ja riskiasemaa.

Toimitusjohtaja vastaa riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan toteutuksesta ja siihen liittyvien tehtävien organisoinnista. Toimitusjohtaja raportoi säännöllisesti hallitukselle pankin liiketoiminnasta, riskinkantokyvystä ja riskiasemasta.

Osuuspankin suhtautuminen riskinottoon on maltillinen. Riskinkantokyvyn riittävyttä suhteessa pankin riskeihin arvioidaan riskimittareiden ja taloudellisen pääomavaateen avulla.

Pääomasuunnittelulla varmistetaan ennakoivasti, että pankilla on riittävä vakavaraisuus nykyisiin ja ennakoituihin riskeihin nähden. Lisäksi sen avulla varmistetaan, että pankin kasvu-, kannattavuus- ja vakavaraisuustavoitteet ovat tarkoituksenmukaisia ja keskenään johdonmukaisesti asetettu. Pääomasuunnitelma sisältää mm. vakavaraisuustavoitteet ja varautumissuunnitelman vakavaraisuuteen vaikuttavien odottamattomien tilanteiden varalle. Omien varojen riittävyys turvataan ensisijaisesti pitämällä pankin kannattavuus kohtuullisella tasolla. Lisäksi pankki tarjoaa omistaja-asiakkaille merkittäväksi tuotto-osuuksia, jotka luetaan ydinpääomaan. Pankin riskinkantokyky on riittävä ja riskiasema on vakaa.

Luottoriskit

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei täytä sopimuksenmukaisia takaisinmaksuvelvoitteitaan aiheuttaen pankille taloudellista tappiota. Luottoriskien hallinnan tarkoituksena on vähentää luottotappioiden todennäköisyyttä jo ennen luottopäätöstä sekä toisaalta rajoittaa ja estää jo tehtyihin luottopäätöksiin liittyvien riskien toteutuminen.

Luottoriskien hallinta perustuu asiakkaan hyvään tuntemiseen, asiakassuhteen aktiiviseen hoitoon, vahvaan ammattitaitoon, kattavaan dokumentointiin ja vakuuksiin. Keskeisessä asemassa luottoriskien hallinnassa on päivittäinen luottoprosessi ja sen laatu.

Asiakkaan riittävä velanhoitokyky on kaiken luotonmyönnön edellytys. Luottopäätökset ovat huolellisia ja harkittuja, ja ne perustuvat päätöksenteko-ohjeisiin, voimassa olevaan ja ajantasaiseen luottoluokitukseen sekä vakuuksiin, joiden tulee yleensä olla turvaavat.

Pankin arvio asiakkaan velanhoitokyvystä ja luottoriskistä muodostuu luottoluokittelusta ja maksukäyttäytymistiedoista ja yritysasiakkailta tarpeen mukaan myös tilinpäätösanalyysistä ja –ennusteista, toimialakatsauksista, luottokelpoisuusarvioista sekä mahdollisista muista dokumenteista.

Henkilöasiakkaiden maksukykyyn riittävyys varmistetaan koronnousun varalta. Asiakkaat voivat suojautua koronnousulta käyttämällä luotoissaan kiinteää korkoa, korkokattoa tai -putkea. Luotonmyönnössä vältetään korkeita luototussuhteita. Asiakkaille tarjotaan takaisinmaksun turvaavia vakuutuksia sairauden ja työttömyyden varalle.

Ennakoitavissa oleviin ongelmiin reagoidaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Asiakkaat, joiden taloudellisen tilan kehitystä, luottoriskin määrää ja maksukäyttäytymistä halutaan tarkastella tavallista tiiviimmin, otetaan erityisseurantaan.

Uusluotonannolle ja luottokannalle on asetettu luottoluokittaisia tavoitearvoja, jotta luottosalkun laatu säilyy hyvänä. Luottoriskien kehitystä seurataan säännöllisesti suhteessa asetettuihin limiitteihin, valvontarajoihin ja tavoitteisiin. Lisäksi seurataan luottosalkun laatua ja rakennetta, vakuuksien kattavuutta sekä ongelmasaamisia. Luottoriskejä limitoidaan ja rahoitusprosessia valvotaan OP Ryhmän riskienhallintajärjestelmän puitteissa.

Suurella asiakasriskillä tarkoitetaan sellaisia vastuuta samalta asiakkaalta tai asiakaskokonaisuudelta, joiden yhteismäärä vähennyserien jälkeen on vähintään 10 prosenttia asiakasriskejä kattavista omista

varoista. Säännösten mukaan yksittäisen asiakasriskin enimmäismäärä saa olla enintään 25 prosenttia omista varoista, keskusyhteisön luvalla enintään 40 prosenttia. Pankin asiakasriskejä kattavat omat varat olivat joulukuussa 2020 yhteensä 172 403 tuhatta euroa.

Pankin suurten asiakasriskien yhteismäärä vähennyserien jälkeen oli 10,9 prosenttia omista varoista.

Likviditeettiriski

Pankkitoiminnan likviditeettiriski koostuu rakenteellisesta rahoitusriskistä ja maksuvalmiusriskistä. Rakenteellisella rahoitusriskillä tarkoitetaan pitkän aikavälin luotonantoon liittyvää epävarmuutta, joka johtuu rahoituksen rakenteesta aiheutuvasta jälleenrahoitusriskistä. Maksuvalmiusriski on riski siitä, että pankki ei suoriudu odotetuista ja odottamattomista, olemassa olevista ja tulevista maksuista ilman vaikutusta liiketoiminnan jatkuvuuteen, kannattavuuteen tai vakavaraisuuteen.

Rakenteellista rahoitusriskiä seurataan luotonannon ja sijoitusten sekä niiden rahoituksen maturiteettirakenteen erolla. Maksuvalmiusriskiä seurataan pankin tulo- ja menokassavirtojen erona ja maksuvalmius hoidetaan OP Yrityspankki Oyj:n sekkitilin kautta. Rakenteellista rahoitusriskiä hallitaan OP Ryhmän likviditeetin hallintaa koskevien linjausten ja ohjeiden sekä keskusyhteisön osuuspankeille vahvistamien valvontarajojen avulla. Pankin rahoitusvarojen ja -velkojen jakauma on kuvattu liitetiedoissa.

OP Osuuskunta osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä on antanut jäsenluottolaitoksilleen talletuspankkien yhteenliittymälain mukaisen poikkeusluvan, jonka mukaan jäsenluottolaitoksiin ei sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen kuudennessa osassa mainittuja luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia. Asetuksen mukaista maksuvalmiutta valvotaan ja raportoidaan osuuspankkien yhteenliittymän tasolla.

Markkinariskit

Markkinariskillä tarkoitetaan riskiä tappiosta tai tuoton menetyksestä, kun markkinahinta tai markkinahinnan volatiliiteetti muuttuvat epäedulliseen suuntaan. Markkinariskeihin sisällytetään kaikkien taseen ja taseen ulkopuolisten erien korkoriskit, sijoitustoiminnan hintariskit ja kiinteistöriskit sekä sijoitustoiminnan luottospreadriski ja markkinoiden likviditeettiriski, joka on riski siitä, että omaisuuserää ei saada myytyä suunnitellussa ajassa odotettuun hintaan.

Markkinariskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa, mitata, rajoittaa, seurata ja valvoa pankin markkinariskejä siten, että pankin kannattavuus tai vakavaraisuus ei vaarannu.

Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on korkotuloriski eli korkotason muutoksen vaikutus korkokatteeseen. Korkoriski aiheutuu luotonannon ja talletusvarainhankinnan toisistaan poikkeavista korkosidonnaisuuksista tai korontarkistusajankohdista, jolloin korkotason muutokset realisoituvat korkokatteeseen. Osuuspankin luotonannosta ja talletusvarainhankinnasta syntyvää korkoriskiä hallitaan OP Ryhmän keskuspankkisijoitus- ja -rahoitustuotteilla, OP-Asuntoluottopankin väliluoton korkosidonnaisuusvalinnoilla sekä ryhmän käytössä olevilla korkoriskin johdannaissuojauksilla, joista keskeisin on euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtojen suojaus koronvaihtosopimuksilla.

Osuuspankki on tilikaudella soveltanut rahavirran suojauslaskentaa suojatessaan euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtaa koronlaskulta tai pitkään jatkuvalta matalalta korkotasolta. Rahavirran suojauksessa osa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevista korkovirroista on vaihdettu koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon.

Pankkiliiketoiminnassa valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssimuutosten pankille aiheuttamaa tulosriskiä tai markkina-arvon muutosriskiä. Avoin valuuttapositio syntyy, kun samassa valuutassa olevien saamisten ja velkojen määrät poikkeavat toisistaan. OP Ryhmässä valuuttariski keskitetään OP Yrityspankkiin.

Osakeriskillä tarkoitetaan osakkeiden ja muiden vastaavien instrumenttien markkinakurssimuutosten aiheuttamaa tulosriskiä ja markkina-arvojen muutosriskiä. Osakesijoitukset ovat pääosin OP Ryhmän sisäisiä sijoituksia. Muu osakesijoitustoiminta on vähäistä.

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan osuuspankin ja sen konserniyhtiöiden omistuksessa oleviin kiinteistöihin tai kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin kohdistuvaa arvonalenemis-, tuotto- ja vahingoittumisriskiä. Kiinteistöt on vakuutettu käyvästä arvostaan. Pankin hallitus käsittelee kiinteistöomistukset ja niihin liittyvät riskit sekä investointi-, korjaus- ja muut toimenpiteet säännöllisesti. Seurannassa kiinnitetään huomiota muun muassa kiinteistöihin sitoutuneen pääoman määrään suhteessa pankin taseeseen ja sijoituskiinteistöjen sitoutuneelle pääomalle saatavaan nettotuottoon sekä käypiin arvoihin.

Osuuspankki ei harjoita varsinaista kiinteistöliiketoimintaa, vaan kiinteistöomistukset muodostuvat pääasiallisesti omassa käytössä olevista toimitilakiinteistöistä.

Operatiiviset riskit

Operatiivinen riski on ns. seuraamusriski, jota aiheutuu kaikesta liiketoiminnasta ja joka voi aiheutua puutteellisista tai virheellisistä menettelytavoista, prosesseista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Operatiivinen riski sisältää myös oikeudellisen riskin, turvallisuusriskit ja tietoturvariskit. Operatiivinen riski voi ilmetä taloudellisina tappioina tai muina haitallisina seuraamuksina, kuten maineen tai luottamuksen heikkenemisenä tai menetyksenä.

Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on varmistaa keskeisten liiketoimintoprosessien ja toimintojen tehokkuus ja laatu sekä niiden jatkuvuus myös poikkeuksellisissa olosuhteissa. Jokaisen OP Ryhmän yrityksen johto ja prosessien omistajat ovat vastuussa operatiivisten riskien hallinnan järjestämisestä edellä mainittujen tavoitteiden mukaisesti liiketoimintojen erityispiirteet huomioiden. Operatiivisten riskien hallinnalla yritysten johto ja prosessien omistajat varmistavat, ettei riskeistä aiheudu ennalta arvaamattomia taloudellisia menetyksiä tai muita haitallisia seuraamuksia. Operatiivisten riskien laadullisen luonteen vuoksi niiltä ei voi koskaan suojautua täysin eikä niiden haitallisia vaikutuksia pystytä kaikissa tapauksissa estämään. Operatiivisten riskien hallinnalla ei myöskään aina pyritä riskin poistamiseen kokonaisuudessaan, vaan riskin hallitsemiseen siten, että riskitaso on hyväksyttävissä.

OP Ryhmässä liiketoiminta ja prosessien omistajat seuraavat säännöllisesti operatiivisten riskien tasoa ja kehitystä. OP Ryhmän yrityksissä operatiiviset riskit ja toteutuneet vahingot raportoidaan kokonaisuutena OP Ryhmän yritysten hallituksille vähintään kerran vuodessa sekä merkittävät esiin tulleet operatiiviset riskit ja riskitapahtumat mahdollisimman pian. Osana Keskusyhteisön Riskienhallinnan säännöllistä raportointia Riskienhallinta raportoi ryhmän ylimmälle johdolle sekä valvovalle viranomaiselle operatiivisten riskien riskiaseman sekä toteutuneiden riskitapahtumien aiheuttamat tappiot.

Strategian riskit

OP Ryhmässä toteutetaan yhteistä ryhmätason strategiaa, josta osuuspankit johtavat omat strategian toteutussuunnitelmat. Strategian riski syntyy toiminta- ja kilpailuympäristön sekä asiakaskäyttäytymisen muutoksista ja hitaasta reagoinnista näihin muutoksiin, strategiaan valintoihin ja strategian toimeenpanoon. Strategista riskiä vähennetään jatkuvalla suunnittelulla, joka perustuu analyyseihin ja ennusteisiin asiakkaiden tulevista tarpeista, eri toimialojen ja markkina-alueiden kehityksestä sekä kilpailutilanteesta.

Palveluverkko

OP Ryhmän palveluverkosto koostuu monikanavaisesti verkko- ja mobiilipalveluista, puhelinpalveluista sekä maan kattavimmasta konttoriverkostosta. Tilikauden lopussa Keski-Pohjanmaan Osuuspankillä oli kolme täyden palvelun konttoria, Kokkolassa, Kalajoella ja Ylivieskassa. Kälviän, Lohtajan, Teerijärven ja Evijärven konttoreiden toiminta muutettiin säännöllisen aukioloajan toiminnasta aikavaroituksilla toteutettavaksi kohtaamispaikkatoiminnaksi ilman kassapalveluita. Kaikissa konttoreissa ja kohtaamispaikoissa on rahan nostoon tarkoitettu Ottokäteisautomaatti.

Pankkipalveluiden lisäksi osuuspankki tarjoaa Pohjola Vakuutuksen vakuutuspalveluita Pohjola Vakuutuksen henkilökunnan ja asiamiesten kautta.

OP Ryhmä on investoinut mobiili- ja verkkopalveluiden kehittämiseen merkittävästi. Erityisesti mobiilipalveluiden merkitys on kasvanut niin henkilö- kuin yritysasiakkaidenkin asiointissa.

Omistaja-asiakkaat

Edellistä vuotta pienemmän uusien omistaja-asiakkaiden määrän ja luonnollisen poistuman myötä pankin jäsenmäärä laski 154 omistajajäsenellä ja oli vuoden lopussa 37 793.

Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen koostuu vuonna 2020 koko henkilöstöä koskevasta tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahastosta. Yrityskohtaiset vuosisuunnitelman mukaiset tavoitteet sekä ryhmätasoiset strategiset tavoitteet huomioidaan tulospalkkiojärjestelmän ja henkilöstörahaston mittareissa. Palkitsemisjärjestelmiä laadittaessa on otettu huomioon finanssi- ja rahoitusalan palkitsemisjärjestelmiä koskeva sääntely. Palkitsemisjärjestelmiä on selostettu tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Henkilöstö

Pankin henkilökunnan lukumäärä oli tilikaudella keskimäärin yhteensä 77 henkilöä. Edelliseen tilikauteen verrattuna henkilökunta lisääntyi toteutetun fuusion myötä, mutta muutoin henkilömäärä on vähentynyt toteutettujen yhteistoimintaneuvottelujen tuloksena sekä määräaikaistuuksien päättyneiden että eläköitymisistien myötä.

Osuuspankin hallinnointijärjestelmä

Edustajisto

Keski-Pohjanmaan Osuuspankin omistaja-asiakkaiden päätösvaltaa käyttää omistaja-asiakkaiden keskuudesta valittu edustajisto, johon sääntöjen mukaan kuuluu vähintään 40 ja enintään 60 edustajaa. Hallintoneuvosto päättää edustajien lukumäärän edustajiston toimikaudeksi.

Sulautumiseen liittyvän sääntöjen siirtymäsäännöksen perusteella sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröinnin yhteydessä Kalajoen Osuuspankin ja Keski-Pohjanmaan Osuuspankin vuonna 2017 vaaleilla valitut edustajistot yhdistettiin siten, että Keski-Pohjanmaan Osuuspankin edustajiston muodostavat:

- Kalajoen Osuuspankin kaksikymmentäviisi (25) edustajaa ja
- Keski-Pohjanmaan Osuuspankin viisikymmentä (50) edustajaa.

Tällä tavalla yhdistetyn Keski-Pohjanmaan Osuuspankin edustajiston jäsenmäärä on enintään seitsemänkymmentäviisi (75) varsinaista edustajaa ja kunkin pankin mahdolliset varaedustajat. Nykyisen edustajiston jäsenmäärä on 75.

Edustajat valitaan osuuspankin vaalijärjestyksessä määrättyllä tavalla enemmistövaalitapaa noudattaen joka neljäs vuosi. Vaalikelpoinen edustajistoon on hyvämaineinen, osuuspankin palveluja käyttävä äänioikeutettu omistaja-asiakas, joka on täysivaltainen. Vaalikelpoinen edustajistoon ei kuitenkaan ole osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa oleva, osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön toimitusjohtaja taikka niiden hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen tehtävässä oloaikanaan ja tehtävän päättymisestä lukien seuraavan viiden vuoden aikana eikä keskusyhteisön tai sen konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa oleva.

Vuosittain ennen toukokuun loppua pidettävä varsinainen edustajiston kokous käsittelee muun muassa seuraavat asiat:

- osuuspankin tilinpäätöksen vahvistaminen
- hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten sekä toimitusjohtajan vastuuvapaudesta päättäminen,
- ylijäämän käytöstä päättäminen,
- hallintoneuvoston jäsenten lukumäärästä, valinnasta ja palkkioista päättäminen
- tilintarkastajan valinnasta ja palkkioista päättäminen.

Lisäksi edustajiston kokous päättää mm. osuuspankin sääntöjen muutoksista. Varsinaisen edustajiston kokouksen lisäksi voidaan pitää, asioiden niin vaatiessa, ylimääräisiä kokouksia. Edustajiston kokouksen koollekutsumisesta päättää pankin hallitus.

Jokaisella omistaja-asiakkaalla on edustajiston vaalissa yksi ääni ja jokaisella edustajiston jäsenellä on edustajiston kokouksessa yksi ääni.

Edustajiston kokouksia pidettiin 2, varsinainen edustajiston kokous 11.3.2020 ja Kalajoen Osuuspankin fuusiosta päättävä kokous 2.6.2020.

Hallintoneuvosto

Osuuspankilla on hallintoneuvosto, jonka tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa pankin hallintoa. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen jäsenet ja toimitusjohtajan ja mahdollisen toimitusjohtajan sijaisen. Lisäksi se vahvistaa osuuspankin ohjesäännön ja merkitsee tiedoksi keskusyhteisön ohjeistuksen mukaisesti hallintoneuvostossa käsiteltävät ohjeet.

Hallintoneuvosto antaa varsinaiselle edustajiston kokoukselle lausunnon edellisen vuoden tilinpäätöksestä. Se voi myös antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä.

Osuuspankin hallintoneuvosto päättää vaalien ajankohdasta, vaalipiireistä, edustajien lukumäärästä, äänestystavasta, äänioikeudesta sekä vaalilautakunnan jäsenten lukumäärästä ja jäsenistä.

Hallintoneuvostoon kuuluu pankin sääntöjen mukaan vähintään 15 ja enintään 30 jäsentä. Sulautumiseen liittyvän sääntöjen siirtymäsäännöksen perusteella sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröinnin yhteydessä Kalajoen Osuuspankin ja Keski-Pohjanmaan Osuuspankin hallintoneuvostot yhdistettiin siten, että Keski-Pohjanmaan Osuuspankin hallintoneuvoston muodostavat:

- enintään seitsemätoista (17) jäsentä Kalajoen Osuuspankista ja
- enintään kaksikymmentäneljä (24) jäsentä Keski-Pohjanmaan Osuuspankista.

Tällä tavalla yhdistetyn Keski-Pohjanmaan Osuuspankin hallintoneuvoston jäsenmäärä on enintään neljäkymmentäyksi (41) jäsentä. Jäsenmäärä vahvistetaan vuosittain varsinaisessa edustajiston kokouksessa, ja se on tällä hetkellä 38. Jäsenet valitaan osuuspankin omistaja-asiakkaista ja heidän tulee edustaa monipuolisesti omistaja-asiakaskuntaa. Kunkin jäsenen toimikausi kestää kolme vuotta.

Vuosittain jäsenistä on erovuorossa kolmannes. Hallintoneuvoston jäsenen yläikäraja on 65 vuotta, kuitenkin siten, että tämän iän täyttänyt henkilö saa toimia tehtävässään seuraavan valintakokouksen päättymiseen saakka.

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2020 yhteensä 2 kertaa.

Hallintoneuvoston valmistelujaos

Hallintoneuvosto on sille kuuluvien valvontatehtävien toteuttamisen tueksi nimennyt keskuudestaan valmistelujaoksen, johon kuuluu hallintoneuvoston puheenjohtaja ja 3 jäsentä.

Nimitysvaliokunta

Osuuspankilla on hallinnon jäsenten nimityksiä valmisteleva nimitysvaliokunta, johon kuuluu 10 jäsentä. Valiokunnan tarkoituksena on avustaa osuuspankin edustajistoa ja hallintoneuvostoa henkilövalintojen tekemisessä ja varmistaa valintaprosessin tehokas valmistelu. Valiokunta tekee edustajistolle sekä hallintoneuvostolle esitykset niiden päätösvaltaan kuuluvista asioista. Valiokunta voi myös tehdä esityksiä muista kokouksissa esille tulevista asioista, joita hallintoneuvosto tai hallitus on esittänyt sen valmisteltaviksi. Lisäksi toimikunta valmistelee esitykset eri hallintoelinten jäsenten vuosi-, kuukausi- ja kokouspalkkioista sekä kulukorvausten perusteista.

Hallintoneuvosto vahvistaa nimitysvaliokunnalle työjärjestyksen.

Hallitus

Hallitus johtaa osuuspankin toimintaa. Pankin sääntöjen mukaan hallituksen on edistettävä osuuspankin etua huolellisesti ja hoidettava sen asioita lakien ja pankin sääntöjen, hallintoneuvoston vahvistaman ohjesäännön sekä keskusyhteisön vahvistamien ohjeiden mukaisesti. Hallituksella on yleinen toimivalta päättää kaikista pankin hallintoon ja muihin asioihin liittyvistä kysymyksistä, jotka lain tai sääntöjen mukaan eivät kuulu edustajistolle, hallintoneuvostolle tai toimitusjohtajalle. Hallitus vastaa pankin strategisesta johtamisesta sekä ohjaa ja valvoo pankin toimivaa johtoa. Hallituksen lakimääräisenä tehtävänä on huolehtia siitä, että osuuspankin kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Osuuspankin sääntöjen mukaan hallituksen muodostavat toimitusjohtaja toimiaikanaan sekä hallintoneuvoston valitsevat 3 – 9 muuta jäsentä, joiden tulee olla osuuspankin omistaja-asiakkaita.

Sulautumiseen liittyvän sääntöjen siirtymäsäännöksen perusteella sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröinnin yhteydessä Kalajoen Osuuspankin ja Keski-Pohjanmaan Osuuspankin hallitukset yhdistettiin siten, että Keski-Pohjanmaan Osuuspankin hallituksen muodostavat:

- enintään viisi (5) jäsentä Kalajoen Osuuspankista ja
- enintään seitsemän (7) jäsentä Keski-Pohjanmaan Osuuspankista.

Tällä tavalla yhdistetyn Keski-Pohjanmaan Osuuspankin hallituksen jäsenmäärä on toimitusjohtaja ja enintään kaksitoista (12) muuta jäsentä. Hallituksen jäsenmäärä on tällä hetkellä 8 + toimitusjohtaja.

Hallituksen jäsenen toimikausi on yksi vuosi. Hallituksen jäsenen yläikäraja on 65 vuotta, kuitenkin siten, että tämän iän täyttänyt jäsen saa toimia tehtävässään uuden jäsenen valinnasta päättävän hallintoneuvoston kokouksen loppuun. Hallituksen jäsenenä olevan toimitusjohtajan osalta yläikäraja määräytyy osuuspankin ja toimitusjohtajan välisen toimisopimuksen mukaisesti.

Vuosittain ensimmäisessä jäsentensä valintaa seuraavassa kokouksessaan hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallituksen puheenjohtajaksi tai varapuheenjohtajaksi ei saa valita osuuspankin toimitusjohtajaa.

Hallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaan lukien enemmän kuin puolet sen jäsenten koko lukumäärästä on saapuvilla. Kertomusvuonna hallituksen kokouksia oli 14.

Toimitusjohtaja

Pankin toimitusjohtajan on edistettävä osuuspankin etua huolellisesti ja hoidettava pankin päivittäistä hallintoa lakien ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten sekä keskusyhteisön vahvistamien ohjeiden mukaisesti. Toimiin, jotka pankin toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta pankin toiminnalle olennaista haittaa.

Toimitusjohtajan lakisääteisenä tehtävänä on huolehtia, että pankin kirjanpito on lain mukainen ja että pankin varainhoito on järjestetty luotettavalla tavalla.

Hallinnointielinten jäsenet

Edustajisto

Osuuspankin edustajisto valittiin vuonna 2017 järjestetyillä vaaleilla äänestysprosentin ollessa 19,98. Edustajiston jäsenten toimikausi päättyi vuonna 2021 uuden edustajiston valintaan.

Edustajiston jäsenet

Kristina Ahmas	FT, museotoimenjohtaja	Kokkola
Timo Alatupa	Seurakuntamestari, rakennusmestari	Kälviä
Juha Alkio	Ensihoitaja	Evijärvi
Karl Gustav Andersson	Pensionär/Eläkeläinen	Karleby
Pauli Mikael Annala	Matkatoimistoyrittäjä, eläkeläinen	Kokkola
Stefan Robert Mattias Dahlvik	Asiakkuuspäällikkö	Terjärv
Viktoria Forsberg	Toimitusjohtaja, yrittäjä	Småbönders
Ann-Sofi Granholm	Pensionerad banktjänsteman	Terjärv
Pyry Haapakoski	Rautakaupanmyyjä	Ylivieska
Aki Haasala	Kiinteistötekniikan insinööri	Marinkainen
Soili Maarit Hautamäki	Merkonomi, maatalousyrittäjä	Ylivieska
Markku Heikkilä	Myyntipäällikkö	Kalajoki 1)
Eeva-Liisa Heusala	Talouspäällikkö	Kalajoki 1)
Jukka Matias Hilli	Yrittäjä	Kälviä
Jani Huhtala	Yrittäjä	Kokkola
Esa Isokoski	Vastaava vahtimestari	Ylivieska
Vesa Isolankila	Maanviljelijä	Marinkainen
Juho Heikki Isopahkala	Maatalousyrittäjä	Kalajoki 1)
Tuula Junttila	Pankkitoimihenkilö	Kokkola
Veli-Matti Jylhä	Yrittäjä	Kokkola
Irma Keiski	Kokki, eläkeläinen	Kokkola
Antti Kalervo Keskipilä	Maatalousyrittäjä	Kalajoki 1)
Kaarlo Elias Kirsilä	Maanviljelijä	Evijärvi
Eero Klemola	Yrittäjä, eläkeläinen	Kokkola
Kirsi Kokko	Yrityssihteeri	Kalajoki 1)
Mikko Korkeakoski	Vanhempi konstaapeli	Ylivieska
Mikko Korte	Maatalousyrittäjä	Ylivieska
Jouni Kultalahti	Yrittäjä, rakennusinsinööri	Evijärvi
Pekka Käsälä	Yrittäjä	Kokkola
Tapani Kärjä	Laatuinsinööri	Kalajoki 1)
Tage Bernhard M Lassas	Pälsfarmare, jordbrukare	Terjärv
Ulla Lehtikangas	Myyntineuvottelija, merkonomi	Ylivieska

Anu Leppikangas	Työterveyshoitaja	Ylivieska
Hannu Leppälä	Koulutusjohtaja	Ylivieska
Mika Liias	Yrittäjä	Kalajoki 1)
Johanna Lindvall	Johtava talousasiantuntija, agronomi	Kalajoki 1)
Leena Lokasaari	Opettaja	Ala-Viirre
Kari Löfbacka	Myyntiedustaja, eläkeläinen	Ylivieska
Virpi Talvikki Manninen	Maa- ja kotitalousyrittäjä	Kalajoki 1)
Kyösti Väinämö Marjanen	Toimitusjohtaja	Ylivieska
Auli Mustikkamaa	Ratkaisuasiantuntija, sosionomi, AMK	Ylivieska
Tapani Kullervo Mäkelä	Maatalousyrittäjä, taksinkuljettaja	Evijärvi
Ritva Mäntymäki	Luokanopettaja, eläkkeellä	Kalajoki 1)
Terttu Anneli Niemelä	Yrittäjä, terveydenhoitaja	Kokkola
Sanna Johanna Niska-Rahkola	Lastentarhanopettaja	Kalajoki 1)
Tiia Riikka Pauliina Norrena	Opettaja, FM	Evijärvi
Anna Nurmi-Lehto	Toimitusjohtaja	Kokkola
Virve Tuulikki Ojutkangas	Lääkäri	Kokkola
Iiro Ojala	Tuotantojohtaja	Kalajoki 1)
Erkki Sakari Olkkola	Toimitusjohtaja	Kalajoki 1)
Sirpa Orjala	Myyjä	Lohtaja
Riitta Esteri Pellinen	Työkykykoordinaattori, sosiaalityöntekijä	Kokkola
Mikko Juha Tapani Perttula	Yrittäjä, turkistarhaaja	Kalajoki 1)
Markus Polet	Maatalousyrittäjä, diplomi-insinööri	Kalajoki 1)
Antti Porko	Toimitusjohtaja	Kokkola
Elina Päivärinta	Maatilan emäntä	Ylivieska
Tomi Uolevi Reinikainen	Vanhempi konstaapeli, yrittäjä	Kalajoki 1)
Tuukka Saarela	Turkistarhaaja	Kalajoki 1)
Eeva Salmela	Herastuomari, toimistosihiteeri	Kalajoki 1)
Juha Salo	Rehtori	Kokkola
Mauri Salo	Yrittäjä	Kälviä
Rinna Helena Santavuori	Maanviljelijä	Kalajoki 1)
Heikki Johannes Saukko	KM, luokanopettaja	Kalajoki 1)
Teemu Sauvula	Toimitusjohtaja	Kalajoki 1)
Kirsi Toskala	Yrittäjä	Lohtaja
Jukka-Pekka Tunkkari	Prosessityöntekijä	Kokkola
Markku Tuura	Maatalousyrittäjä	Kalajoki 1)
Tapani Typpö	Lääkäri, eläkeläinen	Kokkola
Lauri A Tähtinen	Maanviljelijä, yrittäjä	Evijärvi
Ahti Törmälä	Pintakäsittelijä, eläkeläinen	Ylivieska
Simo Tapio Törnvall	Koulunjohtaja, luokanopettaja	Kalajoki 1)
Touko Virkkala	Dipl.ins., yliopettaja eläkeläinen	Kokkola
Minna Vörlin	Myyjä, tuotantotalouden insinööri	Kokkola
Mikko Yliveronen	Viljelijä	Kalajoki 1)
Minna Hannele Yrjänheikki	Yrittäjä	Kalajoki 1)

1) Edustajiston jäsen 1.11.2020 alkaen

Hallintoneuvosto

	<u>alkamisvuosi</u>	<u>erovuorossa</u>
Puheenjohtaja:		
Rasmus Jarmo, KM, erityisopettaja, rehtori, Kokkola	2014	2021
Varapuheenjohtaja:		
Korte Terttu, KTM, Ylivieska	2002	2023
Muut jäsenet		
Elina Autio, Kehityspäällikkö, Kokkola	2016	2022
Anne-Mari Finni, Kirjanpitäjä/maanviljelijä, Kautiainen	2016	2023
Merja Gronoff, Palvelupäällikkö, Kalajoki	2019	2022 1)
Mari Harmaala, KTM, Yrittäjä, Kälviä	2019	2022
Tarja Hihnala, Maatalousyrittäjä, Kalajoki	2014	2023 1)
Heidi Hukka, HT-tilintarkastaja, Kalajoki	2018	2023 1)
Jukka Isokääntä, Maatalousyrittäjä, Kalajoki	2006	2021 1)
Jussi Joki-Erkkilä, Maatalousyrittäjä, Kalajoki	2019	2022 1)
Pekka Junnikkala, Toimitusjohtaja, Kalajoki	2013	2023 1)
Tiina Jyrinki, Lakimies, tradenomi, Kalajoki	2018	2022 1)
Joacim Kaitajärvi, Key account manager, Terjärv	2018	2022
Lea Kippo-Kovasin, Opettaja, maatilayrittäjä, Ruotsalo	2018	2021
Merja Kivelä, Opintoasiainpäällikkö, Kokkola	2018	2023
Johanna Koivukoski-Hägg, Liikkeenharjoittaja, Kokkola	2013	2022
Markku Komulainen, Toimitusjohtaja, Liminka	2005	2022
Kalervo Kujala, Liikkeenharjoittaja, Evijärvi	2007	2021
Suvi Lehtikangas, Kirjanpitäjä, Kalajoki	2015	2021 1)
Susanna Leppälä, Yrittäjä, Ylivieska	2016	2022
Tapio Manninen, Tarhaaja, Kalajoki	2001	2023 1)
Markus Maunula, Kehityspäällikkö, Kokkola	2018	2021
Ari Muurauskangas, Yrittäjä, Kälviä	1998	2021
Virpi Niemelä, Opettaja, Lohtaja	2012	2021
Riitta-Leena Ojala-Fors, Myyntijohtaja, Kalajoki	2006	2021 1)
Mikko Okkonen, Maatalousyrittäjä, Kalajoki	2013	2022 1)
Päivi Rahja, Maatalousyrittäjä, Kalajoki	2017	2023 1)
Petri Rintala, Kiinteistöpäällikkö, Kokkola	2018	2021
Jaana Siermala, Opettaja, Kalajoki	2015	2021 1)
Tommi Siipo, Puutarhuri, Kalajoki	2013	2023 1)
Marko Sorvisto, Maatalousyrittäjä, AMK-agrologi, Ylivieska	2019	2022
Pirjo Sorvoja, Liikkeenharjoittaja, Ala-Viirre	2003	2021
Konsta Tastula, Myyntiassistentti, Helsinki	2018	2021
Seppo Tastula, Eläkeläinen, Kokkola	2006	2022
Petri Tofferi, Vanhempi konstaapeli, Kokkola	2018	2022
Mika Vihelä, Yrittäjä, Kalajoki	2019	2022 1)
Markus Vuollet, Hankintaesimies, Kalajoki	2015	2021 1)
Anu Vuolukka, Toimialapäällikkö, Ylivieska	2016	2021

1) Hallintoneuvoston jäsen 1.11.2020 alkaen

Hallitus

Puheenjohtaja

Kaakko Marja-Liisa, s. 1965, kotipaikka Kalajoki, puheenjohtaja 24.11.2020 alkaen
Päätoimi ja koulutus: Centria-ammattikorkeakoulu: laskentatoimen lehtori vuodesta 2003; ekonomi, KTM

Hallituksen jäsenyyden alkamisaika: 2020

Keskeinen työkokemus: tuntiopettaja, Keski-Pohjanmaan Ammatti-korkeakoulu, Ylivieska, 1998 – 2003; projektin vetäjä, Kalajokilaakson koulutuskuntayhtymä, YTOL-Instituutti, 1997 – 1998; rahoituspäällikkö, Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal Oy, Kokkola, 1994 -1997; apulaisjohtaja, konttorinjohtaja, rahoituspäällikkö, Kälviän Säästöpankki – SSP Oy, 1988 – 1994

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät:
OP Osuuskunnan hallintoneuvoston jäsen 2016-

Keskeiset päättyneet luottamustehtävät:

Kalajoen Osuuspankin hallituksen jäsen/puheenjohtaja 2014-2020; Kalajoen Osuuspankin hallintoneuvoston jäsen 2008-2014; hallintoneuvoston varapuheenjohtaja 2011-2014; Kalajoen seurakunnan kirkkovaltuuston jäsen, 2003 – 2010, tästä kirkkovaltuuston vpj 2006 – 2010; Kalajoki-Raution seurakuntayhtymän yhteisen kirkkoneuvoston jäsen 1995 – 1998

Nikula Pekka, s. 1958, kotipaikka Ylivieska, puheenjohtaja 24.11.2020 saakka

Koulutus ja päätoimi: Agrologi, Maaseutuasiamies Nivalan kaupunki

Keskeinen työkokemus: Maanviljelijä 1984-2007, maataloussihteeri Alavieskan kunta 1982-1984, agrologi Keski-Pohjanmaan maatalouselinkeinopiiri 1984-1985, kirjanpitäjä J. Palojärvi/Tiliksinet Oy 1985-1995, maaseutuasiamies Ylivieskan kaupunki/Nivalan kaupunki 1995-, toimitusjohtaja Helaalan Tulos avoin yhtiö 2009-

Hallituksen jäsenyyden alkamisaika: 2016

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: hallituksen jäsen Keski-Pohjanmaan Osuuspankkiliitto 2014-18

Varapuheenjohtaja

Kinaret Leena s. 1979, kotipaikka Kokkola, varapuheenjohtaja 24.11.2020 alkaen

Koulutus ja päätoimi: Tradenomi, HR Manager OSTP Finland Oy Ab

Keskeinen työkokemus: Henkilöstö- ja viestintäpäällikkö Kokkolan Energia Oy 2015-2018 asiakaspalvelupäällikkö Kokkolan Energia Oy 2006-2015, kouluttaja CCC Group 2004-2006, palveluneuvoja Oulun Energia 2002-2004

Hallituksen jäsenyyden alkamisaika: 2016

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: Osuvakoulutus Oy, hallituksen jäsen 2018-

Päättyneet luottamustehtävät: hallituksen jäsen Kokkolan Osuuspankki 2013-2015, hallintoneuvoston jäsen Kokkolan Osuuspankki 2011-2013, edustajiston jäsen Kokkolan Osuuspankki 2010-2011, teknisen lautakunnan ja henkilöstölautakunnan jäsen Kokkolan kaupunki 2009-2012

Leskelä Pertti, s. 1959, kotipaikka Kokkola, varapuheenjohtaja 24.11.2020 saakka

Koulutus ja päätoimi: Agronomi, koneurakointi

Keskeinen työkokemus: Maanviljelijä 1984-2014, metsäkoneurakointia 2005-2012, kasvinviljelyagronomi Keski-Pohjanmaan Maatalouskeskus 1988-1991, maatalousopettaja Kannuksen Maatalousoppilaitos 1984-1988.

Hallituksen jäsenyyden alkamisaika: 2016

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: -

Päättyneet luottamustehtävät: hallituksen puheenjohtaja Kokkolan Osuuspankki 2014-2015, hallituksen jäsen Kokkolan Osuuspankki 2012-2015, hallintoneuvoston jäsen Kokkolan Osuuspankki

2003-2011, hallintoneuvoston jäsen Lohtajan Osuuspankki 1998-2002, sotelautakunnan vpj Kokkolan kaupunki 2011-2012, kaupunginhallituksen jäsen Kokkolan kaupunki 2009-2010.

Muut jäsenet

Antti-Roiko Ari, s. 1957

Koulutus ja päätoimi: Merkonomi, Toimitusjohtaja Autotalo Antti-Roiko Oy, toimitusjohtaja Antti-Roiko Invest Oy

Keskeinen työkokemus: Yrittäjä 1980-, Toimitusjohtaja 2000-

Hallituksen jäsenyyden alkamisaika: 2016

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: hallituksen puheenjohtaja Vieskan Elementti Oy 2019-, hallituksen jäsen Kalajoen Lokkilinna Oy 2020-

Päättäneet luottamustehtävät: hallituksen jäsen Ylivieskan Osuuspankki 1998-2015, hallituksen jäsen Ylivieskan yrittäjät ry 2005-2017, hallituksen jäsen Vieskan Elementti Oy 2010-2019, hallituksen jäsen Volkswagen-Audi Kauppiaat ry 2006-2019.

Forsander Mårten s. 1962

Koulutus ja päätoimi: Merkonomi, Controller Ab Rani Plast Oy 2000-

Keskeinen työkokemus: Konttoripäällikkö Oy Forsen Ab 1985-1999,

Hallituksen jäsenyyden alkamisaika: 2016

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: Hallituksen jäsen Terjärv Frys Ab 2005-2019,

Päättäneet luottamustehtävät: hallituksen jäsen Kokkolan Osuuspankki 2005-2015, kunnanvaltuuston jäsen Kruunupyyn kunta 2002-2013, tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Kruunupyyn Kunta 2002-2009, kunnanhallituksen jäsen Kruunupyyn Kunta 2010-2011, hallituksen jäsen Kuntayhtymä Optima 2006-2013

Hannula Sirpa s. 1955, hallituksen jäsen 24.11.2020 saakka

Koulutus ja päätoimi: Sosionomi/Kunnallistutkinto, Palvelussuhdepäällikkö Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveyspalvelu ky

Keskeinen työkokemus: Hallintosihteeri Kokkolanseudun terveystakeskus ky 2005-2009, sisäinen tarkastaja Kokkolanseudun terveystakeskus ky 2007-2009, laskentasihteeri Kalajoen kaupunki 2001-2005, asuntosihteeri Kälviän kunta 1988-2001

Hallituksen jäsenyyden alkamisaika: 2016

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: -

Päättäneet luottamustehtävät: hallituksen jäsen Kokkolan Osuuspankki 2011-2015, paikallishallituksen jäsen Kokkolan Osuuspankki Kälviän konttori 2007-2010, hallituksen jäsen Keski-Pohjanmaan Liikunta ry 2010-2016

Kärjä Hannu, s. 1964, kotipaikka Kalajoki

Päätoimi ja koulutus: Pohjois-Suomen Turkiseläinten Kasvattajat ry:n toiminnanjohtaja vuodesta 1999, Suomen Turkiseläinten Kasvattajainliitto ry:n varatoiminnanjohtaja vuodesta 1999; turkisteknikko

Hallituksen jäsenyyden alkamisaika: 2020

Keskeinen työkokemus: Kalajoen Osuuspankin hallituksen jäsen 2000 – 2020; Kalajoen kaupunki: alueellinen kenttäneuvoja 1987 – 1999

Lapinoja Ari, s. 1962, kotipaikka Kalajoki

Päätoimi ja koulutus: maatalousyrittäjä, ammattikoulu ja maamieskoulu

Hallituksen jäsenyyden alkamisaika: 2020

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: Kalajoki-Alavieska riistanhoitoyhdistyksen hallituksen varajäsen

Päättäneet luottamustehtävät:

Kalajoen Osuuspankin hallituksen jäsen 2017 - 2020; Kalajoen Osuuspankin hallintoneuvoston jäsen 1996-2017

tarkastusvaliokunnan jäsen 2015-2017

Leskelä Pertti, s. 1959, kotipaikka Kokkola

Koulutus ja päätoimi: Agronomi, koneurakointi

Keskeinen työkokemus: Maanviljelijä 1984-2014, metsäkoneurakointia 2005-2012, kasvinviljelyagronomi Keski-Pohjanmaan Maatalouskeskus 1988-1991, maatalousopettaja Kannuksen Maatalousoppilaitos 1984-1988.

Hallituksen jäsenyyden alkamisaika: 2016

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: -

Päättäneet luottamustehtävät: hallituksen puheenjohtaja Kokkolan Osuuspankki 2014-2015, hallituksen jäsen Kokkolan Osuuspankki 2012-2015, hallintoneuvoston jäsen Kokkolan Osuuspankki 2003-2011, hallintoneuvoston jäsen Lohtajan Osuuspankki 1998-2002, sotelautakunnan vpj Kokkolan kaupunki 2011-2012, kaupunginhallituksen jäsen Kokkolan kaupunki 2009-2010.

Oulasmaa Kirsti, s. 1968

Koulutus ja päätoimi: MMM, HHJ, Toiminnanjohtaja Rieska-Leader ry; Toimitusjohtaja/yrittäjä: Oulashovi Oy

Keskeinen työkokemus: Toiminnanjohtaja, kehittämisspäällikkö, Leader-neuvoja, Rieska-Leader 1997-, asiantuntija Metsätalouden kehittämisskeskus Tapio 1995-97

Hallituksen jäsenyyden alkamisaika: 2016

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: hallintoneuvoston jäsen Arvo Sijoitusosuuskunta 2015-

Päättäneet luottamustehtävät: hallituksen jäsen Ylivieskan Osuuspankki 2007-2015, hallintoneuvoston jäsen Ylivieskan Osuuspankki 1999-2007.

Rantala Jyrki, s. 1969, VT, HuK, eMBA. toimitusjohtaja 1.2.2019 alkaen, pankin palvelukseen 1.12.2018.

Keskeinen työkokemus: Sastamalan Osuuspankki toimitusjohtaja 2006-2018, Vaasan Osuuspankki pankinjohtaja 2002-2006, Vaasan Osuuspankki henkilöstöpäällikkö, lakimies 1997-2002, Vaasan käräjäoikeus hovioikeuden auskultantti 1996-1997.

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: OP Koti Pohjanmaa Oy, hallituksen jäsen 2019- Keski-Pohjanmaan Kauppakamariosasto, rahastovaliokunta, hallituksen puheenjohtaja 2019- Pohjanmaa-Österbotten OP-liitto ry, hallituksen jäsen 2019-.

Ruhkala Ari, s. 1960, hallituksen jäsen 24.11.2020 saakka

Koulutus ja päätoimi: puuseppä ja yrittäjä

Hallituksen jäsenyyden alkamisaika: 2020

Keskeinen työkokemus: HR Ikkunat Oy, tuotantovastaava

Keskeiset samanaikaiset ja päättäneet luottamustehtävät: HR Ikkunat Oy, hallituksen jäsen vuodesta 2005.

Toimitusjohtaja

Rantala Jyrki, s. 1969, VT, HuK, eMBA. toimitusjohtaja 1.2.2019 alkaen, pankin palvelukseen 1.12.2018.

Keskeinen työkokemus: Sastamalan Osuuspankki toimitusjohtaja 2006-2018, Vaasan Osuuspankki pankinjohtaja 2002-2006, Vaasan Osuuspankki henkilöstöpäällikkö, lakimies 1997-2002, Vaasan käräjäoikeus hovioikeuden auskultantti 1996-1997.

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: OP Koti Pohjanmaa Oy, hallituksen jäsen 2019- Keski-Pohjanmaan Kauppakamariosasto, rahastovaliokunta, hallituksen puheenjohtaja 2019- Pohjanmaa-Österbotten OP-liitto ry, hallituksen jäsen 2019-.

Johtoryhmän kokoonpano

Rantala Jyrki, s. 1969, VT, HuK, eMBA. Toimitusjohtaja. Pankin palvelukseen ja johtoryhmän jäseneksi 1.12.2018. Toimitusjohtaja 1.2.2019 alkaen

Vastuualue: Johtoryhmän puheenjohtaja, pankin yleisjohto

Muut tiedot katso kohta Toimitusjohtaja

Somero Jarmo, s. 1963, KTM. Varatoimitusjohtaja, johtoryhmän jäsen 2016-, pankin palvelukseen 2016

Vastuualue: Varallisuudenhoito, talous, kiinteistöt

Keskeinen työkokemus: Toimitusjohtaja Ylivieskan OP 1996-2015, toimitusjohtaja Pihtiputaan OP 1993-1996

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: -

Hakala Tuukka, s. 1984, OTM. Yrityspankinjohtaja. Johtoryhmän jäseneksi 1.9.2019 alkaen

Vastuualue: Yritys- ja yhteisöasiakkaat

Keskeinen työkokemus: Yrityspankinjohtaja Keski-Pohjanmaan OP 9/2019-, asiakkuus- ja luottojohtaja (tiimiesimies suuret yritysasiakkaat) Keski-Pohjanmaan OP 1/2019-8/2019, asiakkuus- ja luottojohtaja 2016-2018 Keski-Pohjanmaan OP, rahoitusjohtaja (Pohjois-Suomen alueen esimies) 2015-2016 Yrityspankki Oyj, Rahoituspäällikkö 2011-2015 Pohjola Pankki Oyj

Pajumaa Leena, s. 1960, varatuomari, eMBA. Riskienhallintajohtaja. Johtoryhmän jäseneksi 1.11.2020 alkaen

Vastuualue: Ristienhallinta

Keskeinen työkokemus: Kalajoen Osuuspankki, toimitusjohtaja 2013-2020, Toholammin Osuuspankki, toimitusjohtaja 2007-2013, Toholammin Osuuspankki, pankinjohtaja 2007, Ylivieskan Osuuspankki, pankinjohtaja 1997-2006

Keskeiset samanaikaiset ja päättyneet luottamustehtävät:

OP Palvelut Oy, hallituksen jäsen 2019 alkaen, OP Koti Pohjanmaa Oy, hallituksen jäsen 2018 alkaen, Keski-Pohjanmaan OP-liitto, hallituksen jäsen 2013-2015; Laaksojen OP-Kiinteistökeskus Oy, hallituksen jäsen 2013-2018; OP-Johtajat ry: hallituksen jäsen 2011-2017; Jokivarren OP-Kiinteistökeskus Oy, hallituksen jäsen 2008-2013

Rasi Mikko, s. 1977, tradenomi. Pankinjohtaja. Johtoryhmän jäseneksi 1.9.2019 alkaen

Vastuualue: Henkilöasiakkaat

Keskeinen työkokemus: Myyntijohtaja Keski-Pohjanmaan OP 2016-2019, Asiakkuusjohtaja Kokkolan OP 2012-2015, Myyntipäällikkö Oulun OP 2009-2012, sitä ennen Oulun OP:ssa eri tehtävissä rahoitus-, sijoitus- ja päivittäispalveluissa vuodesta 2002 alkaen

Tilintarkastajat

Varsinainen tilintarkastaja KPMG Oy Ab, päävastuullinen tilintarkastaja JHTT, KHT Elina Pesonen.

Muu tarkastustoiminta

Sisäisestä tarkastuksesta vastaa OP Osuuskunnan Sisäinen tarkastus, joka suorittaa sisäisen tarkastuksen kaikissa OP Ryhmän yhteisöissä. Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi-, varmennus- ja konsultointitoimintaa, jonka tarkoituksena on tuottaa lisäarvoa OP Ryhmälle ja parantaa sen toimintaa.

Sisäinen tarkastus noudattaa toiminnassaan Sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteita (Internal Audit Charter) ja IIA:n (Institute of Internal Auditors) vahvistamia kansainvälisiä sisäisen tarkastuksen ammattistandardeja (International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing).

Sisäistä tarkastusta on suoritettu osana OP Ryhmän keskitettyihin toimintoihin sekä osuuspankkeihin kohdistuvaa tarkastusta. Tarkastukset on priorisoitu ja kohdennettu riskiperusteisesti huomioiden OP Ryhmän strategiset tavoitteet, sääntely- ja viranomaisvaatimukset sekä Sisäisen tarkastuksen painopistealueet. Tarkastukset painottuivat eri liiketoiminta- ja tukiprosessien, ulkoistettujen toimintojen ja toiminnan kehittämisen, riskien ja sääntelyn noudattamisen hallinnan sekä kontrollien ja muun sisäisen valvonnan riittävyyden ja toimivuuden arviointiin.

Tulevaisuuden näkymät

Covid-19-virustartunnat lisääntyivät syksyllä useimmissa maissa. Tämän seurauksena kesällä alkanut talouden elpymisen kangerteli, mutta vaikutukset talouteen olivat vuoden lopulla aiempaa vähäisempiä ja kohdistuivat palvelusektoriin. Talouden elpymisen jatkuu koronapandemian talttumisen mahdollistamassa tahdissa. Rahoitusmarkkinoilla odotukset ovat myönteisiä. Keskuspankkien politiikka rauhoittaa markkinoita, ja pitää korot matalina. Koronapandemia pitää kuitenkin yhä yllä epävarmuutta talouden näkymistä.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Ei olennaisia tilikauden jälkeisiä tapahtumia.

Hallituksen ehdotus ylijäämän käyttämisestä

Osuuspankin virallisen taseen osoittamat voitonjakokelpoiset varat (jakokelpoinen ylijäämä) olivat 75 835 514,91 euroa, josta tilikauden voitto (ylijäämä) oli 6 711 955,98 euroa.

Tilikauden voitto (virallisen taseen osoittama ylijäämä) ehdotetaan käytettäväksi siten, että Tuotto-osuudelle maksetaan korkoa 3,25 prosenttia, eli yhteensä 1 777 321,19 euroa. Tilikauden voitosta (ylijäämästä) jää 4 934 634,79 euroa edellisten tilikausien voittovarojen tilille.

Osuuspankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksukyky on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

KESKI-POHJANMAAN OSUUSPANKKI

PRO FORMA

OSUUSPANKIN TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Korkotuotot	16 665 905,18	16 984 829,17
Korkokulut	1 153 260,03	1 308 901,35
KORKOKATE	15 512 645,15	15 675 927,82
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	5 478 646,61	5 464 225,00
Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä	1 218,75	
Muista yrityksistä	5 477 427,86	5 464 225,00
Palkkiotuotot	8 271 286,20	8 378 695,21
Palkkiokulut	722 704,27	1 020 831,30
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	-6 041,15	15 238,94
Arvopaperikaupan nettotuotot	-5 753,14	12 193,14
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-288,01	3 045,80
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot	0,00	12 461,74
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	-93 188,49	-4 907,01
Liiketoiminnan muut tuotot	381 453,92	473 267,27
Hallintokulut	14 514 191,83	14 657 675,30
Henkilöstökulut	6 094 640,68	6 153 165,60
Palkat ja palkkiot	5 173 022,19	5 374 417,07
Henkilösivukulut	921 618,49	778 748,53
Eläkekulut	796 931,63	653 152,05
Muut henkilösivukulut	124 686,86	125 596,48
Muut hallintokulut	8 419 551,15	8 504 509,70
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	1 024 547,78	683 691,38
Liiketoiminnan muut kulut	3 022 654,13	2 482 967,21
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjatuista rahoitusvaroista	8 362 803,28	1 989 421,39
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	1 897 900,95	9 180 322,39
Tilinpäättösiirrot	-4 719 735,01	-572 206,21
Tuloverot	247 005,24	854 365,04
Tilikauden verot	710 887,31	854 085,53
Aikaisempien tilikausien verot	-47,67	-1 741,28
Laskennallinen vero	-463 834,40	2 020,79
VARSAISEN TOIMINNAN VOITTO (TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	6 370 630,72	8 898 163,56
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	6 370 630,72	8 898 163,56

KESKI-POHJANMAAN OSUUSPANKKI

PRO FORMA

OSUUSPANKIN TASE	31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA		
Käteiset varat	671 000,83	1 298 293,52
Saamiset luottolaitoksilta	178 058 269,86	74 667 621,24
Vaadittaessa maksettavat	29 140 790,44	2 710 916,74
Muut	148 917 479,42	71 956 704,50
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 117 557 975,67	1 113 911 127,19
Muut	1 117 557 975,67	1 113 911 127,19
Osakkeet ja osuudet	125 992 539,03	126 004 609,03
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä	291 201,14	291 201,14
Johdannaissopimukset	9 538 801,93	7 125 525,10
Aineelliset hyödykkeet	9 500 093,44	10 728 041,03
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	3 997 662,23	4 147 461,62
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	5 036 440,77	5 941 719,97
Muut aineelliset hyödykkeet	465 990,44	638 859,44
Muut varat	1 276 971,22	1 193 293,36
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	2 061 952,24	2 311 762,77
Laskennalliset verosaamiset	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 444 948 805,36	1 337 531 474,38
VASTATTAVAA		
VIERAS PÄÄOMA		
Velat luottolaitoksille	236 096 681,27	210 143 546,07
Luottolaitoksille	236 096 681,27	210 143 546,07
Vaadittaessa maksettavat	156 681,27	11 370 212,71
Muut	235 940 000,00	198 773 333,36
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	991 671 354,37	916 920 187,17
Talletukset	990 271 004,85	915 232 225,01
Vaadittaessa maksettavat	969 526 427,33	880 583 574,15
Muut	20 744 577,52	34 648 650,86
Muut velat	1 400 349,52	1 687 962,16
Vaadittaessa maksettavat	0,19	0,20
Muut	1 400 349,33	1 687 961,96
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	10 045 593,91	7 360 575,43
Muut velat	5 721 434,50	1 351 185,84
Muut velat	5 416 758,34	1 084 132,51
Pakolliset varaukset	304 676,16	267 053,33
Siirtovelat ja saadut ennakot	5 662 163,38	5 940 065,39
Laskennalliset verovelat	1 130 397,81	1 111 576,81
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 250 327 625,24	1 142 827 136,71
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	35 812 303,39	40 532 038,40
Poistoero	0,00	35 054,00
Verotusperusteiset varaukset	35 812 303,39	40 496 984,40
OMA PÄÄOMA		
Osuuspääoma	58 932 300,00	60 755 200,00
Jäsenosuudet	3 889 700,00	3 908 000,00
Tuotto-osuudet	55 042 600,00	56 847 200,00
Muut sidotut rahastot	14 474 067,31	12 543 445,88
Vararahasto	6 861 505,77	6 861 505,77
Käyvän arvon rahasto	7 612 561,54	5 681 940,11
Vapaat rahastot	2 855 038,53	2 855 038,53
Muut rahastot	2 855 038,53	2 855 038,53
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	76 176 840,17	69 120 451,30
Tilikauden voitto (tappio)	6 370 630,72	8 898 163,56
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	158 808 876,73	154 172 299,27
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 444 948 805,36	1 337 531 474,38
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET		
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	16 102 492,88	10 846 230,61
Takaukset ja pantit	16 102 492,88	10 846 230,61
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	69 097 125,59	83 680 044,04
Muut	69 097 125,59	83 680 044,04
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET YHTEENSÄ	85 199 618,47	94 526 274,65

LUETTELO TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOISTA

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

- 1 Korkotuotot
- 2 Korkokulut
- 3 Leasingtoiminnan nettotuotot
- 4 Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista
- 5 Palkkiotuotot ja -kulut
- 6 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot
- 7 Suojauslaskennan nettotulos
- 8 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot
- 9 Liiketoiminnan muut tuotot
- 10 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä
- 11 Liiketoiminnan muut kulut
- 12 Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenuon kirjatusta rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista eristä sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tasetta koskevat liitetiedot

- 13 Saamiset luottolaitoksilta
- 14 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
- 15 Leasingkohteet
- 16 Saamistodistukset
- 17 Tappiota koskeva vähennyserä
- 18 Osakkeet ja osuudet
- 19 Johdannaissopimukset
- 20 Aineettomat hyödykkeet
- 21 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana
- 22 Muut varat
- 23 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot
- 24 Laskennalliset verosaamiset ja -velat
- 25 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
- 26 Muut velat
- 27 Pakolliset varaukset
- 28 Siirtovelat ja saadut ennakot
- 29 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
- 30 Oma pääoma
- 31 Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät
- 32 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2020
- 33a Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2020
- 33b Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2020
- 33c Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2020

Muut liitetiedot

- 34 Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2020
- 35 Eläkevastuut
- 36 Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut
- 37 Taseen ulkopuoliset sitoumukset
- 38 Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä
- 39 Henkilöstö ja toimeilinten jäsenet sekä lähipiiri
- 40 Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2020
- 41 Notariaattitoiminta
- 42 Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2020
- 43 Pitkäaikaissäätämispalvelu

1. Korkotuotot

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Saamistodistuksista
Johdannaissopimuksista
josta rahavirran suojaus
Muut korkotuotot
Yhteensä
josta vaiheeseen 3 kirjattujen rahoitusvarojen korkotuotot

2020	2019
227 700,79	319 111,19
15 825 246,39	15 824 303,06
2 312,48	2 840,78
602 553,95	834 764,90
1 533 779,45	1 608 687,54
8 091,57	3 809,24
16 665 905,18	16 984 829,17
957 878,18	103 501,18

2. Korkokulut

Veloista luottolaitoksille
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista
Johdannaissopimuksista ja muista kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä veloista
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
Muut korkokulut
Yhteensä

2020	2019
366 757,82	278 933,74
785 993,22	1 029 884,92
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
508,99	82,69
1 153 260,03	1 308 901,35

3. Leasingtoiminnan nettotuotot

Vuokratuotot
Suunnitelman mukaiset poistot
Arvon alentumiset
Leasingomaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot (netto)
Palkkiotuotot
Muut välittömät tuotot
Muut välittömät kulut
Yhteensä

2020	2019
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00

4. Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

Osingot ja osuuspääoman korot
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta luokitellut rahoitusvarat
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä
Omistusyhteyksyrityksiltä
Yhteensä

2020	2019
16 628,86	3 426,00
16 628,86	3 426,00
5 460 799,00	5 460 799,00
1 218,75	0,00
0,00	0,00
5 478 646,61	5 464 225,00

5. Palkkiotuotot ja -kulut**Palkkiotuotot**

Luotonannosta
Talletuksista
Maksuliikenteestä
Rahastoista
Omaisuuksienhoidosta
Lainopillisisistä tehtävistä
Arvopaperinvälityksestä
Arvopapereiden liikkeeseen laskusta
Vakuutusten välityksestä
Takauksista
Muut
Yhteensä

2020	2019
1 360 800,91	1 473 737,41
10 096,68	21 835,37
3 530 992,82	3 241 183,00
670 738,17	636 257,29
981 158,86	944 284,07
448 603,54	480 027,48
151 270,19	81 507,38
0,00	0,00
1 446 821,61	1 865 424,84
276 012,76	185 264,58
-605 209,34	-550 826,21
8 271 286,20	8 378 695,21

KESKI-POHJANMAAN OP

516200

PRO FORMA

Palkkiokulut

Maksetut toimitusmaksut
Muut
Yhteensä

2020	2019
466 649,22	572 634,69
256 055,05	448 196,61
722 704,27	1 020 831,30

6. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot**Arvopaperikaupan myyntivoitot ja -tappiot**

Saamistodistuksista
Osakkeista ja osuuksista
Muut
Yhteensä

2020	2019
0,00	0,46
-371,98	29 899,58
0,00	0,00
-371,98	29 900,04

Arvopaperikaupan käyvän arvon muutoksesta johtuvat

Saamistodistuksista
Osakkeista ja osuuksista
Muista
Yhteensä

0,00	0,00
-1 720,03	-5 736,57
0,00	0,00
-1 720,03	-5 736,57

Arvopaperikaupan muut tuotot

Korkotuotot

0,00	0,00

Johdannaisten nettotuotot

-3 661,13	-11 970,33

Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä

-5 753,14	12 193,14

Nettotuotot jaksotettavaan hankintamenoön arvostettavista rahoitusvaroista

0,00	0,00

Valuuttatoiminnan nettotuotot

-288,01	3 045,80

Kaikki yhteensä

-6 041,15	15 238,94

7. Suojauslaskennan nettotulos

Suojausinstrumenttien nettotulos
Suojauskohteiden nettotulos
Yhteensä

2020	2019
-2 685 018,48	-3 652 194,13
2 685 018,48	3 652 194,13
0,00	0,00

8. Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

Vuokra- ja osinkotuotot
Muut tuotot
Myyntivoitot
Vuokrakulut
Suunnitelman mukaiset poistot
Myyntitappiot
Arvon alentumiset ja niiden peruutukset
Muut kulut
Yhteensä

2020	2019
352 466,77	455 249,36
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
-42 167,00	-28 997,00
-51 532,38	0,00
-27 525,01	-76 552,42
-324 430,87	-354 606,95
-93 188,49	-4 907,01

9. Liiketoiminnan muut tuotot

Vuokratuotot omassa käytössä olevista kiinteistöistä
Myyntivoitot omassa käytössä olevista kiinteistöistä
Fuusiovoitot
Muut
Yhteensä

2020	2019
133 959,99	177 623,15
11 191,83	0,00
0,00	0,00
236 302,10	295 644,12
381 453,92	473 267,27

10. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

Suunnitelman mukaiset poistot
Arvon alentumiset
Yhteensä

2020	2019
495 290,75	554 724,48
529 257,03	128 966,90
1 024 547,78	683 691,38

11. Liiketoiminnan muut kulut

	2020	2019
Vuokrakulut	142 134,78	82 211,31
Kulut omassa käytössä olevista kiinteistöistä	723 513,96	730 320,29
Myyntitappiot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	10 820,00	0,00
Fuusiotappiot	0,00	0,00
Viranomaismaksut	576 577,82	465 920,53
Muut	1 569 607,57	1 204 515,08
Yhteensä	3 022 654,13	2 482 967,21

12. Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjatusta rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista sitoumuksista sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

2020

Odottavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
Muista
Lopulliset luottotappiot
Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tytär- ja omistusyhteisyrityksistä

Muista

Yhteensä

Odottavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
7 424 812,56	0,00	7 424 812,56
78 894,56	0,00	78 894,56
		0,00
942 544,09		942 544,09
	-83 447,93	-83 447,93
8 446 251,21	-83 447,93	8 362 803,28
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
8 446 251,21	-83 447,93	8 362 803,28

2019

Odottavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
Muista
Lopulliset luottotappiot
Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tytär- ja omistusyhteisyrityksistä

Muista

Yhteensä

Odottavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
2 010 218,69	0,00	2 010 218,69
15 416,94	0,00	15 416,94
0	0	0,00
100 101,63	0,00	100 101,63
0,00	-136 315,87	-136 315,87
2 125 737,26	-136 315,87	1 989 421,39
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
2 125 737,26	-136 315,87	1 989 421,39

13. Saamiset luottolaitoksilta**Vaadittaessa maksettavat**

Talletukset

Muut

Yhteensä

Muut kuin vaadittaessa maksettavat

Keskuspankeilta

Luottolaitoksilta

Talletukset

Muut

Yhteensä

Saamiset luottolaitoksilta yhteensä

josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset

	31.12.2020	31.12.2019
Talletukset	29 140 790,44	2 710 916,74
Muut	0,00	0,00
Yhteensä	29 140 790,44	2 710 916,74
Muut kuin vaadittaessa maksettavat		
Keskuspankeilta	0,00	0,00
Luottolaitoksilta		
Talletukset	148 917 479,42	71 956 704,50
Muut	0,00	0,00
Yhteensä	148 917 479,42	71 956 704,50
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	178 058 269,86	74 667 621,24
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	0,00	0,00

14. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä**Luotonanto ja takaussaamiset sektoreittain**

Yritykset ja asuntoyhteisöt

Rahoitus- ja vakuutuslaitokset

Julkisyhteisöt

Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt

Kotitaloudet

Ulkomaat

Yhteensä

josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset

	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2020		Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019
31.12.2020		31.12.2019	
276 383 528,52	11 850 285,15	281 751 761,24	7 188 002,63
379 647,08	2 585,35	0,00	0,00
2 238 992,42	10 917,18	999 865,00	135,00
12 035 176,37	47 074,71	7 235 791,06	7 206,75
826 513 501,27	5 800 933,32	823 915 096,04	3 092 793,90
7 130,01	0,00	8 613,85	0,00
1 117 557 975,67	17 711 795,71	1 113 911 127,19	10 288 138,28
0,00		0,00	

15. Leasingkohteet

Ennakkomaksut

Koneet ja kalusto

Kiinteä omaisuus ja rakennukset

Muu omaisuus

Yhteensä

	31.12.2020	31.12.2019
Ennakkomaksut	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	0,00	0,00
Kiinteä omaisuus ja rakennukset	0,00	0,00
Muu omaisuus	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00

16. Saamistodistukset

Saamistodistukset vaadetyypeittäin 31.12.2020

Julkisyhteisöiltä

Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat

Valtion joukkovelkakirjalainat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Valtion joukkovelkakirjalainat

Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat

Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät

Valtion joukkovelkakirjalainat

Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat

Muilta

Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat

Pankkien sijoitustodistukset

Pankkien joukkovelkakirjat

Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat

Muut joukkovelkakirjat

Muut

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Pankkien joukkovelkakirjat

Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat

Muut joukkovelkakirjat

Muut

Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät

Pankkien joukkovelkakirjat

Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat

Muut joukkovelkakirjat

Muut

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä tai myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvarat

Pankkien joukkovelkakirjat

Muut

Yhteensä

[illegible]

17. Tappioita koskeva vähennyserä

Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2020

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1

Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset

Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset
Muut oikaisut

Nettotulosvaikutus yhteensä

Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2020

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	koko voimassaoloaika	koko voimassaoloaika	
278 622,16	3 306 168,80	6 742 176,76	10 326 967,72
-54 562,12	438 495,17	0,00	383 933,05
-14 009,35	0,00	599 118,62	585 109,27
5 082,97	-74 932,23	0,00	-69 849,26
0,00	-1 207 147,03	5 297 704,45	4 090 557,42
0,00	64 355,92	-106 030,30	-41 674,38
30,70	0,00	-3 953,97	-3 923,27
89 387,40	49 135,04	1 874 905,01	2 013 427,45
-32 404,06	-311 099,49	-330 775,57	-674 279,12
154 347,05	831 870,46	1 509 578,80	2 495 796,31
-82 092,03	-347 245,52	-14 331,30	-443 668,85
0,00	0,00	-831 721,23	-831 721,23
0,00	0,00	0,00	0,00
65 780,56	-556 567,68	7 994 494,51	7 503 707,39
344 402,72	2 749 601,12	14 736 671,27	17 830 675,11

Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2019

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1

Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset
Riskiparametreissä tapahtuneet muutokset
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset

Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset
Muut oikaisut

Nettotosuovaikutus yhteensä**Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019**

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	koko voimassaoloaika	koko voimassaoloaika	
244 944,17	969 749,41	7 086 325,82	8 301 019,40
-46 592,62	508 028,66	0,00	461 436,04
-211,02	0,00	137 629,78	137 418,76
7 891,47	-151 567,72	0,00	-143 676,25
0,00	-99 115,58	656 602,00	557 486,42
0,00	1 776 655,16	-1 879 985,47	-103 330,31
3 097,20	0,00	-1 399,81	1 697,39
164 756,30	122 826,66	241 234,67	528 817,63
-50 304,36	-132 658,19	-117 248,56	-300 211,11
-44 958,98	312 250,40	654 325,99	921 617,41
0,00	0,00	-35 307,66	-35 307,66
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
33 677,99	2 336 419,39	-344 149,06	2 025 948,32
278 622,16	3 306 168,80	6 742 176,76	10 326 967,72

18. Osakkeet ja osuudet**31.12.2020****Osakkeet ja osuudet**

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.
Omistusyhteyssyrytosakkeet
Tytäryritysosakkeet
Yhteensä

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	joista luottolaitoksissa
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	125 992 539,03	125 992 539,03	0,00
0,00	291 201,14	291 201,14	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	126 283 740,17	126 283 740,17	0,00

31.12.2019**Osakkeet ja osuudet**

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.
Omistusyhteyssyrytosakkeet
Tytäryritysosakkeet
Yhteensä

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	joista luottolaitoksissa
0,00	12 070,00	12 070,00	0,00
0,00	12 070,00	12 070,00	0,00
0,00	125 992 539,03	125 992 539,03	0,00
0,00	291 201,14	291 201,14	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	126 295 810,17	126 295 810,17	0,00

19. Johdannaisopimukset**Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaisopimukset 31.12.2020****Korkojohdannaiset**

Termiinisopimukset
Optionsopimukset
Ostetut
Asetetut
Koronvaihtosopimukset
josta rahavirran suojaus
Muut swap -sopimukset

Johdannaiset yhteensä

Nimellisarvot	Käyvät arvot	
	Positiiviset	Negatiiviset
414 257 768,67	9 538 801,93	10 045 593,91
79 565 079,41	0,00	4 855 326,33
79 565 079,41	0,00	4 855 326,33
334 692 689,26	9 538 801,93	5 190 267,58
116 930 000,00	9 538 801,93	0,00
0,00	0,00	0,00
	9 538 801,93	10 045 593,91

Korkojohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koronvaihtosopimukset

Muut swap -sopimukset

Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
222 498 355,25	37 970 731,03	148 465 393,17	5 323 289,22	414 257 768,67
				0,00
735 665,99	26 870 731,03	46 635 393,17	5 323 289,22	79 565 079,41
735 665,99	26 870 731,03	46 635 393,17	5 323 289,22	79 565 079,41
				0,00
221 762 689,26	11 100 000,00	101 830 000,00	0,00	334 692 689,26
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2020**Korkojohdannaiset**

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koronvaihtosopimukset

Johdannaiset yhteensä

Nimellisarvot	Käyvät arvot	
	Positiiviset	Negatiiviset
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00

Korkojohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koronvaihtosopimukset

Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				0,00
				0,00
				0,00

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset 31.12.2019**Korkojohdannaiset**

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koronvaihtosopimukset

josta rahavirran suojaus

Muut swap -sopimukset

Johdannaiset yhteensä

Nimellisarvot	Käyvät arvot	
	Positiiviset	Negatiiviset
385 948 419,80	7 125 525,10	7 360 575,43
70 592 808,83	0,00	3 442 967,11
70 592 808,83	0,00	3 442 967,11
315 355 610,97	7 125 525,10	3 917 608,32
125 930 000,00	7 125 525,10	0,00
0,00	0,00	0,00
	7 125 525,10	7 360 575,43

Korkojohdannaiset

Termiinisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koronvaihtosopimukset

Muut swap -sopimukset

Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
198 433 126,75	30 569 845,24	155 716 281,19	1 229 166,62	385 948 419,80
				0,00
7 515,78	19 069 845,24	50 286 281,19	1 229 166,62	70 592 808,83
7 515,78	19 069 845,24	50 286 281,19	1 229 166,62	70 592 808,83
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
198 425 610,97	11 500 000,00	105 430 000,00	0,00	315 355 610,97
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2019

Korkojohdannaiset

Termiinisopimukset
Optiosopimukset
Ostetut
Asetetut
Koronvaihtosopimukset

Johdannaiset yhteensä

Nimellisarvot	Käyvät arvot	
	Positiiviset	Negatiiviset
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00

Korkojohdannaiset

Termiinisopimukset
Optiosopimukset
Ostetut
Asetetut
Koronvaihtosopimukset

Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				0,00
				0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP Yrityspankki Oyj.

20. Aineettomat hyödykkeet

ICT-menot
Muut kehittäminenot
Liikearvo
Muut aineettomat hyödykkeet
Yhteensä

31.12.2020	31.12.2019
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00

21. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana

Hankintameno tilikauden alussa

+ lisäykset tilikautena
- vähennykset tilikautena
+/- siirrot erien välillä
- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot
-/+ tilikauden arvonalennukset ja niiden peruutukset
+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalennukset
- kertyneet poistot tilikauden alussa
- kertyneet arvonalennukset tilikauden alussa
+ kertyneet arvonorotukset tilikauden alussa
+/- tilikauden arvonorotukset ja niiden peruutukset
= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa

Aineettomat hyödykkeet	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö-yhtiöosakkeet	Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöyhtiö-osakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet
10 276,50	6 068 203,23	10 465 556,74	1 783 110,58
0,00	3 625,00	13 595,00	80 478,75
0,00	-187 809,81	-1 599 748,83	-138 632,29
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	-42 167,00	-303 989,00	-191 301,75
0,00	76 552,42	951 824,57	0,00
0,00	0,00	33 039,06	76 586,29
-10 276,50	-503 772,32	-3 099 981,53	-1 144 251,14
0,00	-1 416 969,29	-1 423 855,24	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	3 997 662,23	5 036 440,77	465 990,44

22. Muut varat

	31.12.2020	31.12.2019
Arvopapereiden myyntisaamiset	0,00	0,00
Maksujenvälityssaamiset	5 000,00	0,00
Muut	1 271 971,22	1 193 293,36
Yhteensä	1 276 971,22	1 193 293,36

23. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot**Korot**

	31.12.2020	31.12.2019
Korkosaamiset	1 993 468,96	2 087 713,53
Maksetut korkoennakot	0,00	0,00
Yhteensä	1 993 468,96	2 087 713,53

Muut

Muut maksetut ennakomaksut	6 205,75	1 883,05
Muut siirtosaamiset	62 277,53	222 166,19
Yhteensä	68 483,28	224 049,24
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot yhteensä	2 061 952,24	2 311 762,77

24. Laskennalliset verosaamiset ja -velat**31.12.2020**

Jaksotuseroista

Muista väliaikaisista eroista

Yhteensä

Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat	Netto
772 742,59		772 742,59
4 620,00	1 907 760,39	-1 903 140,39
777 362,59	1 907 760,39	-1 130 397,80

Laskennallisiin verosaamisiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat oman pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatuihin eristä eli käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten arvostustuloksiin.

Lisäksi muissa väliaikaisissa eroissa esitetään IFRS 9-siirtymästä 1.1.2018 aiheutuneet väliaikaiset erot.

Arvonkorotukset 31.12.2020

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia

Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin,

arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero

Verotusperusteiset varaukset

Yhteensä

Tasearvo	Lask. verovelka	Netto
0,00	0,00	0,00
35 812 303,39	7 162 460,68	28 649 842,71
35 812 303,39	7 162 460,68	28 649 842,71

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset on merkitty taseeseen laskennallisella verolla vähentämättömään määrään. Omien varojen laskelmassa

poistoero ja verotusperusteiset varaukset laskennallisella verolla vähennettynä on rinnastettu ensisijaisiin omiin varoihin.

25. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Sijoitustodistukset
Joukkovelkakirjalainat
Muut
Yhteensä

Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Nimellisarvo 31.12.2020	Kirjanpitoarvo 31.12.2019	Nimellisarvo 31.12.2019
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00

26. Muut velat

Arvopapereiden ostovelat
Maksujenvälitysvelat
Muut
Yhteensä

31.12.2020	31.12.2019
0,00	0,00
2 466 845,91	47 928,48
2 949 912,43	1 036 204,03
5 416 758,34	1 084 132,51

27. Pakolliset varaukset**31.12.2020**

Varaukset 1.1.
+ varausten lisäys
- käytetyt varaukset
- peruutukset
Varaukset 31.12.

Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00	267 053,33	267 053,33
				60 024,83	60 024,83
					0,00
				22 402,00	22 402,00
0,00	0,00	0,00	0,00	304 676,16	304 676,16

31.12.2019

Varaukset 1.1.
+ varausten lisäys
- käytetyt varaukset
- peruutukset
Varaukset 31.12.

Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
				306 744,39	306 744,39
				6 422,22	6 422,22
				0,00	0,00
				46 113,28	46 113,28
0,00	0,00	0,00	0,00	267 053,33	267 053,33

28. Siirtovelat ja saadut ennakot**Korot**

Korkovelat
Saadut korkoennakot
Yhteensä

Muut

Muut saadut ennakomaksut
Muut siirtovelat
Yhteensä

Siirtovelat ja saadut ennakot yhteensä

31.12.2020	31.12.2019
1 134 834,70	1 402 258,65
8 143,55	33 195,35
1 142 978,25	1 435 454,00
30 317,15	29 229,51
4 488 867,98	4 475 381,88
4 519 185,13	4 504 611,39
5 662 163,38	5 940 065,39

29. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**

Pääomalainat
Muut
Yhteensä

31.12.2020	31.12.2019
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00

Velkojen käsittelystä vakavaraisuuslaskennassa kerrotaan OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportin 2020 liitetiedossa 1. Pääomainstrumenttien keskeiset ominaisuudet

Yksittäiset velat, jotka ylittävät 10 prosenttia huonommalla etuoikeudella olevien velkojen yhteismäärästä

31.12.2020

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennaikaista takaisinmaksua.

Yksittäiset velat, jotka ylittävät 10 prosenttia huonommalla etuoikeudella olevien velkojen yhteismäärästä

31.12.2019

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennaikaista takaisinmaksua.

30. Oma pääoma

31.12.2020

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopussa
Oma pääoma yhteensä	154 172 299,27	9 728 932,81	-4 409 704,83	0,00	158 808 876,73
Osuuspääoma	60 755 200,00	603 700,00	-2 426 600,00	0,00	58 932 300,00
Jäsenosuudet	3 908 000,00	64 200,00	-82 500,00		3 889 700,00
Tuotto-osuudet	56 847 200,00	539 500,00	-2 344 100,00	0,00	55 042 600,00
Ylikurssirahasto	0,00				0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00				0,00
Muut sidotut rahastot	12 543 445,88	2 413 276,83	-482 655,40	0,00	14 474 067,31
Vararahasto	6 861 505,77				6 861 505,77
Käyvän arvon rahasto	5 681 940,11	2 413 276,83	-482 655,40		7 612 561,54
Sääntöjen mukaiset rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	2 855 038,53				2 855 038,53
Edellisten tilikausien voitto tai tappio	78 018 614,86		-1 841 774,69		76 176 840,17
Tilikauden voitto tai tappio		6 711 955,98	341 325,26		6 370 630,72

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tiliikauden alku	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tiliikauden päättyessä
Saamistodistukset	-18 480,00	0,00		0,00	-18 480,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	5 700 420,11	2 413 276,83	482 655,40	0,00	7 631 041,54
Rahavirran suojaus	7 125 525,10	2 413 276,83	0,00	0,00	9 538 801,93
laskennalliset verot	-1 425 104,99	0,00	482 655,40		-1 907 760,39
Yhteensä	5 681 940,11	2 413 276,83	482 655,40	0,00	7 612 561,54

31. Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät

Oma pääoma 31.12.2020

Sidottu oma pääoma

73 406 367,31

Vapaa oma pääoma

85 402 509,42

Oma pääoma yhteensä

158 808 876,73

Voitonjakokelpoiset varat 31.12.2020

Vapaa oma pääoma

85 402 509,42

- aktivoidut kehittämismenot

- muut jakokelvottomat erät

22 300,00

Voitonjakokelpoiset varat

85 380 209,42

32. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2020

Jäljellä oleva juoksuaika

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-

todistukset

Saamiset luottolaitoksilta

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Saamistodistukset

Velat luottolaitoksille

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Velat, joilla huonompi etuoikeus

	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	65 058 269,86	0,00	5 000 000,00	108 000 000,00	0,00
	29 577 188,38	91 364 782,14	365 709 455,15	288 309 985,86	342 596 564,14
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	3 656 681,27	3 000 000,00	182 440 000,00	47 000 000,00	0,00
	976 007 000,50	5 948 432,75	885 210,68	1 400 349,33	7 430 361,11
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Johdannaissopimusten maturiteettijakauma esitetään liitetiedossa 20. Johdannaissopimukset

Muut kuin määräaikaisten talletukset sisältyvät maturiteettiin luokkaan "alle 3 kk".

33a. Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2020

Saamiset luottolaitoksilta

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset ja muut saamistodistukset

Johdannaissopimukset

Muu omaisuus

Velat luottolaitoksille

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat

Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

Muut velat

Kotimaan raha	Ulkomaan raha
175 735 244,42	2 323 025,44
1 117 557 975,67	0,00
0,00	0,00
9 538 801,93	0,00
139 793 492,94	264,96
236 096 681,27	0,00
989 348 540,47	2 322 813,90
0,00	0,00
10 045 593,91	0,00
0,00	0,00
12 513 995,10	0,59

33b.Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2020

Rahoitusvarat	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Käteiset varat	671 000,83	671 000,83
Saamiset luottolaitoksilta	178 058 269,86	178 058 269,86
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 117 557 975,67	1 117 557 975,67
Saamistodistukset	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	125 992 539,03	125 992 539,03
Johdannaissopimukset	9 538 801,93	9 538 801,93
Yhteensä	1 431 818 587,32	1 431 818 587,32
Rahoitusvelat		
Velat luottolaitoksille	236 096 681,27	236 096 681,27
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	991 671 354,37	991 671 354,37
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	10 045 593,91	10 045 593,91
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00
Yhteensä	1 237 813 629,55	1 237 813 629,55

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Saamistodistukset				0,00
Osakkeet ja osuudet			125 992 539,03	125 992 539,03
Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)		9 538 801,93		9 538 801,93
Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)		10 045 593,91		10 045 593,91

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Avaava tase 1.1.2020	126 004 608,69
siirrot tasoon 3	0,00
siirrot tasosta 3	0,00
muu muutos	-12 069,66
Päättävä tase 31.12.2020	125 992 539,03

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat pörssiin listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankki -konsernin OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasoon 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla arvostuspäivänä vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään sijoitukset OP Osuuskunnan jäsen- ja lisäosuuksiin. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

33c.Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2020

	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	Kaupankäynti- tarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Suojaavat johdannaiset
Rahoitusvarat					
Käteiset varat	671 000,83	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	178 058 269,86	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 117 557 975,67	0,00	0,00	0,00	0,00
Keskusp.rah.oik. saamistod ja muut saamistod	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	125 992 539,03	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	9 538 801,93
Yhteensä	1 296 287 246,36	125 992 539,03	0,00	0,00	9 538 801,93
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	236 096 681,27	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	991 671 354,37	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	10 045 593,91
Velat, joilla on huonompi etuoik. kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 227 768 035,64	0,00	0,00	0,00	10 045 593,91

Velat luottolaitoksille sisältää OP Asuntoluottopankki Oyj:n väliluottoja

175 440 000,00 euroa

34. Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2020**Omien velkojen puolesta annetut vakuudet**

Velat luottolaitoksille
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat
Muut velat
Huonommalla etuoikeudella olevat velat
Yhteensä

Muut omasta puolesta annetut vakuudet**Konserniyhtiön puolesta annetut****Muiden puolesta annetut**

joista lähipiiriin kuuluvalla johdolle

Annetut vakuudet yhteensä

Pantit	Kiinnitykset	Muut Vakuudet	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	187 122 032,76	187 122 032,76
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	187 122 032,76	187 122 032,76

35. Eläkevastuut**31.12.2020**

Eläkesitoumuksista johtuva suora vastuu

0,00

Osuus eläkesäätiön eläkevastuun ja muiden velkojen ylikatteesta

0,00

Pankin henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen kautta ja lisäeläketurva OP-Eläkesäätiön ja OP-Henkivakuutuksen kautta.

36. Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut**31.12.2020**

Yhden vuoden kuluessa maksettavat

22 317,60

Yli vuoden kuluessa ja enintään 5 vuoden kuluessa maksettavat

53 934,20

Yli 5 vuoden kuluessa maksettavat

0,00

Yhteensä**76 251,80**

Sopimusten olennaiset irtisanomis- ja lunastusehdot

37. Taseen ulkopuoliset sitoumukset**Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2020**

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi

annetut sitoumukset

Takaukset

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat

sitoumukset

Arvopapereiden takaisinositoumukset

Muut

josta luottolupaukset

Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyri-tysten puolesta	Muiden puolesta	Yhteensä
0,00	0,00	85 199 618,47	85 199 618,47
0,00	0,00	16 102 492,88	16 102 492,88
0,00	0,00	16 102 492,88	16 102 492,88
0,00	0,00	69 097 125,59	69 097 125,59
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	69 097 125,59	69 097 125,59
0,00	0,00	69 097 125,59	69 097 125,59

38. Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä**31.12.2020**

Pankilla ei ole näitä vastuita

0,00

0,00

0,00

0,00

39. Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri**Henkilöstön lukumäärä keskimäärin v. 2020**

Vakinainen kokoaikainen henkilöstö

Vakinainen osa-aikainen henkilöstö

Määräaikainen henkilöstö

Yhteensä

Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana
69	-3
1	0
7	2
77	-1

Tiedot sisältävät 31.12.2020 mukaisen hallinnon palkat ja palkkiot

Toimielinten jäsenten palkat ja palkkiot v. 2020

Hallintoneuvoston jäsenet

Hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

josta toimitusjohtaja Jyrki Rantalalle maksetut palkat ja palkkiot

sekä luontoisedut

Palkat ja palkkiot
50 065,00
589 061,00
270 421,00
14 760,00

Edustajiston kokouksessa tehdyn päätöksen mukaan hallintoneuvoston puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 800 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi hänelle sekä muille jäsenille maksetaan kokouspalkkiota 350 euroa kokoukselta.

Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 1600 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi hänelle, sekä muille jäsenille maksetaan kokouspalkkiota 490 euroa kokoukselta. Pankin toimitusjohtajalle ei makseta hallitustyöskentelystä erillisiä palkkioita tai muita etuisuuksia.

Toimitusjohtajan vanhuuseläkeikä on 65 vuotta ja 7 kuukautta. Eläke-etuudet määräytyvät eläkelakien ja OP:n omien eläkejärjestelmien mukaisesti. Toimitusjohtajan noudattama irtisanomisaika on 3 tai 6 kuukautta ja työnantajan noudattama irtisanomisaika on 6 kuukautta, jolloin hänelle irtisanomisasajan palkan lisäksi suoritetaan korvauksena 12 kuukauden rahapalkkaa vastaava korvaus.

Muuttuva palkitseminen

Muuttuva palkitseminen koostuu vuonna 2020 tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahostosta. Vuodesta 2020 alkaen käytössä ei ole enää johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmää. Tulospalkkiojärjestelmästä kirjattu velka oli siirtovelloissa 31.12.2020 yhteensä 278.700,00 + 57.3000,72 euroa. Henkilöstörahostoon tehtävän palkkiosirron määrä vuodelta 2020 on noin 2,0 % 3.747.729,00 rahaston jäsenten palkkasummasta. Vuonna 2020 kirjattiin henkilöstörahostopalkkioita yhteensä 74.955,00 euroa. Johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmästä kirjattu velka oli siirtovelloissa 31.12.2020 0,00. Tarkemmin muuttuvasta palkitsemisesta kerrotaan laatimisperiaatteissa.

Tilintarkastajille maksetut palkkiot toimeksiantoryhmittäin v. 2020

Tilintarkastuksesta

Tilintarkastajan muut lausunnot

Veroneuvonta

Muut palvelut

Yhteensä

Tilintarkastus-palkkiot
23 563,41
861,28
0,00
0,00
24 424,69

Toimielinten jäsenten saamat luotot, takaukset ja vakuudet 31.12.2020

Hallintoneuvoston jäsenet

Hallituksen jäsenet

sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

Yhteensä

Rahalainat 1.1.	Lisäykset	Vähennykset	Rahalainat 31.12.	Takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset
1 322 440,36	3 338 088,53	0,00	4 660 528,89	261 602,34
491 924,53	516 379,80	0,00	1 008 304,33	53 986,47
1 814 364,89	3 854 468,33	0,00	5 668 833,22	315 588,81

Ilmoitetut luvut sisältävät luotot ja takaukset, jotka luottolaitos tai sen konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluva yritys on antanut luottolaitoksen hallinto- ja valvontaelinten jäsenille. Toimielinten jäsenten antamat henkilötakaukset sisältyvät myös rahalainat erään.

Rahalainojen pääasialliset korkoehdot ja muut ehdot

Hallinto- ja valvontaelinten jäsenten luottoehdoissa noudatetaan normaaleja pankin luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin. Lainoja lyhennetään sovitun lyhennyssuunnitelman mukaisesti ja niillä on normaalit vakuudet.

Eläkesitoumukset

Hallintoneuvoston jäsenet

Hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

Aikaisemmin toimielimiin kuuluneiden henkilöiden eläkesitoumukset

Hallintoneuvoston jäsenet

Hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

	0,00
	0,00
	0,00
	0,00
	0,00
	0,00

Lähipiiri**Lähipiiriin kuulumisperuste**

Johdon avainhenkilöt

Tytär- ja osakkuusyritykset

Yhteensä

Tase-erä				Taseen ulkopuolliset sitoumukset
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Saamistodistukset	Osakkeet	Yhteensä	
9 030 451,96	0,00	131 400,00	9 161 851,96	185 777,54
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9 030 451,96	0,00	131 400,00	9 161 851,96	185 777,54

Lähipiiriin tappioita koskeva vähennyserä ei ole olennainen

Osuuspankin lähipiiri muodostuu Osuuspankin tytäryhtiöistä, osakkuusyrityksistä, johdon avainhenkilöistä ja heidän läheisistä perheenjäsenistä sekä muista lähipiiriin kuuluvista yhteisöistä. Osuuspankin johdon avainhenkilöihin luetaan toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen ja muut toimivaan johtoon kuuluvat henkilöt sekä Osuuspankin hallituksen jäsenet ja hallintoneuvoston jäsenet. Lähipiiriin luetaan myös yhtiöt, joissa johdon avainhenkilöllä tai heidän läheisellä perheenjäsenellä on yksin tai yhdessä toisen kanssa määräysvalta. Muihin lähipiiriin kuuluviin yhteisöihin luetaan OP-Eläkesäätiö. Osuuspankin lähipiiri on määritelty IAS 24 -standardin mukaisesti.

40. Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2020

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Tytäryritykset				
Yrityksen nimi:	Ki Oy Kokkolan Maxim	100,00 %	3 021 956,85	8,77
Kotipaikka:	Kokkolan			
Yrityksen nimi:	Ki Oy Kokkolan Wanha Maxim	100,00 %	486 902,94	14 836,49
Kotipaikka:	Kokkola			
Yrityksen nimi:	Kokkolan Kassatalo Oy	66,60 %	3 934 281,32	-14 825,80
Kotipaikka:	Kokkola			
Yrityksen nimi:	Ki Oy Lohtajan Hollihaka	53,00 %	671 798,24	8,39
Kotipaikka:	Lohtaja			
Yrityksen nimi:	Ki Oy Ylivieskan Ykköspaikka	100,00 %	326 778,28	-4 760,54
Kotipaikka:	Ylivieska			
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Omistusyhteisyydet				
Yrityksen nimi:	As Oy Kalajoen Hippos	19,90 %	439 305,64	-2 197,66
Kotipaikka:	Kalajoki			
Yrityksen nimi:	Op Koti Pohjanmaa Oy LKV	36,70 %	439 045,56	-344 623,50
Kotipaikka:	Ylivieska			
Yrityksen nimi:	As Oy Rinnekartano	29,73 %	1 582 095,10	0,00
Kotipaikka:	Kalajoki			
Yrityksen nimi:	Ki Oy Kalajoen Rohtola	40,13 %	1 063 178,56	3 666,14
Kotipaikka:	Kalajoki			
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Yritykset, joissa luottolaitoksella on rajoittamaton vastuu				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				

41. Notariaattitoiminta

Osuuspankki tarjoaa arvopaperivälitystä sekä säilytys- ja hoitopalvelua samoin kuin muita asiakkaan omaisuuden hoitoon liittyviä palveluja, kuten lainhuudatus- ja kiinnitysasiat, yhteisöjen perustamiset ja uudelleenjärjestelyt, saatavien perimistehtävät, asiakkaan omaisuuden säilytys, perunkirjoitus- ja pesänselvitystoimet, asiakkaan oikeudellinen neuvonta omaisuuden hoitoon ja varojen sijoittamiseen liittyvissä asioissa. Lisäksi pankki tarjoaa toimeksiantoon perustuvia omaisuuden hoitoon liittyviä liikeyritysten, kiinteistö- ja asunto-osakeyhteisöjen osakkeiden ja osuuskäyttöä ja myyntiä, sekä kiinteistöjen ja asuntojen vuokrausta.

Osuuspankin sellaisten omissa nimissään asiakkaan lukuun hallitsemien varojen kokonaismäärä, joita sijoituspalvelulain 9. luvun mukaan ei merkitä varoiksi osuuspankin taseeseen

0,00

42. Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2020

Jäsenten lukumäärä
Maksamatta olevat osuusmaksut
Irtisanotut jäsenosuusmaksut
Irtisanotut tuotto-osuusmaksut

37 793

800,00

111 300,00

5 649 800,00

Irtisanotun osuuspääoman takaisinmaksun edellytykset ja ajankohta

Osuuspankkien omaan pääomaan sisältyy osuuspankkien jäsenten jäsenosuusmaksut sekä jäsenten tekemät sijoitukset tuotto-osuuksiin, joiden koron maksusta ja pääoman palauttamisesta pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä. Jäsenen on jäseneksi liittymisen yhteydessä hankittava yksi jäsenosuus ja maksettava yksi siihen liittyvä jäsenosuusmaksu. Osuuspankin jäsenyys (omistaja-asiakkuus) antaa äänioikeuden osuuskunnan kokouksessa/edustajiston vaaleissa. Jokaisella osuuspankin jäsenellä on yksi ääni. Tuotto-osuus ei tuota äänivaltaa.

Vuosille 2020-2021 tavoitellaan tuotto-osuuksille 3,25 %:n korkoa ja maksettava korko vahvistetaan vuosittain jälkikäteen. Tuottotavoite voi muuttua vuosittain.

Mikäli osuuspankki ei ole kieltäytynyt palauttamisesta, jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

43. Pitkäaikaissäätämispalvelu

OP-eläkesäästön eläketili

Määräaikaissä tai muulle talletustilille tehdyt sijoitukset

Osuuspankin taseessa olevat sijoitukset yhteensä

Taseen ulkopuoliset sijoitukset, sijoitusrahastot, osakkeet, jvk-lainat (sis. myyntisaamiset/ostovelat)

31.12.2020
219 439,41
0,00
219 439,41
598 410,98

KESKI-POHJANMAAN OP

OSUUSPANKIN TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2020	1.1. - 31.12.2019
Korkotuotot	13 860 718,09	13 665 348,85
Korkokulut	889 419,43	989 854,54
KORKOKATE	12 971 298,66	12 675 494,31
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	4 281 208,86	4 267 990,00
Muista yrityksistä	4 281 208,86	4 267 990,00
Palkkiotuotot	7 545 709,29	7 219 608,00
Palkkiokulut	637 945,65	870 107,82
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	-6 041,82	12 142,82
Arvopaperikaupan nettotuotot	-6 027,22	12 138,00
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-14,60	4,82
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rah.varojen nettotuotot	0,00	6 211,74
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	-63 403,90	-2 980,18
Liiketoiminnan muut tuotot	346 026,74	420 563,97
Hallintokulut	12 400 848,13	12 177 082,16
Henkilöstökulut	5 221 578,48	5 142 251,07
Palkat ja palkkiot	4 426 600,94	4 486 595,69
Henkilösivukulut	794 977,54	655 655,38
Eläkekulut	681 054,93	551 579,85
Muut henkilösivukulut	113 922,61	104 075,53
Muut hallintokulut	7 179 269,65	7 034 831,09
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	971 705,71	621 816,86
Liiketoiminnan muut kulut	2 588 096,55	2 061 674,97
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatusta rahoitusvaroista	3 684 780,16	864 582,06
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	4 791 421,63	8 003 766,79
Tilinpäätössiirrot	-2 550 744,61	446 494,17
Tuloverot	630 210,26	657 109,09
Tilikauden verot	620 164,67	665 782,43
Aikaisempien tilikausien verot	-47,67	-1 741,28
Laskennallinen vero	10 093,26	-6 932,06
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	6 711 955,98	6 900 163,53
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	6 711 955,98	6 900 163,53

KESKI-POHJANMAAN OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN TASE	31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA		
Käteiset varat	671 000,83	1 043 193,35
Saamiset luottolaitoksilta	178 058 269,86	51 816 125,90
Vaadittaessa maksettavat	29 140 790,44	333 288,19
Muut	148 917 479,42	51 482 837,71
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 117 557 975,67	938 386 316,02
Muut	1 117 557 975,67	938 386 316,02
Osakkeet ja osuudet	125 992 539,03	98 467 752,96
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä	291 201,14	291 201,14
Johdannaissopimukset	9 538 801,93	5 787 991,11
Aineelliset hyödykkeet	9 500 093,44	8 562 154,50
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	3 997 662,23	3 060 794,66
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	5 036 440,77	4 947 812,28
Muut aineelliset hyödykkeet	465 990,44	553 547,56
Muut varat	1 276 971,22	999 758,94
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	2 061 952,24	1 608 989,21
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 444 948 805,36	1 106 963 483,13
VASTATTAVAA		
VIERAS PÄÄOMA		
Velat luottolaitoksille	236 096 681,27	177 599 304,17
Luottolaitoksille	236 096 681,27	177 599 304,17
Vaadittaessa maksettavat	156 681,27	11 349 304,17
Muut	235 940 000,00	166 250 000,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	991 671 354,37	763 046 571,83
Talletukset	990 271 004,85	762 837 385,59
Vaadittaessa maksettavat	969 526 427,33	739 418 158,17
Muut	20 744 577,52	23 419 227,42
Muut velat	1 400 349,52	209 186,24
Vaadittaessa maksettavat	0,19	0,20
Muut	1 400 349,33	209 186,04
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	10 045 593,91	6 087 348,40
Muut velat	5 721 434,50	1 135 094,82
Muut velat	5 416 758,34	896 760,72
Pakolliset varaukset	304 676,16	238 334,10
Siirtovelat ja saadut ennakot	5 662 163,38	4 944 891,19
Laskennalliset verovelat	1 130 397,81	874 651,05
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 250 327 625,24	953 687 861,46
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	35 812 303,39	38 324 622,93
Verotusperusteiset varaukset	35 812 303,39	38 324 622,93
OMA PÄÄOMA		
Osuuspääoma	58 932 300,00	46 066 300,00
Jäsenosuudet	3 889 700,00	3 333 200,00
Tuotto-osuudet	55 042 600,00	42 733 100,00
Muut sidotut rahastot	14 474 067,31	9 134 472,14
Vararahasto	6 861 505,77	4 504 079,26
Käyvän arvon rahasto	7 612 561,54	4 630 392,88
Vapaat rahastot	2 855 038,53	0,00
Muut rahastot	2 855 038,53	0,00
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	75 835 514,91	52 850 063,07
Tilikauden voitto (tappio)	6 711 955,98	6 900 163,53
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	158 808 876,73	114 950 998,74
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 444 948 805,36	1 106 963 483,13
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET		
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	16 102 492,88	9 315 706,74
Takaukset ja pantit	16 102 492,88	9 315 706,74
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	69 097 125,59	78 977 906,09
Muut	69 097 125,59	78 977 906,09
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET YHTEENSÄ	85 199 618,47	88 293 612,83

Keski-Pohjanmaan Op Rahoituslaskelma

€	2020	2019
Liiketoiminnan rahavirta		
Kauden tulos	6 370 630,72	6 900 163,53
Oikaisut kauden tulokseen	-556 054,17	-1 354 001,33
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-86 004 804,86	-31 168 739,65
Saamiset luottolaitoksilta	-76 960 774,92	-5 551 149,50
Johdannaissopimukset	0,00	0,00
Saamiset asiakkailta	-9 179 923,06	-25 629 269,08
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	0,00	0,00
Sijoitusomaisuus	90 457,35	34 682,43
Muut varat	45 435,77	-23 003,50
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	102 778 300,85	25 732 559,04
Velat luottolaitoksille	25 953 135,20	-27 457 114,01
Johdannaissopimukset	-22 247,66	0,00
Velat asiakkaille	74 751 167,20	53 092 123,11
Vakuutusvelka	0,00	0,00
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista	0,00	0,00
Varaukset ja muut velat	2 096 246,11	97 549,94
Maksetut tuloverot	-493 625,81	-547 370,92
Saadut osingot	5 477 427,86	4 267 990,00
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	27 571 874,59	3 830 600,67
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-94 073,75	-43 267,25
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	147 680,17	60 678,00
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	0,00	0,00
Myydyt tytäryhtiöosakkeet	0,00	0,00
B. Investointien rahavirta yhteensä	53 606,42	17 410,75
Rahoituksen rahavirrat		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus muutos	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat muutos	0,00	0,00
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	603 700,00	163 400,00
Osuus- ja osakepääoman vähennykset	-2 426 600,00	-2 608 200,00
Osingot ja osuuspääoman korot	0,00	-1 381 745,05
Vuokrasopimusvelat	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien lisäykset	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien vähennykset	0,00	0,00
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	-1 822 900,00	-3 826 545,05
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	25 802 581,01	21 468,86

Sulautuneen pankin rahavarat	2 632 728,72	0,00
Rahavarat tilikauden alussa	1 376 481,54	1 355 012,68
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0,00	2,49
Rahavarat tilikauden lopussa	29 811 791,27	1 376 481,54
Saadut korot	16 170 532,90	13 544 853,90
Maksetut korot	-1 445 735,78	984 275,92

Tilikauden tulokseen tehdyt oikaisut

Erät, joihin ei liity maksutapahtumaa ja muut oikaisut

Saamisten arvonalentumiset	8 446 251,18	958 482,33
Vakuutusteknisten erien muutokset	0,00	0,00
Rahoitusinstrumenttien arvon muutokset	1 720,03	5 736,57
Sijoituskiinteistöjen käyvän arvon muutos	0,00	0,00
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot*	1 094 239,79	1 144 863,45
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	0,00	0,00
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	0,00	0,00
Tuloverot**	247 005,24	0,00
Muut	-10 345 270,41	-3 463 083,68

Erät, jotka esitetään muualla kuin liiketoiminnan rahavirrassa

Myyntitulokset, investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	0,00
Osuuspääoman korot	0,00	0,00
Muut palautukset omistaja-asiakkaille	0,00	0,00
Oikaisut yhteensä	-556 054,17	-1 354 001,33

Rahavarat

Käteiset varat	671 000,83	1 043 193,35
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	29 140 790,44	333 288,19
Yhteensä	29 811 791,27	1 376 481,54

* Vertailutilikauden luku sisältää myös tilinpäätössiirtojen muutoksen.

** Vertailutilikaudella esitetty rivillä Muut.

OSUUSPANKIN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

1.1 YLEISTÄ

Osuuspankki on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa.

Osuuspankki on osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Seuraavassa esitetään tilinpäätöksessä sovelletut keskeiset laatimisperiaatteet. Niitä on noudatettu johdonmukaisesti kaikilla esitettävillä tilikausilla, ellei muuta mainita.

1.2 KESKINÄINEN VASTUU JA OP RYHMÄ

Pankki- ja vakuutustoimintaa harjoittava osuuspankkien yhteenliittymä (jäljempänä OP Ryhmä) on osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista sekä talletuspankkien yhteenliittymästä annetuissa laeissa määritelty taloudellinen kokonaisuus, jossa OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Osuuspankki yhdistellään OP Ryhmän tilinpäätökseen. Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä määrätään, että OP Ryhmän tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö OP Osuuskunnan ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. OP Osuuskunnalla ja sen jäsenosuuspankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa, minkä vuoksi OP Ryhmälle on määritelty tekninen emoyhtiö. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. OP Ryhmän osuuspääoma muodostuu osuuspankkien jäsenten sellaisista osuusmaksuista, joita pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä lunastamasta.

Jäljennös OP Ryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.op.fi tai ryhmän toimitiloista käyntiosoitteesta Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki.

1.3 LAATIMISPERUSTA

Osuuspankin tilinpäätös laaditaan ja esitetään luottolaitostoiminnasta annetun lain, valtiovarainministeriön luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan asetuksen, kirjanpitolaain ja Finanssivalvonnan rahoitussektorin kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan määräys- ja ohjekokoelman mukaisesti. Osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta antaa lisäksi ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi ja tilinpäätöksen laatimiseksi. Jäljempänä kuvatut tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ovat yhteneväiset kaikille OP Osuuskunnan jäsenosuuspankeille. Kuitenkaan jäsenosuuspankilla ei välttämättä ole kaikkia laatimisperiaateissa lueteltuja eriä.

1.4 SULAUTUMISEN KÄSITTELY

Tilikauden aikana Kalajoen Osuuspankki sulautui Keski-Pohjanmaan Osuuspankkiin. Sulautuminen merkittiin kaupparekisteriin 31.10.2020. Kalajoen Osuuspankin sulautumishetken varat, velat ja varaukset on yhdistelty vastaanottaneen osuuspankin taseeseen kirjanpitoarvostaan. Sulautumishetken oman pääoman erät - vastaten nettovarojen ja sulautumisvastikkeen erotusta - on merkitty vastaanottaneen osuuspankin sidotun ja vapaan oman pääoman tileille siten, ettei sulautuneen ja vastaanottaneen osuuspankin sulautumista edeltäneiden sidottujen ja vapaiden omien pääomien yhteismäärät jatkuvuusperiaatteen mukaisesti ole muuttuneet sulautumisen seurauksena.

Keski-Pohjanamaan Osuuspankin viralliseen tuloslaskelmaan sisältyy sulautuneen Kalajoen Osuuspankin tulos sulautumisen jälkeiseltä ajalta 01.11.2020. – 31.12.2020. Ennen sulautumista kertynyt sulautuneen pankin tulos esitetään vastaanottaneen pankin kertyneissä voittovaroissa.

Tasekirjaan sisältyy tilinpäätöksen lisäksi myös Pro Forma tilinpäätöslukuja. Pro forma lukuja ei ole tilintarkastettu. Toimintakertomuksessa on vertailukelpoisuuden parantamiseksi käytetty Pro Forma lukuja vertailutietoina sekä kaikissa tuloslaskelmaa kuvaavissa tiedoissa. Toimintakertomuksen tunnusluvut on esitetty Pro Forma tiedoin. Pro Forma tuloslaskelmaan on sisällytetty sulautuneen osuuspankin tuloslaskelmaerät koko tilikaudelta 1.1. – 31.12.2020. Pro Forma tuloslaskelman ja taseen vertailutilikaudelle on sisällytetty myös sulautuneen osuuspankin tuloslaskelma- ja tase-erät.

1.5 RAHOITUSINSTRUMENTIT

1.5.1 Käyvän arvon määrytyminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään senhetkistä ostokurssia.

Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan sekä ovat yhdenmukaisia rahoitusinstrumenttien hinnoittelussa käytettävien hyväksyttyjen taloudellisten menetelmien kanssa.

Arvostusmenetelminä käytetään viimeaikaisten toteutuneiden markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää, sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen eri hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritelty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan.

1.5.2 Arvostusmenetelmät

1.5.2.1 Jaksotettu hankintameno

Jaksotettu hankintameno on se määrä, johon rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka on arvostettu alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä, vähennettynä lyhennyksillä, lisättynä tai vähennettynä alkuperäisen määrän ja erääntyvän

määrän välisen erotuksen kertyneillä, efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketuilla jaksotuksilla ja, kun on kyse rahoitusvaroista, oikaistuna tappiota koskevalla vähennyserällä.

Efektiivisen koron menetelmää käyttäen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan odotettavissa olevana voimassaoloaikana saatavaksi tai suoritettavaksi arvioidut maksut tulevat diskontatuiksi täsmälleen rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräisen kirjanpitoarvon tai rahoitusvelan jaksotetun hankintamenon suuruiseksi. Efektiivistä korkoa laskettaessa rahavirrat arvioidaan ottamalla huomioon rahoitusinstrumentin kaikki sopimusehdot ilman odotettavissa olevia luottotappioita ("ECL"). Laskelma sisältää kaikki sellaiset sopimusosapuolten välillä suoritettavat tai saatavat palkkiot ja korkopisteet, jotka ovat kiinteä osa efektiivistä korkoa, transaktiomenot sekä kaikki muut yli- tai alikurssit. Palkkioita, jotka ovat kiinteä osa rahoitusinstrumentin korkoa, ovat esim. lainan nostoon liittyvät toimisto- ja järjestelypalkkiot, ja ne jaksotetaan rahoitusinstrumentin odotettavissa olevalle juoksuajalle tai lyhyemmälle ajanjaksolle, jos se on asianmukaista. Palkkioita, jotka eivät ole kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, käsitellään kirjanpitolain mukaisesti ja näitä ovat esim. lainan hoitoon liittyvät maksut.

Arvioituihin rahavirtoihin sisällytetään odotettavissa olevat luottotappiot, kun lasketaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvarojille, joiden katsotaan alkuperäisenä kirjaamisajankohtana olevan luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (ns. "POCI").

Korkotuotot

Korkotuotot on laskettu soveltamalla efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräiseen kirjanpitoarvoon, paitsi silloin kun kyseessä ovat:

- a) ostetut tai alun perin myönnetyt luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneet rahoitusvarat, joiden osalta sovelletaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintamenoon
- b) rahoitusvarat, jotka eivät ole ostettuja tai alun perin myönnettyjä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja, mutta joista on myöhemmin tullut luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (tai jotka ovat vaiheessa 3). Näiden rahoitusvarojen osalta sovelletaan efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintamenoon (eli nettomääräiseen kirjanpitoarvoon odotettavissa olevan luottotappion vähentämisen jälkeen).

1.5.2.2 Alkuperäinen kirjaaminen ja arvostaminen

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä arvostetaan rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Välittömästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen rahoitusvarasta kirjataan odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä, jos rahoitusvara arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta. Tämä aiheuttaa tuloslaskelmaan kirjanpidollisen tappion äskettäin myönnettyistä tai äskettäin ostetuista rahoitusvaroista.

1.5.3 Rahoitusvarojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Osuuspankki luokittelee rahoitusvarat seuraaviin ryhmiin:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat
- Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat
- Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat.

1.5.3.1 Luotot ja saamistodistukset

Luottojen ja saamistodistusten luokittelu ja myöhempi arvostaminen riippuvat seuraavista tekijöistä:

- a) Osuuspankin liiketoimintamallista rahoitusvarojen hallinnoinnissa

- b) rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvista rahavirtaominaisuuksista.

Näiden tekijöiden perusteella Osuuspankki luokittelee luotot ja saamistodistukset kolmeen seuraavaan arvostusryhmään:

- 1) Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi, ja jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Erän kirjanpitoarvo sisältää odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserän ja korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmällä korkotuottoihin.
- 2) Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja ja myymällä rahoitusvaroja. Lisäksi sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Muutokset käyvässä arvossa kirjataan käyvän arvon rahastoon. Arvon alentumisvoitot tai -tappiot sekä valuuttakurssivoitot tai -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Kun rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pois taseesta, siirretään käyvän arvon rahastoon kertynyt voitto tai tappio luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi eräksi käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuottoihin. Efektiivisen koron menetelmää käyttäen laskettu korko kirjataan korkotuottoihin.
- 3) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavia rahoitusvaroja pidetään kaupankäyntitarkoituksessa tai kun rahoitusvara ei täytä jaksotettuun hankintamenoön tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien kriteereitä. Voitot ja tappiot kirjataan arvopaperikaupan nettotuottoihin. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusinstrumenteista johtuvat korkotuotot ja -kulut kirjataan arvopaperikaupan nettotuottoihin 1.1.2019 lähtien.

Liiketoimintamalli

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, miten Osuuspankki hallinnoi rahoitusvarojaan rahavirtojen kerryttämiseksi. Osuuspankissa liiketoimintamallin ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat pelkästään sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä vai sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä sekä rahavirroista, jotka saadaan myymällä rahoitusvara, vai onko kyseessä kaupankäynti. Kaupankäyntiliiketoimintamalliin kuuluvat rahoitusvarat arvostetaan tulosvaikutteisesti. Liiketoimintamallia arvioidessaan Osuuspankki ottaa huomioon tulevat toimenpiteet liiketoimintamallin tavoitteen saavuttamiseksi. Arviointiin kuuluu aikaisempi kokemus rahavirtojen keräämisestä, kuinka liiketoimintamallin ja sen mukaisesti hallussa pidettävien rahoitusvarojen tuloksellisuutta arvioidaan ja kuinka siitä raportoidaan yhteisön johtoon kuuluville avainhenkilöille, kuinka riskejä hallitaan ja kuinka liiketoiminnan johtajia palkitaan. Esimerkiksi Osuuspankin myöntämiä asuntoluottoja pidetään hallussa sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi.

Rahavirtaominaisuudet

Silloin kun Osuuspankin liiketoimintamalli on muu kuin kaupankäynti, Osuuspankki arvioi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa. Perustyyppisessä lainanhoitojärjestelyssä sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua ("SPPI"), jossa koron merkittävimmät osatekijät ovat korvaus rahan aika-arvosta, luottoriskistä, lainanantoon liittyvistä riskeistä ja voittomarginaalista. Valtaosa Osuuspankin rahoitusvaroista on perustyyppisiä lainanantojärjestelyjä.

Osuuspankin kaikki henkilöasiakkaille myönnetty luotot ja osa yritysasiakkaiden luotoista sisältävät mahdollisuuden ennaikaiseen takaisinmaksuun. Ehdot ovat kuitenkin yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa, koska ennen eräpäivää maksettava määrä vastaa sopimuksen mukaista nimellismäärää ja kertynyttä (mutta maksamatonta) sopimuksen mukaista korkoa, joka voi sisältää lisäkorvauksen sopimuksen ennaikaisesta päättämisestä.

Saamistodistusten rahavirtaominaisuudet testataan SPPI-työkalulla, jonka antaman palautteen pohjalta joko hyväksytään tai hylätään SPPI testi. Menetelmä tunnistaa sopimusehdoista useita eri elementtejä jotka vaikuttavat siihen täyttyykö SPPI-määrittys.

Silloin kun sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat alttiina esim. osakkeiden hintojen tai lainanottajan taloudellisen tuloksen muutoksille, ei kyseessä ole perustyyppinen lainanantojärjestely, ja tällaiset rahoitusvarat arvostetaan käypään

arvoon tulosvaikutteisesti. Tyypillisesti tällaisia ovat erilaiset rahastosijoitukset, jotka eivät täytä oman pääoman määritelmää IAS 32:n mukaisesti liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksessä.

Rahoitusvaroihin sisältyviä kytkettyjä johdannaisia ei eroteta pääsopimuksesta vaan ne huomioidaan sopimukseen perustuvien rahavirtojen kokonaisarvioinnissa.

Jos rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudatettua liiketoimintamallia muutetaan, voidaan rahoitusvaroja joutua uudelleenluokittelemaan. Uudelleenluokittelua sovelletaan ei-takautuvasti luokittelun muutospäivästä lähtien. Tällaisia muutoksia odotetaan tapahtuvat hyvin harvoin.

1.5.3.2 Oman pääoman ehtoiset instrumentit

Oman pääoman ehtoiset instrumentit ovat instrumentteja, jotka osoittavat oikeutta osuuteen yhtiön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Tyypillisesti tällaisia ovat osakesijoitukset.

Oman pääoman ehtoiset instrumentit arvostetaan myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, paitsi silloin kun Osuuspankki on tehnyt alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä peruuttamattoman valinnan, jonka mukaan tietyt kaupankäyntiliiketoimintaan kuulumattomat sijoitukset oman pääoman ehtoihin instrumentteihin, jotka muutoin arvostettaisiin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, käsitellään siten, että käyvän arvon myöhemmät muutokset esitetään käyvän arvon rahastossa. Tällaisia sijoituksia ovat osuuspankin strategiset sijoitukset osuuspankkien keskusyhteisö OP Osuuskunnan osuuspääomaan (lisäosuudet ja jäsenosuudet), joiden nimellisarvo vastaa käypää arvoa. Näiden sijoituksista ei muodostu myyntivoittoja tai tappioita. Osuuspääoman korot kirjataan tuottoihin oman pääoman ehtoista sijoituksista. Maksettavan koron määrä vahvistetaan vuosittain OP Osuuskunnan Osuuskuntakokouksessa. Osingot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä oman pääoman ehtoista sijoituksista kirjataan myös tuloslaskelman erään tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista.

1.5.3.3 Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttaminen

Maksusuunnitelman muutoksia tehdään normaaliin asiakassuhteen hoitoon kuuluvana toimenpiteenä, mutta myös tilanteissa, joissa asiakkaan maksukyky on heikentynyt. Heikentyneen maksukyvyn takia annettu myönnytys merkitään lainanhoitajoustoksi, joka on tyypillisesti lyhennysvapaa rajoitetuksi ajaksi. Yleensä näissä tilanteissa lainan sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen tai niihin tehdään muutoin muutoksia, eivätkä ne johda kyseisen lainan taseesta pois kirjaamiseen. Tällöin lasketaan lainan bruttokirjanpitoarvo uudelleen ja kirjataan tehdystä muutoksesta aiheutuva voitto tai tappio tuloslaskelmaan korkokatteeseen. Maksusuunnitelmien muutosten kehitystä raportoidaan säännöllisesti johdolle asiakkaiden maksukykyä ennakoivana mittarina.

Jos lainaehtoihin tehtävät muutokset ovat merkittäviä tai laina muutoin neuvotellaan uudelleen, Osuuspankki kirjaa alkuperäisen lainan pois taseesta ja kirjaa samalla taseeseen muutetun uuden lainan. Tällöin muutoksen tekemisajankohta on lainan alkuperäinen kirjaamisajankohta, kun muutettuun lainaan sovelletaan arvon alentumista koskevia vaatimuksia. Tyypillisesti tämä tarkoittaa, että tappiota koskevan vähennyserän määrä vastaa 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita. Osuuspankki luokittelee muutoksen syyt ja vakavuusasteet sisäisellä luokituksella, jolla seurataan, onko taseesta pois kirjaamiseen yhteydessä ollut näyttöä siitä, että muutettu laina on alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä luottoriskin johdosta arvoltaan alentunut. Tällöin se kirjataan alun perin myönnettynä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneena rahoitusvaroihin kuuluvana eränä. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi tilanteessa, jossa ongelmalliseen omaisuuserään on tehty huomattava muutos.

Muutoin rahoitusvaroihin kuuluvat erät kirjataan pois taseesta silloin, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaavat olemasta voimassa tai kun Osuuspankki siirtää rahoitusvaroihin kuuluvan erän toiselle osapuolelle ja siirto täyttää taseesta pois kirjaamisen edellytykset.

1.5.4 Arvon alentuminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kaikista jaksotettuun hankintamenoan arvostettavista ja käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavista tase-eristä (muut kuin oman pääoman ehtoiset instrumentit) sekä taseen ulkopuolisista luottositoumuksista ja takaussopimuksista. Odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan jokaisena raportointipäivänä ja ne kuvastavat:

- a) vinoutumatonta ja todennäköisyyksillä painotettua rahamäärää, joka määritetään arvioimalla mahdollisten tulemien vaihtelualue;
- b) rahan aika-arvoa ja
- c) järkevää ja perusteltavissa olevaa informaatiota, joka on raportointipäivänä saatavissa ilman kohtuuttomia kustannuksia tai ponnisteluja ja joka koskee toteutuneita tapahtumia, vallitsevia olosuhteita ja ennusteita tulevista taloudellisista olosuhteista.

1.5.4.1 Sopimusten luokittelu kolmeen arvonalentumisvaiheeseen

Sopimukset luokitellaan kolmeen eri vaiheeseen. Eri vaiheet kuvastavat luoton laadun heikkenemistä alkuperäisen kirjaamisen jälkeen.

- Vaihe 1: sopimukset, joiden luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan 12 kuukauden ECL.
- Vaihe 2: sopimukset, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan koko voimassaoloajan ECL.
- Vaihe 3: maksukyvyttömät sopimukset, joille lasketaan myös koko voimassaoloajan ECL.

Lisäksi sopimukset, jotka on alun perin myönnetty arvoltaan alentuneina, ovat aina koko voimassaoloajan odotetun tappion laskennan piirissä (POCI).

Maksukyvyttömyyden (default) määritelmä

Osuuspankissa sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaisessa laskennassa samaa maksukyvyttömyyden määritelmää kuin sisäisissä luottoriskimalleissa (IRB). Maksukyvyttömyyttä arvioidaan Osuuspankin sisäisellä maksukäyttämiseen perustuvalla luokittelujärjestelmällä. Henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden määritelmää sovelletaan sopimuskohdaisesti, kun taas yritysasiakkaissa tarkastellaan asiakaskokonaisuutta. Asiakas luokitellaan maksukyvyttömäksi, kun asiakkaan takaisinmaksua pidetään epätodennäköisenä, esimerkiksi kun asiakkaalla on julkinen maksuhäiriö tai sille on myönnetty lainanhoitojousto, jossa lainan nykyarvo pienenee enemmän kuin 1 prosenttia. Maksukyvyttömyys laajenee henkilöasiakkaissa maksukyvyttömän velallisen kaikkiin luottovelvoitteisiin, kun merkittävä osa (20 %) henkilöasiakkaan vastuista on maksukyvyttömiä. Lisäksi sopimus on maksukyvytön viimeistään silloin, kun rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä maksu on viivästynyt yli 90 päivää.

Asiakkaan maksukyvyttömyys päättyy, kun se ei enää täytä maksukyvyttömyyden määritelmää ja sen jälkeinen 6–12 kuukauden koeaika on päättynyt.

Maksukyvyttömyyden määritelmä perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU N:o 575/2013 (CRR) artiklaan 178 sekä Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeistukseen maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta EBA/GL/2016/07 ja EBA/RTS/2016/06).

Osuuspankki on soveltanut EBA:n ohjeistuksen ns. kaksivaiheista käyttöönottoa, jossa ensimmäisessä vaiheessa muutettiin maksukyvyttömyyden määritelmä vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä, ja toisessa vaiheessa vuoden viimeisellä vuosineljänneksellä kalibroitiin luottoriskiparametrit.

Luottoriskin merkittävä lisääntyminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan sopimuskohdaisesti joko 12 kuukaudelle tai koko voimassaoloajalle riippuen siitä, onko instrumentin luottoriski lisääntynyt raportointipäivänä merkittävästi alkuperäisestä. Luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan sekä laadullisilla että määrällisillä kriteereillä. Lainanhoitojoustoja pidetään laadullisena kriteerinä. Muut laadulliset tekijät koostuvat erilaisista luottoriskin mittareista (esim. kovenanttirikkomuksista), ja ne huomioidaan luokittelumalleissa tai maksukäyttämisen luokan arvioinnissa.

Osuuspankki on sisällyttänyt suhteellisia ja absoluuttisia kynnysarvoja luottoriskin merkittävän luottoriskin määrällisen lisääntymisen määrittämiseen ottaen huomioon kaikki olennainen ja perusteltavissa oleva informaatio.

Määrällinen muutos arvioidaan koko voimassaoloajan PD lukujen (PD-käyrä) suhteellisen muutoksen perusteella. Alkuperäinen koko voimassaoloajan PD-käyrä lasketaan luoton myöntöhetkellä huomioiden makroekonomiset tekijät. Seuraavaksi määritellään luonnollinen hyväksyttävä vaihteluväli sille, milloin luottoriskin ei katsota lisääntyneen merkittävästi lainan jäljellä olevan maturiteetin aikana. Hyväksyttävä vaihteluväli on mallinnettu erikseen henkilö-yrityksiä varten. Tuloksena saadaan ns. kynnysarvokäyrä, johon kunakin raportointipäivänä verrataan sen hetkistä jäljellä olevaa koko voimassaoloajan PD-käyrää; jos kynnysarvo ylittyy, luottoriski on kasvanut merkittävästi ja luotosta kirjataan koko luoton juoksuajalle laskettu luottotappio. Tämän suhteellisen muutoksen rajan lisäksi edellytetään, että luottoluokassa on tapahtunut heikennys alkuperäisestä, jotta siirtyminen koko voimassaoloajan ECL - lasketaan ei tapahdu vain ajan kulumisen perusteella. Lisäksi heikoimpiin luottoluokkiin sovelletaan absoluuttista luottoluokan rajaa.

Edellä mainittujen kriteerien lisäksi rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä luottoriski on lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, jos sopimukseen perustuvat maksut ovat viivästyneet yli 30 päivää tai luottoon on myönnetty lainanhoitojousto.

Osuuspankki ei ole soveltanut luottoriskin merkittävän lisääntymisen arvioinnissa IFRS 9 -standardin sallimaa siirtymäsääntöä alhaisen luottoriskin olettamasta niille sopimuksille, joille ei ilman kohtuuttomia kustannuksia ja työmäärää saada laskettua alkuperäistä koko voimassaoloajan PD:tä.

Osuuspankki seuraa säännöllisesti, miten tehokkaasti edellä mainitut kriteerit havaitsevat luottoriskin merkittävän lisääntymisen ennen kuin sopimukseen perustuvat maksut ovat erääntyneet yli 30 päivää, ja että sopimukset eivät yleensä siirry arvonalentumisvaiheesta 1 suoraan arvonalentumisvaiheeseen 3, ja tekee suhteellisen muutoksen laskutapaan tarvittavat kalibroinnit.

1.5.4.2 Laskentamenetelmät

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan pääosin järjestelmäperusteisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyys/tappio-osuus -menetelmällä (PD/LGD -menetelmä) sopimuskohtaisesti kaikille henkilö- ja yritysasiakkaiden vastuille. Tämän lisäksi suurimmille vaiheessa 3 oleville yritys vastuille käytetään asiantuntija-arvioon perustuvaa kassavirtaperusteista ECL laskentamenetelmää.

1.5.4.2.1 PD/LGD – menetelmä

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan käyttäen mallinnettuja riskiparametreja ja kaavalla $\text{probability of default (PD)} \times \text{loss given default (LGD)} \times \text{exposure at default (EAD)}$ kaikille portfolioille sopimuskohtaisesti, ja ne kuvastavat odotuksia tulevista luottotappioista raportointipäivänä. PD kuvaa maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä yllä kuvatus maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisesti. LGD kuvaa tappio-osuutta maksukyvyttömyyshetkellä, ja siihen vaikuttaa mm. vakuuksien ja erilaisten takauksien määrä ja tyyppi. EAD kuvaa vastuun määrää maksukyvyttömyyshetkellä sisältäen taseessa olevan vastuun (pääoman ja kertyneen koron) sekä odotetun käytön taseen ulkopuolisista eristä maksukyvyttömyyshetkellä.

ECL-laskenta perustuu kolmeen eri skenaarioon. Riskiparametrit PD, LGD ja EAD lasketaan vuosikohtaisesti kussakin skenaariossa. Vuosittaiset ECL-luvut diskontataan raportointipäivään, ja eri skenaarioiden luvuista lasketaan todennäköisyyksillä painotettu ECL. Diskonttaustekijänä käytetään sopimuksen efektiivistä korkoa tai sen arviota. Sopimuksen jäljellä oleva maturiteetti on rajoitettu laskennassa maksimissaan 30 vuoteen.

Sopimuksen koko voimassaoloajan maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (lifetime PD) mallit on tehty erikseen henkilöasiakkaille ja yritysasiakkaille. PD-malleihin vaikuttaa keskeisesti sopimuksen luottoluokka, luoton ikä (henkilöasiakkaat) sekä mallin alasegmentti, joka määräytyy yritysasiakkaille luokittelumallin perusteella ja henkilöasiakkaille tuotetyypin perusteella. Lisäksi PD-estimaatit ovat riippuvaisia makrotaloudellisista tekijöistä ja niiden ennusteista kussakin skenaariossa.

Sopimuksen koko voimassaoloajan maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (lifetime PD) mallit on tehty erikseen henkilöasiakkaille ja yritysasiakkaille. PD-malleihin vaikuttaa keskeisesti sopimuksen luottoluokka, luoton ikä (henkilöasiakkaat) sekä mallin alasegmentti, joka määräytyy yritysasiakkaille luokittelumallin perusteella ja henkilöasiakkaille tuotetyypin perusteella. Lisäksi PD-estimaatit ovat riippuvaisia makrotaloudellisista tekijöistä ja niiden ennusteista kussakin skenaariossa.

Sopimuksen koko voimassaoloajan vastuu maksukyvyttömyyshetkellä (lifetime EAD) perustuu tuotetyypistä riippuen sopimuksen mukaisiin kassavirtoihin, odotettuun käyttöasteeseen, ennaikaisen takaisinmaksun todennäköisyyteen ja maturiteettimalliin.

Osuuspankki päivitti marraskuussa kahden LGD mallin parametrin eli vakuudettoman palautusosuuden sekä toipumisosuuden estimaatteja. Arvonalentumisvaiheen 1 ja 2 toipumisosuutta päivitettiin uuden Q1/2020 käyttöön otetun maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisen aineiston perusteella. Arvonalentumisvaiheen 3 vakuudettoman palautusosuuden sekä toipumisosuuden estimaatit muutettiin ajasta riippuvaisiksi siten, että ne laskevat maksukyvyttömyys- tai perintäajan kasvaessa.

Osuuspankki päivitti joulukuussa yritysvastuiden lifetime PD mallia mm. uuden Q1/2020 käyttöön otetun maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisen aineiston perusteella. Lisäksi tarkennettiin mallin segmentointia ja muutettiin makrotaloudelliseksi selittäviksi tekijöiksi BKT ja reaalkorko (aiemmin BKT ja 12 kk Euribor).

Lisäksi joulukuussa on huomioitu henkilöasiakkaiden luottoluokitusmallin kalibroinnin vaikutus uuden Q1/2020 käyttöön otetun maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisen aineiston perusteella.

Sopimuksen voimassaoloajan määrittäminen

Sopimuksen voimassaoloaika on velkakirjalainoilla sopimuksen mukainen maturiteetti, joka ottaa huomioon maksusuunnitelman mukaiset lainan lyhennykset. Ennaikaisen takaisinmaksun mallia sovelletaan vakuudellisiin velkakirjalainoihin (pl. maksukyvyttömät) mutta se ei lyhennä sopimuksen maturiteettia vaan se huomioidaan osana sopimuksen EAD:tä.

Valmiusluotot ovat toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia ja niille on mallinnettu odotettu maturiteetti. Mallinnettu maturiteetti riippuu tuotetyypistä ja luottoluokasta ja se on keskimäärin n. 15 vuotta.

Tulevaisuuteen suuntautuva informaatio

Laskentamalliin sisällytetään tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota ja makroekonomisia skenaarioita. OP Ryhmän ekonomistit päivittävät makroekonomiset skenaariot neljännesvuosittain, ja ne ovat samoja, joita muutoinkin käytetään Osuuspankin taloudellisessa vuosisuunnittelussa. Makroekonomiset ennusteet kattavat 5 vuotta, ja ne on ekstrapoloitu 30 vuoteen asti tuotantofunktiota käyttäen. Käytetyt makroekonomiset tekijät ovat: BKT:n kasvu, työttömyysaste, investointien kasvu, inflaatio, ansiotason muutos ja 12 kk Euribor -korko. Lisäksi asuntojen hintaindeksiä käytetään LGD-malleissa. Käytettäviä skenaarioita on kolme: perus, vahva ja heikko. Skenaarioille on myös arvioitu toteutumisen todennäköisyydet.

Makroekonomisten ennusteiden laatiminen ja niiden heijastaminen tulevaisuuteen aina 30 vuoteen saakka sisältää suuren määrän epävarmuutta, ja siten toteutuneet tulokset voivat merkittävästi poiketa ennustetusta. Osuuspankki on analysoinut, että ECL-laskennassa käytettävien riskiparametrien komponenttien ja makroekonomisten tekijöiden muutoksen suhde ei ole lineaarinen. Näin ollen makroekonomiset ennusteet edustavat Osuuspankin parasta näkemystä mahdollisista skenaarioista ja lopputulemista.

1.5.4.2.2 Asiakaskohtainen asiantuntija-arvioon perustuva kassavirtaperusteinen ECL menetelmä

Suurimmille R-rating mallin piirissä oleville vaiheessa 3 oleville yritysvastuille lasketaan ECL asiantuntija-arviona asiakaskohtaisesti kassavirtaperusteisella menetelmällä. Asiantuntija-arvio laaditaan rating- tai luottopäätöksen yhteydessä.

Laskennassa hyödynnettävä eteenpäin katsova informaatio on osa luottoanalytiikan laatimaa yrityksen luottokelpoisuusarviota ja ratingesitystä, jossa otetaan kantaa liiketoiminnan, markkinoiden, kilpailutilanteen sekä ennustetun kassavirran kehitykseen. Laskennassa otetaan huomioon myös makrotaloudellisten muuttujien vaikutusta kuvaavat skenaariot (vahva, perus ja heikko) ja niiden perusteella lasketaan asiakkaan painotettu odotettu luottotappio. Skenaarioiden määrittelyssä hyödynnetään PD/LGD mallissa käytettyjä skenaarioita.

Kun asiakaskohtaisessa asiantuntija-arvioon perustuvassa ECL laskennan piirissä oleva asiakas ei enää täytä maksukyvyttömyksen kriteereitä ja se on ratingprosessin yhteydessä tunnistettu ja luokiteltu ”terveeksi” vastapuoleksi, se poistuu tämän menetelmän piiristä ja palautuu normaalin PD/LGD mallin mukaiseen odotetun luottotappion laskennan piiriin.

1.5.4.3 Saamistodistusten arvonalentuminen

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien saamistodistusten odotettu tappio kirjataan tulosvaikutteisesti ja vähentämään käyvän arvon rahastoa.

Osuuspankki käyttää saamistodistusten odotetun tappion laskennassa luottoluokitustietoihin pohjautuvaa mallia.

Mallissa haetaan ostoerille sekä hankintahetken että raportointihetken luottoluokitukset ja konvertoidaan ne PD-luvuiksi. Ensijaisesti käytetään ulkoisien luottoluokitusten keskiarvoja, toissijaisesti sisäistä luottoluokitusta mikäli ulkoisia luokituksia ei ole.

PD:t vastaavat historiallisia toteutuneita maksukyvyttömyyksiä luottoluokitusluokittain kullekin luottoluokitusluokittain kullekin aikavälille luottoluokituksen antohetkestä. Historiadata johon määritetty vastaavuus pohjautuu, on kattava ja pitkältä aikaväliltä. LGD:t vastaavat myös tutkittuja historiallisia toteumia sijoitus/vakuuslajeittain (senioriteetti, covered bond-status) eikä niitä erikseen arvioida liikkeeseenlaskija -tai sijoituskohtaisesti. Koska ulkoiset luottoluokitukset mittaavat PD:n sijaan kokonaisluottoriskiä (ECL), vaikuttaa niiden tapauksessa LGD ainoastaan ECL:n jakautumiseen PD - ja LGD-komponenttien välillä.

1.5.4.3.1 Saamistodistusten luokittelu arvonalentumisvaiheisiin

Vaiheeseen 2 siirretään sellaiset sijoitukset, joiden yhden vuoden PD on kaksinkertaistunut siten että prosenttiyksiköissä muutos on vähintään 0,2%, sijoitukseen on myönnetty lainanhoitajousto tai sen maksut ovat yli 30 päivää erääntyneet. Vaiheeseen 3 luokitellaan maksukyvyttömyään liikkeeseenlaskijaan liittyvät sijoitukset, jos sen maksut ovat erääntyneet yli 90 päivää tai jos asiakas on ongelma-asiakas.

1.5.4.4 Taseen ulkopuolisten erien arvonalentuminen

Useisiin Osuuspankin tarjoamiin tuotteisiin kuuluu vakiona tai jossain elinkaaren vaiheessa nostovara, limiitti tai muu taseen ulkopuolinen luottositoumus. Esimerkiksi luottolisiin tileihin, sisältyy sekä laina että sitoutuminen nostamattomaan osuuteen. Lisäksi Osuuspankki on myyjäosapuolena erilaisissa takauksissa kuten rahoitustakauksissa sekä muissa kaupallisissa tai viranomaistakauksissa, joihin kaikkiin sovelletaan IFRS 9 -standardin arvonalentumisen sääntöjä. Luottositoumusten ja takaussopimusten osalta alkuperäisen kirjaamisen katsotaan arvonalentumista koskevia vaatimuksia sovellettaessa tapahtuneen päivänä, jona Osuuspankki tulee peruuttamattoman sitoumuksen osapuoli. Näin ollen odotetun tappion laskennassa huomioidaan vain Osuuspankkia sitovat erät.

Näille erille lasketaan odotettu tappio samoilla periaatteilla kuin luotoille. Samoin luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan samoin perustein. Tällaisille tuotteille mallinnetaan EAD, joka ennustaa vastuiden määrää maksukyvyttömyshetkellä. Se sisältää sekä käyttöasteen että luottovasta-arvokertoimen. Lisäksi toistaiseksi voimassa oleville sopimuksille sovelletaan maturiteettimallia. Mallissa huomioidaan tilanteet, jossa Osuuspankillä on sopimukseen perustuva mahdollisuus vaatia takaisinmaksua ja peruuttaa nostamatonta osuutta koskeva sitoumus, mutta se ei rajoita altistumista luottotappioille sopimuksen mukaisena irtisanomaisena.

1.5.4.5 Odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaaminen

Pääsääntöisesti odotettavissa olevia luottotappioita varten kirjataan tappiota koskeva vähennyserä lainan kirjanpitoarvon vähennykseksi erilliselle tilille. Kun on kyse luottositoumuksista ja takaussopimuksista, tappiota koskeva vähennyserä kirjataan varaukseksi. Niihin tuotteisiin, joihin sisältyy sekä lainasaaminen (ts. rahoitusvaroihin kuuluva erä) että sitoumus nostamattomaan osuuteen (ts. luottositoumus), eikä Osuuspankillä ole mahdollista yksilöidä nostamatonta osuutta koskevaan sitoumukseen liittyviä odotettavissa olevia luottotappioita erillään rahoitusvaroja koskevasta komponentista,

luottositoumukseen liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan yhdessä rahoitusvaroihin kuuluvan erän tappiota koskevan vähennyserän kanssa.

1.5.4.6 Lopullisen luottotappion kirjaaminen

Lopullisen luottotappion kirjaaminen on taseesta pois kirjaamiseen johtava tapahtuma. Silloin kun rahoitusvaroihin kuuluvaa erää ei voida kohtuudella odottaa saavan perityksi kokonaan tai osaksi, kirjataan lopullinen luottotappio pienentämään suoraan rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräistä kirjanpitoarvoa.

Laina kirjataan pois taseesta, kun vakuudet on realisoitu tai kun konkurssipesän loppukokous on pidetty, velkajärjestely tai yrityssaneeraus on päättynyt tai kun perintä on lopetettu. Taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan saamisten arvonalentumisten oikaisuksi.

1.5.5 Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta.

1.5.6 Rahoitusvelkojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Rahoitusvelkoja ovat talletukset ja muut velat luottolaitoksille ja asiakkaille sekä liikkeeseen lasketut velkakirjat ja muut rahoitusvelat.

Rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä käyttäen lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, jotka arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Kaupankäyntivelkoihin luokitellaan myös veloitteet toimittaa vastapuolelle arvopapereita, jotka on myyty, mutta jotka eivät ole omistuksessa myyntihetkellä (lyhyeksi myynti).

Osuuspankki ei ole alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti luokitellut rahoitusvelkoja käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

Rahoitusvelat (tai rahoitusvelan osa) poistetaan taseesta silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa – toisin sanoen, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Jos Osuuspankki vaihtaa rahoitusvelkoja alkuperäisten lainanantajien kanssa ja jos niiden ehdot poikkeavat huomattavasti toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuoletuksena. Tällöin syntyneet menot tai palkkiot kirjataan osana kuolettamisesta johtuvaa voittoa tai tappiota. Jos vaihtoa tai muutosta ei käsitellä kirjanpidossa kuoletuksena, lasketaan muutetun rahoitusvelan jaksotettu hankintameno uudelleen diskonttaamalla muutetut sopimusperusteiset rahavirrat käyttämällä alkuperäistä efektiivistä korkokantaa. Rahoitusvelan jaksotetun hankintamenon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Syntyneillä menoilla tai palkkioilla oikaistaan velan kirjanpitoarvoa, ja ne kirjataan kuluiksi ehdoiltaan muuttuneen velan jäljellä olevana juoksuaikana. Osuuspankki ei ole tehnyt rahoitusvelkojen vaihtoja olemassa oleviin rahoitusvelkoihin.

Osuuspankki voi osallistua OP-Asuntoluottopankki Oyj:n väliluottomalliin, jossa osuuspankki saa rahoitusvelkoihin merkittävän väliluoton OP-Asuntoluottopankki Oyj:ltä, kun osuuspankin taseessa olevia asuntovakuudellisia luottoja merkitään OP-Asuntoluottopankki Oyj:n joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi.

1.5.7 Pitkäaikaissäästämissopimukset

Osuuspankit, jotka tarjoavat PS-palveluja, vastaanottavat asiakkaan suorittamat maksut tarkoitusta varten avatulle talletussuojan piiriin kuuluvalla säästämistilille. Jos säästövarat jätetään säästämistilille tai sijoitetaan osuuspankin tarjoamalle muulle talletustilille, merkitään säästövarat pankin taseessa talletusvelkoihin. Jos säästövarat sijoitetaan sopimuksen mukaisesti muihin sijoituskohteisiin, kirjataan sijoitetut varat pois säästämistililtä ja pankki kirjaa ne taseen ulkopuoliseen säästämissopimuskohtaiseen reskontraan.

Säästövarojen sijoittamisesta saadut korot, osingot ja muut tuotot sekä sijoituskohteiden ja niihin liittyvien oikeuksien luovutuksesta ja pääoman takaisinmaksusta kertyvät varat kirjataan taseessa olevalle säästämistilille, jollei varoja välittömästi sijoiteta uudelleen. Säästämissopimuksen mukaiset kulut ja palkkiot kirjataan tulosvaikutteisesti säästämistiliä veloittaen.

1.5.8 Johdannaissopimukset

Osuuspankki voi tehdä johdannaissopimuksia suojaustarkoituksessa joko taloudellisina suojina tai kirjanpidollisen suojauslaskennan säännöin. Suojauksessa käytetään korkojohdannaisia ja korko-optioita. Osuuspankki noudattaa IAS 39 -standardin mukaista suojauslaskentaa.

Osuuspankilla ei ole johdannaissopimuksia joiden vastapuoli olisi osuuspankkien yhteenliittymän (eli OP Ryhmän) ulkopuolinen yhtiö. Sopimusvastapuolena on aina OP Yrityspankki Oyj. Jos OP Yrityspankki olisi maksukyvytön, niin silloin osuuspankkien yhteenliittymän muut yhtiöt takaisivat OP Yrityspankin vastuut.

Johdannaiset kirjataan alun perin käypään arvoon ja sen jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon. Tästä syntyvän voiton tai tappion kirjaaminen riippuu siitä, onko johdannainen määritelty suojaustarkoitukseen ja minkä luonteista erää se suojaa.

Johdannaissopimuksista taseeseen merkityt positiiviset arvonmuutokset kirjataan taseen vastaavaa -puolen erään Johdannaissopimukset ja negatiiviset taseen vastattavaa -puolen erään Johdannaissopimukset. Koronvaihtosopimusten vaihdettavat korot jaksotetaan ajan kulumisen perusteella taseen siirtosaamisiin ja siirtovelkoihin sekä vastaerät nettona tuloslaskelman korkoihin.

1.5.8.1 Taloudelliset suojat

Taloudellisessa suojaamisessa suojataan tiettyä tase-erää, positiota tai kassavirtaa tulevaisuuden arvonmuutoksia vastaan sovellettavan riskienhallintastrategian mukaisesti. Koska suojauksen tehokkuutta ei ole tarkoituksenmukaista todentaa suojauslaskennan säännöillä, suojaustapaa kutsutaan muutoin suojaavaksi. Taloudellisessa suojauksessa johdannaissopimuksen käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan arvopaperikaupan nettotuottoihin.

1.5.8.2 Suojauslaskenta

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiasema on kuvattu toimintakertomuksen Riskienhallinta kappaleessa. Soveltamalla suojauslaskentaa korkoriskiä suojaaviin johdannaisiin eliminoidaan johdannaisista muutoin aiheutuvaa tulosvolatiliteettia.

Suojauslaskenta tarkoittaa tehokkaaksi todennetun suojaussuhteen kirjanpidollista laskentakäytäntöä, jossa suojaavan instrumentin käyvän arvon muutokset kumoavat suojatun kohteen käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset kokonaan tai osittain.

Suojauslaskenta käsittää korkoriskin suojauksen soveltamalla käyvän arvon tai rahavirran suojausta.

Osuuspankeilla voi olla suojauslaskennan piirissä sekä rahoitusvaroja että rahoitusvelkoja, kuten lainat ja saamiset – ryhmään sisältyvä yksittäinen luotto tai luottokanta, käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattava saamistodistus sekä muiden rahoitusvelkojen yksilöity määräaikaistalletuserä tai liikkeeseen laskettu emissio. Osuuspankit käyttävät korkosuojaukseen sekä perinteisiä koronvaihtosopimuksia että OTC swap-johdannaisia. Vastapuolena on aina OP Yrityspankki Oyj.

Suojaukseen käytettyjen johdannaisten ja suojauksen kohteet yksilöidään suojausta aloitettaessa. Samoin dokumentoidaan suojaussuunnitelma ja suojauksen tavoitteet. Lisäksi jokaisena tilinpäätöspäivänä osoitetaan suojauksen tehokkuus.

1.5.8.2.1 Käyvän arvon suojauslaskenta

Käyvän arvon suojausta sovelletaan kiinteäkorkoisten lainojen korkoriskiltä suojautumiseen täysimääräisesti. Suojaavan johdannaisinstrumentin ja suojattavan kohteen korkoriskistä johtuvat käyvän arvon muutokset kirjataan suojauslaskennan nettotuottoihin. Suojattujen lainojen arvotustulos esitetään taseen erässä Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä. Korkoputkijohdannaisella suojattujen lainojen arvotustulos esitettiin vertailukaudella taseen erässä Johdannaisoppimukset.

1.5.8.2.2 Rahavirran suojauslaskenta

Euribor –sidonnaisen luottokannan tulevien korkovirtojen korkomuutosta suojaavat koronvaihtosopimukset, jotka on dokumentoitu rahavirtaa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksessa tehokkaita, kuuluvat rahavirran suojauslaskennan piiriin. Osuuspankin rahoitustaseen korkoriskiä hallitaan korkoriskin valvontarajan ja pankin itselleen määrittämän korkoriskilimiitin puitteissa.

Rahavirran suojauksessa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevaa korkovirtaa vaihdetaan koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon, siltä osin kun on tarpeen Osuuspankin riskienhallintastrategian mukaisesti.

Koronvaihtosopimuksista jaksotettavat siirtyvät korot kirjataan suoriteperusteisesti. Korkokertymät esitetään taseen siirtosaamisissa tai siirtovelloissa. Molempien vastaerä kirjataan nettona korkokatteen Korkotuotot johdannaisoppimuksista –erään. Nettokorko on joko korkotuotto tai korkotuoton oikaisu.

Rahoitusjohdannaisena käytettävät koronvaihtosopimukset arvostetaan käypään arvoon sopimuskohtaisesti. Käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjataan suoraan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon laskennallisella verovelalla vähennettynä. Tehoton osuus kirjataan tuloslaskelmaan.

1.6 TILINPÄÄTÖSERIEN NETOTTAMINEN

Tuloslaskelmassa ilmoitetaan tuotto- ja kuluerät erikseen niitä toisistaan vähentämättä, jollei tuoton ja kulun yhdistäminen yhdeksi eräksi ole perusteltua oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Milloin osuuspankilla on saaminen siltä, jolle pankki itse on velkaa, esitetään saaminen ja velka taseessa erikseen, jollei pankilla ole lakisääteistä oikeutta kuittaamiseen ja jollei pankki aio käyttää oikeuttaan kuittaukseen.

1.7 ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaan rahan määräinen omaisuus, velat ja muut sitoumukset muutetaan Suomen rahaksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräisten erien muuttamisesta Suomen rahaksi syntyvät kurssierot kirjataan tuloslaskelman erään Valuuttatoiminnan nettotuotot.

1.8 OSAKKEET JA OSUUDET OMISTUSYHTEYSYRITYKSISSÄ JA SAMAN KONSERNIIN KUULUVISSA YRITYKSISSÄ

Osakkeet ja osuudet sekä muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset omistusyhteyksyrityksiin sekä samaan konserniin kuuluviin yrityksiin merkitään hankintameno, tai jos erän arvon todetaan tilinpäätöspäivänä arvonalentumisen johdosta olevan alempi kuin hankintameno, arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintameno. Arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot.

1.9 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomaan omaisuuteen kuuluvien vastikkeellisesti hankittujen oikeuksien ja varojen hankintameno aktivoidaan ja poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Myös mahdollisesti aktivoidut muut pitkävaikutteiset menot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan.

Aineettomat hyödykkeet arvostetaan alun perin hankintameno. Jos aineettoman hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintameno, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Kehittämismenot aktivoidaan, jos niiden odotetaan tuottavan tuloa useampana tilikautena. Aktivoidut kehittämismenot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Mikäli vaikutusaikaa ei voida arvioida luotettavalla tavalla, kehittämismenot poistetaan enintään kymmenessä vuodessa. Tutkimusmenot kirjataan tilikaudella kuluksi.

Aineettomien hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.10 AINEELLISET HYÖDYKKEET

1.10.1 Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöjä omistetaan vuokratuottojen, omaisuuden arvonnousujen tai molempien hankkimiseksi. Sijoituskiinteistöiksi luetaan myös sellaiset kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat vuokrattavien tilojen hallintaan sekä maksamatta jääneen saamisen sijaan tulevat kiinteistöt. Jos suorassa omistuksessa olevasta kiinteistöstä osa vuokrataan ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia pinta-alasta), luokitellaan se sijoituskiinteistöksi. Jos osa tavallisen kiinteistöyhtiön omistamista tiloista on sijoituskäytössä ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia kiinteistöyhtiön omistamien tilojen pinta-alasta), luokitellaan osakkeet sijoituskiinteistöiksi.

Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintameno. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintameno. Kiinteistöihin voi kohdistua arvonorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonorotusrahastoon. Arvonorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Mikäli sijoituskiinteistön todennäköinen luovutushinta on pysyvästi alempi kuin kirjanpitoarvo, kirjanpitoarvon ja todennäköisen luovutushinnan erotus poistetaan sinä tilikautena, jolloin arvonalennus todetaan.

Sijoituskiinteistöiksi luokiteltujen liike-, toimisto- ja teollisuustilojen käypä arvo määritellään pääasiassa suoraan pääomituksen perustuvalla tuottoarvomenetelmällä. Maa-, vesi- ja metsäalueiden sekä asuntojen käypä arvo arvioidaan pääasiassa kauppahintamenetelmällä. Arvonalennusten kirjaaminen perustuu niiden pysyvyyteen ja olennaisuuteen.

Sijoituskiinteistöjen tuotot, kulut, myyntivoitot ja –tappiot, suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Sijoituskiinteistöksi rakennettavat uudet kiinteistöt (tai kiinteistöyhteisöosakkeet) kirjataan ennen valmistumista IAS 40-standardin mukaisesti keskeneräiseksi käyttöomaisuushyödykkeeksi sijoituskiinteistöjen ryhmään ja otetaan huomioon sijoituskiinteistöjen käyvän arvon määrittelyssä jo ennen valmistumista.

1.10.2 Muut kiinteistöt

Muilla kiinteistöillä tarkoitetaan omassa käytössä olevia kiinteistöjä, jotka ovat pankin omassa käytössä konttori-, varasto- tai muina sellaisina tiloina taikka henkilökunnan asumis-, virkistys- tai muussa sellaisessa käytössä, sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat tällaisten tilojen hallintaan. Omassa käytössä oleviksi kiinteistöiksi luetaan myös sellaiset suorassa omistuksessa olevat kiinteistöt, joista osa on vuokrattu, mutta vuokrattujen tilojen osuutta ei voida myydä erikseen, ja oman käytön osuus tällaisissa tiloissa on yli viisi prosenttia pinta-alasta. Tavallisen kiinteistöyhtiön osakkeet luetaan omassa käytössä oleviksi, jos yhtiön omistamista tiloista yli viisi prosenttia on omassa käytössä.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tasearvoa määritettäessä otetaan lähtökohdaksi hyödykkeen arvo varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin. Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintameno. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintameno.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen osalta arvioidaan jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä, onko mitään viitteitä siitä, että jonkin kiinteistön arvo on alentunut. Viitteitä arvon alentumisesta ovat merkittävä markkina-arvon alentumien, todisteet epäkuranttiudesta tai fyysisestä vahingoittumisesta. Jos omassa käytössä olevan kiinteistön todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämän tulon arvioidaan olevan pysyvästi vielä poistamatonta hankintamenoa pienempi, erotus kirjataan arvonalennuksena kuluksi.

Kiinteistöihin voi kohdistua arvonkorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonkorotusrahastoon. Arvonkorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tuotot ja myyntivoitot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot sekä kulut ja myyntitappiot tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.10.2.1 Arvonkorotusten periaatteet ja niiden kohteiden arvonmääritysmenetelmät

Arvonkorotuksia voidaan tehdä maa-alueisiin ja kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin, joiden todennäköinen luovutushinta tilinpäätöspäivänä on pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Arvonkorotusten kohteena olevien maa-alueiden ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden arvot perustuvat arviokirjoihin.

1.10.2.2 Taseesta pois kirjaaminen

Sijoituskiinteistö tai omassa käytössä oleva kiinteistö kirjataan pois taseesta, kun se luovutetaan tai kun kiinteistö poistetaan pysyvästi käytöstä eikä sen luovuttamisesta ole odotettavissa vastaista taloudellista hyötyä.

1.10.2.3 Muut aineelliset hyödykkeet

Muut aineelliset hyödykkeet merkitään taseeseen hankintameno ja kirjataan vaikutusaikaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Jos hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintameno, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.10.3 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Rakennusten ja muiden kuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintameno poistetaan vaikutusaikanaan hyödykkeen taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Maa-alueista ja kiinteistöyhteisöjen osakkeista ei tehdä poistoja. Poistojen tekeminen aloitetaan sen jälkeen kun kohde on hankittu tai kun se on valmistunut ja otettu käyttöön.

Taloudelliset vaikutusajat ovat pääsääntöisesti seuraavat:

Rakennukset	30 – 40 vuotta
Koneet ja kalusto	3 – 6 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet	3 – 10 vuotta

1.11 VUOKRASOPIMUKSET

Vuokrasopimukset luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi tai muiksi vuokrasopimuksiksi liiketoimen tosiasiallisen sisällön mukaan. Vuokrasopimus on rahoitusleasingsopimus, mikäli se siirtää vuokralle ottajalle olennaisilta osin omistamiselle ominaiset riskit ja edut. Muutoin se on muu vuokrasopimus. Vuokrasopimukset luokitellaan sopimuksen syntymisajankohtana.

Rahoitusleasingsopimuksin tai muulla vuokrasopimuksella vuokralle annetut hyödykkeet esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot. Sijoituskiinteistöjen vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Rahoitusleasingsopimuksin vuokralle otettuja hyödykkeitä ei merkitä taseeseen. Vuokrat merkitään kuluksi tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut.

1.12 PAKOLLISET VARAUKSET

Tuotoista vähennetään velvoitteista vastaisuudessa aiheutuvat menot ja menetykset, kun ne kohdistuvat päättäneeseen tai aikaisempaan tilikauteen, niiden toteutumista pidetään tilinpäätöstä laadittaessa varmana tai todennäköisenä, niitä vastaava tulo ei ole varma eikä todennäköinen ja perustuvat lakiin ja sitoumukseen sivullista kohtaan. Kun menon tai menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisajankohtaa ei tiedetä, merkitään se taseen pakollisiin varauksiin enintään sen todennäköiseen määrään. Jos määrä ja toteutumisajankohta on tiedossa, merkitään se siirtovelaksi.

1.13 OMA PÄÄOMA

Osuuspankin omaan pääoman sisältyvät osuuspankkien omistaja-asiakkaiden jäsenosuusmaksut sekä omistaja-asiakkaiden tekemät sijoitukset Tuotto-osuuksiin. Osuuspankilla on ehdoton oikeus erillisellä päätöksellä kieltäytyä sekä jäsenosuuden että Tuotto-osuuden palauttamisesta. Normaaliolanteessa osuuspääomia voidaan kuitenkin vuosittain palauttaa viranomaisen antamissa rajoissa.

Jäsenosuusmaksu ja siitä seuraava omistaja-asiakkuus antaa mahdollisuuden osallistua osuuspankin päätöksentekoon. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä jäsenosuuden palauttamisesta. Jäsenosuudelle ei makseta korkoa.

Tuotto-osuudella ei ole äänivaltaa. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä Tuotto-osuuden pääoman ja koron maksusta. Tuotto-osuuksille mahdollisesti maksettava korko on kaikille Tuotto-osuuksille saman suuruinen. Korko kirjataan velaksi ja vähennetään omasta pääomasta, kun päätös maksusta on tehty.

1.14 TILINPÄÄTÖSSIIRROT

Taseen tilinpäätössiirtojen kertymän poistoero sisältää tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertyneen erotuksen. Veroperusteiset varaukset sisältää tehdyt vapaaehtoiset tilinpäätössiirrot, jotka ovat verolain sallimia tilinpäätössiirtoja. Tällainen on mm. elinkeinoverolain talletuspankeille sallima luottotappiovaraus. Lain mukaan talletuspankki saa vähentää verovuonna tehdyn luottotappiovarauksen, jonka määrä on enintään 0,6 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä. Verovuonna ja aikaisemmin tehtyjen purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä saa olla enintään 5 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä.

Tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen sekä veroperusteisten varausten lisäykset ja vähennykset merkitään tuloslaskelman tilinpäätössiirtoihin. Tuloslaskelmassa ja taseessa tilinpäätössiirrot sisältävät myös laskennallisen verovelan.

1.15 TYÖSUHDE-ETUUDET

1.15.1 Eläke-etuudet

Työntekijöiden lakisääteinen eläketurva on hoidettu Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa ja lisäeläketurva OP-Eläkesäätiössä. Eläkesäätiö on suljettu uusilta työntekijöiltä 1.7.1991 lukien. Eläkevastuut on kokonaisuudessaan katettu.

Osuuspankin henkilöstön lakisääteistä työeläketurvaa hoitavan OP-Eläkekassan edustajisto päätti vuonna 2018 eläkevastuun siirtämisestä Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hoidettavaksi. Siirto toteutui vuoden 2018 lopussa. Vuoden 2019 osuus ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautuksista esitetään vertailuvuoden 2019 henkilöstökulujen eläkekuluissa.

1.15.2 Muuttuva palkitseminen

Muuttuva palkitseminen koostuu tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahastosta. OP Ryhmän tasoiset strategiset tavoitteet huomioidaan tulospalkkiojärjestelmän ja henkilöstörahaston mittareissa.

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen noudattaa finanssi- ja rahoitusalan sääntelyä ja perustuvat OP Ryhmän strategiaan sekä vuosisuunnitelman mukaisiin tavoitteisiin. OP Ryhmän palkitsemisen periaatteissa on huomioitu ryhmän riskiasema ja riskienhallintamenetelmät. Ansaintamittarien tavoitteet on mitoitettu niin, etteivät ne kannusta liialliseen riskinottoon. Palkkioiden enimmäismäärät on kaikissa järjestelmissä rajattu. Palkkioiden maksamiseen liittyy OP Ryhmän vakavaraisuuteen sekä maksuvalmiusvaateeseen sekä yrityksen voitollisuuteen ja henkilön työ- ja toimisuuteen voimassaoloon liittyviä ehtoja.

Muuttuvien palkkioiden maksamisesta henkilölle, joiden toiminnasta voi aiheutua yritykselle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö") on säädetty laissa Luottolaitostoiminnasta (610/2014). Riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään kuuluu OP Ryhmässä mm. toimitusjohtajat ja muut toiminnan johtamiseen osallistuvat henkilöt sekä sisäiseen valvontatoimeen kuuluvat henkilöt.

Mikäli OP Ryhmän tai siihen kuuluvan yrityksen riskiprofiiliin vaikuttavan henkilön muuttuvan palkkion kokonaismäärä yhden vuoden ansaintajaksolta ylittää 50 000 euroa, 60 % palkkiosta maksetaan heti ja 40 % palkkiosta maksetaan kolmen tai viiden seuraavan vuoden aikana. Lisäksi tässä tilanteessa muuttuvasta palkkiosta puolet maksetaan rahana ja puolet sidotaan OP Osuuskunnan hallituksen päättämään viiteinstrumentin arvoon. Viiteinstrumenttiin sidottu palkkio maksetaan henkilölle vuoden odotusajan jälkeen.

1.15.3 Henkilöstörahasto

Osuuspankki voi kuulua OP Ryhmän yhteiseen OP-Henkilöstörahastoon. Rahastolle maksetaan voittopalkkiota ennalta sovittujen periaatteiden mukaan riippuen OP Ryhmän tavoitteiden saavuttamisesta. Rahastoon maksettavat voittopalkkioerät kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot, vastaerä kirjataan siirtovelaksi, kunnes se maksetaan.

OP Ryhmän henkilöstörahastolle maksettava voittopalkkioerä vuonna 2020 perustui seuraavien tavoitteiden saavuttamiselle. Kulujen ja tuottojen kasvuero (paino 50%) sekä aktiivisten mobiiliasiakkaiden määrän keskiarvo (paino 50%).

1.15.4 Tulospalkkiojärjestelmä

Tulospalkkiojärjestelmän ansaintajakso on 6 tai 12 kuukautta. Järjestelmä perustuu vuosisuunnittelusta johdettuihin pankki-, tiimi- tai henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja kattaa koko henkilöstön. Mittaristossa näkyy vahvasti mm. asiakaskokemus, myynti sekä strategiasta johdetut kasvun ja digitaalisuuden tavoitteet. Palkkiot maksetaan kokonaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä, jolloin puolet palkkioista maksetaan rahana ja puolet viiteinstrumentin arvoon sidottuna. Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin.

1.15.5 Pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä

Johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmän viimeinen ansaintakausi oli 2017-2019. OP Osuuskunnan hallintoneuvosto päätti kesäkuussa 2019, että uutta johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmän ansaintajaksoa ei aloiteta vuonna 2020.

Pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmän 2014-2016 viimeinen palkkioerä ja 2017-2019 järjestelmän koko palkkio maksettiin vuonna 2020. Järjestelmän kulut jaksetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin.

Johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmässä palkitseminen perustui OP Osuuskunnan hallintoneuvoston asettamien OP Ryhmän strategisten tavoitteiden saavuttamiseen. Palkitsemisjärjestelmän piiriin kuuluivat johtajat ja erikseen määritellyt avaintehtävissä toimivat henkilöt, jotka yhtiön hallitus olin nimennyt. Järjestelmä koostui peräkkäisistä kolmen vuoden pituisista ansaintajaksoista. Johdon pitkän aikavälin järjestelmässä ja henkilöstörahistossa oli samat mittarit.

Ansaintajakson 2014-2016 palkkiot maksettiin kolmessa yhtä suuressa erässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2018-2020. Ansaintajakson 2017-2019 palkkiot maksettiin kokonaisuudessaan yhdessä erässä vuonna 2020. Palkkiot maksettiin rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä, jolloin puolet palkkioista maksetaan rahana ja puolet viiteinstrumentin arvoon sidottuna.

OP Ryhmässä ei ole käytössä vuodesta 2020 alkaen pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmää.

1.16 TULOVEROT

Tuloslaskelman tuloverot muodostuvat verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, aikaisempien tilikausien veroista ja laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutoksesta.

Laskennallinen verovelka lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista.

Laskennallinen verosaaminen lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä vähennyskelpoisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista ja verotuksessa vahvistetuista tappioista, jos on todennäköistä, että vähennyskelpoiset väliaikaiset erot ja verotukselliset tappiot voidaan verotettavan tulon kertymisen ansioista hyödyntää.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan sen säädetyn verokannan mukaan, jonka ennakoitua olevan voimassa väliaikaisen eron purkautuessa. Mikäli laskennallinen vero aiheutuu tase-eristä, joiden muutokset eivät vaikuta tuloslaskelmaan, kirjataan erään liittyvän laskennallisen verovelan tai -saamisen muutos omaan pääomaan.

1.17 TULOUTUSPERIAATTEET

Palkkiotuotot ja -kulut palveluista kirjataan palvelun suorittamisen yhteydessä. Sellaisista kertamaksullisista palkkioista, jotka koskevat useita vuosia ja joita mahdollisesti joudutaan palauttamaan myöhemmin, tuloutetaan vain tilikaudelle kuuluva osuus. Osingot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt päätöksen osingon jaosta.

Korollisten omaisuus- ja velkaerien korkotuotot ja -kulut kirjataan suoriteperusteisesti. Luottojen viivästyskorot tuloutetaan maksuperusteisesti. Saamisen hankintamenon ja sen nimellisarvon välinen ero jaksetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin.

1.18 TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina käsitellään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia, joita ovat mm. takaukset ja erilaiset takuussitoumukset, sekä asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia, joita ovat mm. sitovat lisäluottojärjestelyt, luottolupaukset, käyttämättömät luottolimiitit ja arvopapereiden merkintäsitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset merkitään taseen ulkopuolisiksi sitoumuksiksi sen määräisinä, mitä takaus kulloinkin enintään vastaa. Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset merkitään sen määräisinä, mitä niiden perusteella enintään voidaan joutua maksamaan.

1.19 VIRANOMAISMAKSUT

Osuuspankki maksaa eri viranomaisille maksuja. Talletussuojasta vastaa Rahoitusvakausrasto. Pankkivalvonnasta vastaa Euroopan keskuspankki. Menettelytapa- ja makrovalvonnasta vastaa Finanssivalvonta. Kriisinratkaisusta vastaa EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB). Viranomaismaksut kirjataan vuoden alussa kokonaisuudessaan liiketoiminnan muihin kuluihin.

1.19.1 Vakausmaksu

Vakausmaksuja kerätään euroalueen kriisinratkaisurahastoon (Single Resolution Fund, SRF) vuoteen 2023 asti siten, että rahaston tavoitetaso, vähintään 1 prosenttia korvattavien talletusten määrästä, saavutetaan. Kriisinratkaisurahastoa hallinnoi EU:n kriisinratkaisuneuvosto, joka päättää myös vakausmaksujen määrästä. SRF varmistaa, että rahoitussektori rahoittaa rahoitusjärjestelmän vakauttamisen. Vakausmaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella.

1.19.2 Talletussuojamaksu

Vanhaan talletussuojarahastoon kerätyt varat ylittävät tällä hetkellä talletussuojan tasoa koskevat EU vaatimukset. Sääntöjensä nojalla vanha talletussuojarahasto huolehtii jäsenpankilleen määrättävistä talletussuojamaksuista uuteen talletussuojarahastoon siinä suhteessa kun kukin jäsenpankki on vuosien kuluessa kartuttanut vanhaa talletussuojarahastoa. Rahoitusvakausrahasto määrää maksun jokaiselle jäsenpankille mutta laskuttaa sen suoraan vanhalta talletussuojarahastolta.

1.19.3 Rahoitusvakausraston hallintomaksu

Rahoitusvakausraston hallintomaksu perustuu samaan laskentamenetelmään kuin Finanssivalvonnan valvontamaksu.

1.19.4 Finanssivalvonnan valvontamaksu

Finanssivalvonnan valvontamaksu koostuu suhteellisesta valvontamaksusta, joka perustuu taseen loppusummaan, sekä kiinteästä perusmaksusta.

1.19.5 Euroopan keskuspankin valvontamaksu

Osana OP Ryhmää osuuspankki on Euroopan keskuspankin (EKP) valvonnassa. EKP:n valvontamaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella, EKP määrää valvontamaksun OP Ryhmän keskusyhteisölle, joka jakaa sen OP Ryhmän jäsenpankeille.

1.20 LAATIMISPERIAATTEIDEN MUUTOKSET VUONNA 2020

Osuuspankki otti käyttöön vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeistuksen maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta (Ohjeet maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta asetuksen (EU) N:o 575/2013 178 artiklan mukaisesti: EBA/GL/2016/07 ja EBA/RTS/2016/06). Ohjeistuksella harmonisoidaan eurooppalaisten pankkien käyttämä asiakkaiden maksukyvyttömyyden määritelmä.

Ohjeistuksen mukainen prosessi tunnistaa maksukyvyttömyyksiä aikaisempaa herkemmin mm. epätodennäköisen takaisinmaksun kriteerien perusteella, joita ovat esimerkiksi julkinen maksuhäiriö tai myönnetty lainanhoitojousto, jossa lainan nykyarvo pienenee enemmän kuin 1 prosentin. Ohjeistus myös laajentaa henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden velallisen kaikkiin luottovelvoitteisiin, kun merkittävä osa (20 %) henkilöasiakkaan vastuista on maksukyvyttömiä. Lisäksi yli 90 päivää erääntyneille vastuille asetettua olennaisuusrajaa on madallettu vähittäisvastuissa 100 euroon ja 1 prosenttiin sopimuksen tai asiakkaan taseen vastuista ja muissa kun vähittäisvastuissa 500 euroon ja 1 prosenttiin sopimuksen tai asiakkaan taseen vastuista. Asiakkaan maksukyvyttömyys päättyy, kun se ei enää täytä maksukyvyttömyyden määritelmää ja sen jälkeinen 6–12 kuukauden koeaika on päättynyt. Osuuspankki soveltaa EBA:n ohjeistuksen ns. kaksivaiheista käyttöönottoa, jossa ensimmäisessä vaiheessa muutettiin maksukyvyttömyyden määritelmä vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä, ja myöhemmin toisessa vaiheessa kalibroidaan luottoriskiparametrit. Ensimmäisen vaiheen käyttöönotto lisäsi maksukyvyttömiä vastuiden määrää ja siten siirtoja arvonalentumisvaiheeseen 3.

1.21 KORONAVIRUSPANDEMIA (COVID-19)

Koronaviruspandemian (COVID-19) aiheuttaman merkittävien taloudellisten vaikutusten ehkäisemiseksi EU-maat ovat ottaneet käyttöön erilaisia taloudellisia tukitoimia. Euroopan pankkiviranomainen (EBA) on 2.4.2020 julkaissut ohjeet helpotuksiin COVID-19-pandemiasta johtuvien lyhennysvapaiden käsittelyyn vakavaraisuussäätelyssä esim. lainahoitojoustojen ja maksukyvyttömyyden soveltamiseen (EBA/GL/2020/02 ”Ohjeet COVID-19-kriisin vuoksi lainan takaisinmaksuihin sovellettavista lainsäädännöllisistä ja muista kuin lainsäädännöllisistä lykkäyksistä”). Lisäksi EBA julkaisi 7.7.2020 raportin valittujen COVID-19 käytäntöjen soveltamiseen (EBA/REP/2020/19). Helpotukset koskevat kuitenkin julkisen lainsäädännön kautta määrättyjä lyhennysvapaita tai pankkitoimialan yhteispäätöksellä sovittuja lyhennysvapaita, joita Suomessa ei ole toteutettu. Suomessa lainanantoon liittyvät talouden tukitoimet kohdistuvat Finnveran rahoitusvaltuuksien nostamiseen 12 miljardiin euroon. Näin ollen yritykset voivat hakea käyttöpääomaa koronakriisin yli selviämiseen Finnvera-takauksen avulla. Finnveran takaukset vaikuttavat ECL-laskennassa LGD-komponenttiin pienentäen siten ECL:n määrää.

Osuuspankki on tarjonnut itsenäisesti asiakkailleen mahdollisuuden asuntoluottojen lyhennysvapaaseen 12 kuukauden ajaksi. Yritysten osalta maksuaikojen muutokset arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Lisäksi hyödynnetään laajasti Finnveran tarjoamia takauksia. Maksuohjelmamuutoksissa lainanhoitojoustot ja maksukyvyttömät asiakkaat tunnistetaan normaalin ohjeistuksen mukaisesti. Lyhennysvapaita on koronakriisin aikana toteutettu eniten henkilöasiakkaissa, sekä pienissä ja keskisuurissa yritysasiakkaissa.

Vuonna 2020 koronakriisi huomioitiin ECL-laskennassa päivittämällä makroekonomiset tekijät kvartaaleittain. Vielä kriisin alkaessa keväällä annettiin heikolle skenaariolle suurempi paino; heikko 40 %, perus 50 % ja vahva 10 %. Tilanne tasoittui kesällä, jonka jälkeen skenaariopainot ovat olleet normaalit; heikko 20 %, perus 60 % ja vahva 20 %. BKT:n kasvun ennustetaan olevan vuonna 2021 0,5 % – 5,4 % ja vuonna 2022 -0,5 % - 3,4 % välillä eri skenaarioissa sekä työttömyys-% ennustetaan olevan vuonna 2021 7,7 % – 8,7 % ja vuonna 2022 6,9 % – 8,3 % välillä eri skenaarioissa.

Koronakriisin vaikutus luottojen odotettavissa olevien luottotappioiden kasvuun näkyi sopimusten siirtoina arvonalentumisvaiheista 1 ja 2 arvonalentumisvaiheisiin 2 ja 3 sekä riskiparametrien, erityisesti PD:n kasvuna. Koronakriisin aiheuttamaan taloudelliseen kehitykseen liittyy vielä epävarmuutta.

LUETTELO TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOISTA

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

- 1 Korkotuotot
- 2 Korkokulut
- 3 Leasingtoiminnan nettotuotot
- 4 Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista
- 5 Palkkiotuotot ja -kulut
- 6 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot
- 7 Suojauslaskennan nettotulos
- 8 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot
- 9 Liiketoiminnan muut tuotot
- 10 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä
- 11 Liiketoiminnan muut kulut
- 12 Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjatusta rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista eristä sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tasetta koskevat liitetiedot

- 13 Saamiset luottolaitoksilta
- 14 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
- 15 Leasingkohteet
- 16 Saamistodistukset
- 17 Tappiota koskeva vähennyserä
- 18 Osakkeet ja osuudet
- 19 Johdannaissopimukset
- 20 Aineettomat hyödykkeet
- 21 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana
- 22 Muut varat
- 23 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot
- 24 Laskennalliset verosaamiset ja -velat
- 25 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
- 26 Muut velat
- 27 Pakolliset varaukset
- 28 Siirtovelat ja saadut ennakot
- 29 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
- 30 Oma pääoma
- 31 Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät
- 32 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2020
- 33a Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2020
- 33b Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2020
- 33c Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2020

Muut liitetiedot

- 34 Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2020
- 35 Eläkevastuut
- 36 Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut
- 37 Taseen ulkopuoliset sitoumukset
- 38 Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä
- 39 Henkilöstö ja toimitilint jäsenet sekä lähipiiri
- 40 Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2020
- 41 Notariaattitoiminta
- 42 Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2020
- 43 Pitkäaikaissäätämispalvelu

1. Korkotuotot

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Saamistodistuksista
Johdannaissopimuksista
josta rahavirran suojaus
Muut korkotuotot
Yhteensä
josta vaiheeseen 3 kirjattujen rahoitusvarojen korkotuotot

2020	2019
125 934,22	196 109,29
13 297 366,89	12 830 444,38
1 493,30	2 312,48
432 559,68	633 929,56
1 261 601,22	1 282 541,23
3 364,00	2 355,97
13 860 718,09	13 665 151,68
793 504,63	73 959,75

2. Korkokulut

Veloista luottolaitoksille
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista
Johdannaissopimuksista ja muista kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä veloista
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
Muut korkokulut
Yhteensä

2020	2019
249 737,20	145 738,02
639 258,26	844 053,83
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
423,97	62,69
889 419,43	989 854,54

3. Leasingtoiminnan nettotuotot

Vuokratuotot
Suunnitelman mukaiset poistot
Arvon alentumiset
Leasingomaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot (netto)
Palkkiotuotot
Muut välittömät tuotot
Muut välittömät kulut
Yhteensä

2020	2019
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00

4. Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

Osingot ja osuuspääoman korot
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta luokitellut rahoitusvarat
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä
Omistusyhteyserityksiltä
Yhteensä

2020	2019
16 308,86	3 090,00
16 308,86	3 090,00
4 264 900,00	4 264 900,00
0,00	0,00
0,00	0,00
4 281 208,86	4 267 990,00

5. Palkkiotuotot ja -kulut**Palkkiotuotot**

Luotonannosta
Talletuksista
Maksuliikenteestä
Rahastoista
Omaisuuksien hoidosta
Lainopillisista tehtävistä
Arvopaperinvälityksestä
Arvopapereiden liikkeeseen laskusta
Vakuutusten välityksestä
Takauksista
Muut
Yhteensä

2020	2019
1 152 209,05	1 193 992,61
8 941,18	18 043,11
3 034 337,94	2 661 851,41
585 235,38	535 518,95
1 070 587,19	944 461,34
387 489,34	411 915,37
138 362,41	71 252,15
0,00	0,00
1 245 868,91	1 575 584,34
259 281,35	156 332,78
-336 603,46	-349 344,06
7 545 709,29	7 219 608,00

Palkkiokulut

Maksetut toimitusmaksut
Muut
Yhteensä

2020	2019
412 586,23	485 507,24
225 359,42	384 600,58
637 945,65	870 107,82

6. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot**Arvopaperikaupan myyntivoitot ja -tappiot**

Saamistodistuksista
Osakkeista ja osuuksista
Muut
Yhteensä

2020	2019
0,00	0,46
-371,98	29 899,58
0,00	0,00
-371,98	29 900,04

Arvopaperikaupan käyvän arvon muutoksesta johtuvat

Saamistodistuksista
Osakkeista ja osuuksista
Muista
Yhteensä

0,00	0,00
-1 720,03	-5 736,57
0,00	0,00
-1 720,03	-5 736,57

Arvopaperikaupan muut tuotot

Korkotuotot

0,00	0,00

Johdannaisten nettotuotot

-3 935,21	-12 025,47

Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä

-6 027,22	12 138,00

Nettotuotot jaksotettavaan hankintamenoön arvostettavista rahoitusvaroista

0,00	0,00

Valuuttatoiminnan nettotuotot

-14,60	4,82

Kaikki yhteensä

-6 041,82	12 142,82

7. Suojauslaskennan nettotulos

Suojausinstrumenttien nettotulos
Suojauskohteiden nettotulos
Yhteensä

2020	2019
-2 526 341,23	-3 134 018,27
2 526 341,23	3 134 018,27
0,00	0,00

8. Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

Vuokra- ja osinkotuotot
Muut tuotot
Myyntivoitot
Vuokratulot
Suunnitelman mukaiset poistot
Myyntitappiot
Arvon alentumiset ja niiden peruutukset
Muut kulut
Yhteensä

2020	2019
270 738,42	351 440,26
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
-41 839,00	-28 603,00
-5 045,64	0,00
-27 525,01	-76 552,42
-259 732,67	-249 265,02
-63 403,90	-2 980,18

9. Liiketoiminnan muut tuotot

Vuokratuotot omassa käytössä olevista kiinteistöistä
Myyntivoitot omassa käytössä olevista kiinteistöistä
Fuusiovoitot
Muut
Yhteensä

2020	2019
128 709,99	166 113,71
11 191,83	0,00
0,00	0,00
206 124,92	254 450,26
346 026,74	420 563,97

10. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

Suunnitelman mukaiset poistot
Arvon alentumiset
Yhteensä

2020	2019
442 448,68	492 849,96
529 257,03	128 966,90
971 705,71	621 816,86

11. Liiketoiminnan muut kulut

	2020	2019
Vuokrakulut	133 279,44	70 948,93
Kulut omassa käytössä olevista kiinteistöistä	644 333,78	630 829,71
Myyntitappiot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	10 820,00	0,00
Fuusiotappiot	0,00	0,00
Viranomaismaksut	483 485,33	380 750,27
Muut	1 316 178,00	979 146,06
Yhteensä	2 588 096,55	2 061 674,97

12. Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjatusta rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista sitoumuksista sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

2020

Odottavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
Muista
Lopulliset luottotappiot
Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tytär- ja omistusyhteisyrityksistä

Muista

Yhteensä

Odottavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
2 891 145,86	0,00	2 891 145,86
		0,00
78 894,56	5 334,06	84 228,62
		0,00
778 641,77		778 641,77
	-69 236,09	-69 236,09
3 748 682,19	-63 902,03	3 684 780,16
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
3 748 682,19	-63 902,03	3 684 780,16

2019

Odottavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
Muista
Lopulliset luottotappiot
Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tytär- ja omistusyhteisyrityksistä

Muista

Yhteensä

Odottavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
849 386,12	0,00	849 386,12
8 994,72	0,00	8 994,72
0	0	0,00
100 101,63	0,00	100 101,63
0,00	-93 900,41	-93 900,41
958 482,47	-93 900,41	864 582,06
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
958 482,47	-93 900,41	864 582,06

13. Saamiset luottolaitoksilta**Vaadittaessa maksettavat**

Talletukset
Muut
Yhteensä

31.12.2020	31.12.2019
29 140 790,44	333 288,19
0,00	0,00
29 140 790,44	333 288,19

Muut kuin vaadittaessa maksettavat

Keskuspankeilta
Luottolaitoksilta
Talletukset
Muut
Yhteensä

0,00	0,00
148 917 479,42	51 482 837,71
0,00	0,00
148 917 479,42	51 482 837,71

Saamiset luottolaitoksilta yhteensä

josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset

178 058 269,86	51 816 125,90
0,00	0,00

14. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä**Luotonanto ja takausaamiset sektoreittain**

Yritykset ja asuntoyhteisöt
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset
Julkisyhteisöt
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt
Kotitaloudet
Ulkomaat
Yhteensä

josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset

31.12.2020	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2020	31.12.2019	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019
276 383 528,52	11 850 285,15	244 741 152,56	3 649 978,13
379 647,08	2 585,35	0,00	0,00
2 238 992,42	10 917,18	999 865,00	135,00
12 035 176,37	47 074,71	4 030 245,39	6 878,48
826 513 501,27	5 800 933,32	688 606 505,00	1 656 520,53
7 130,01	0,00	8 613,85	0,00
1 117 557 975,67	17 711 795,71	938 386 381,80	5 313 512,14
0,00		0,00	

15. Leasingkohteet

Ennakkomaksut
Koneet ja kalusto
Kiinteä omaisuus ja rakennukset
Muu omaisuus
Yhteensä

31.12.2020	31.12.2019
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitoumukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	koko voimassaoloaika	koko voimassaoloaika	
253 410,32	1 851 017,33	3 239 218,67	5 343 646,32
25 211,84	1 455 151,47	3 502 958,09	4 983 321,40
-54 562,12	438 495,17	0,00	383 933,05
-14 009,35	0,00	599 118,62	585 109,27
5 082,97	-74 932,23	0,00	-69 849,26
0,00	-1 207 147,03	5 297 704,45	4 090 557,42
0,00	64 355,92	-106 030,30	-41 674,38
30,70	0,00	-3 953,97	-3 923,27
89 387,40	49 135,04	1 874 905,01	2 013 427,45
-32 404,06	-311 099,49	-330 775,57	-674 279,12
154 347,05	831 870,46	1 509 578,80	2 495 796,31
-82 092,03	-347 245,52	-14 331,30	-443 668,85
0,00	0,00	-831 721,23	-831 721,23
0,00	0,00	0,00	0,00
65 780,56	-556 567,68	7 994 494,51	7 503 707,39
344 402,72	2 749 601,12	14 736 671,27	17 830 675,11

Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2019

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1

Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.

Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Riskiparametreissä tapahtuneet muutokset

Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset

Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Muut oikaisut

Nettotosuositus yhteensä**Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019**

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	koko voimassaoloaika	koko voimassaoloaika	
183 353,48	802 603,43	3 499 308,28	4 485 265,19
-17 915,95	172 709,37	0,00	154 793,42
-201,52	0,00	131 262,46	131 060,94
7 269,28	-136 604,48	0,00	-129 335,20
0,00	-36 608,60	333 314,94	296 706,34
0,00	1 084 395,73	-1 304 690,02	-220 294,29
3 078,63		-570,21	2 508,42
152 013,08	71 223,10	236 508,50	459 744,68
-48 686,53	-129 735,70	-93 382,54	-271 804,77
-25 500,15	23 034,48	472 774,92	470 309,25
0,00		-35 307,66	-35 307,66
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
70 056,84	1 048 413,90	-260 089,61	858 381,13
253 410,32	1 851 017,33	3 239 218,67	5 343 646,32

18. Osakkeet ja osuudet**31.12.2020****Osakkeet ja osuudet**

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat

josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.

Omistusyhteyssyritysosakkeet

Tytäryritysosakkeet

Yhteensä

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	joista luottolaitoksissa
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	125 992 539,03	125 992 539,03	0,00
0,00	291 201,14	291 201,14	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	126 283 740,17	126 283 740,17	0,00

31.12.2019**Osakkeet ja osuudet**

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat

josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.

Omistusyhteyssyritysosakkeet

Tytäryritysosakkeet

Yhteensä

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	joista luottolaitoksissa
0,00	12 070,00	12 070,00	0,00
0,00	12 070,00	12 070,00	0,00
0,00	98 455 682,96	98 455 682,96	0,00
0,00	291 201,14	291 201,14	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	98 758 954,10	98 758 954,10	0,00

19. Johdannaispöytäkirjat**Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaispöytäkirjat 31.12.2020****Korkojohdannaiset**

Terminisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koronvaihtosopimukset

josta rahavirran suojaus

Muut swap -sopimukset

Johdannaiset yhteensä

Nimellisarvot	Käyvät arvot	
	Positiiviset	Negatiiviset
414 257 768,67	9 538 801,93	10 045 593,91
79 565 079,41	0,00	4 855 326,33
79 565 079,41	0,00	4 855 326,33
334 692 689,26	9 538 801,93	5 190 267,58
116 930 000,00	9 538 801,93	0,00
0,00	0,00	0,00
	9 538 801,93	10 045 593,91

Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
222 498 355,25	37 970 731,03	148 465 393,17	5 323 289,22	414 257 768,67
Terminisopimukset				0,00
Optiosopimukset	26 870 731,03	46 635 393,17	5 323 289,22	79 565 079,41
Ostetut	735 665,99	26 870 731,03	5 323 289,22	79 565 079,41
Asetetut				0,00
Koronvaihtosopimukset	221 762 689,26	11 100 000,00	0,00	334 692 689,26
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2020

Nimellisarvot	Käyvät arvot	
	Positiiviset	Negatiiviset
0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset		
Optiosopimukset	0,00	0,00
Ostetut		
Asetetut		
Koronvaihtosopimukset		
Johdannaiset yhteensä	0,00	0,00

Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset				0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut				0,00
Asetetut				0,00
Koronvaihtosopimukset				0,00

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset 31.12.2019

Nimellisarvot	Käyvät arvot	
	Positiiviset	Negatiiviset
320 691 968,38	5 787 991,11	6 087 348,40
Terminisopimukset		
Optiosopimukset	63 212 124,41	2 914 624,80
Ostetut	63 212 124,41	2 914 624,80
Asetetut		
Koronvaihtosopimukset	257 479 843,97	3 172 723,60
josta rahavirran suojaus	100 580 000,00	0,00
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00
Johdannaiset yhteensä	5 787 991,11	6 087 348,40

Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
162 899 843,97	25 242 657,52	132 549 466,89	0,00	320 691 968,38
Terminisopimukset				0,00
Optiosopimukset	0,00	45 969 466,89	0,00	63 212 124,41
Ostetut	0,00	45 969 466,89	0,00	63 212 124,41
Asetetut				0,00
Koronvaihtosopimukset	162 899 843,97	8 000 000,00	0,00	257 479 843,97
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2019

Korkojohdannaiset

Terminisopimukset
 Optiosopimukset
 Ostetut
 Asetetut
 Koronvaihtosopimukset

Johdannaiset yhteensä

Nimellisarvot	Käyvät arvot	
	Positiiviset	Negatiiviset
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00

Korkojohdannaiset

Terminisopimukset
 Optiosopimukset
 Ostetut
 Asetetut
 Koronvaihtosopimukset

Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				0,00
				0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikkia johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP Yrityspankki Oyj.

20. Aineettomat hyödykkeet

ICT-menot
 Muut kehittämismenot
 Liikearvo
 Muut aineettomat hyödykkeet
 Yhteensä

31.12.2020	31.12.2019
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00

21. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana

Hankintameno tilikauden alussa

Hankintameno tilik alussa , sulautuneet pankit

+ lisäykset tilikautena

Lisäykset tilikautena , sulautuneet pankit

- vähennykset tilikautena

Vähennykset tilikautena , sulautuneet pankit

+/- siirrot erien välillä

siirrot erien välillä , sulautuneet pankit

- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot

tilik suunnitelmapoistot , sulautuneet pankit

-/+ tilikauden arvonalennukset ja niiden peruutukset

tilik arvonal. , sulautuneet pankit

+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalennukset

vähennysten ja siirtojen poistot , sulautuneet pankit

- kertyneet poistot tilikauden alussa

kertyneet poistot tilik alussa , sulautuneet pankit

- kertyneet arvonalennukset tilikauden alussa

kertyneet arvonal tilik alussa , sulautuneet pankit

+ kertyneet arvonorotukset tilikauden alussa

kertyneet arvonn tilik alussa , sulautuneet pankit

+/- tilikauden arvonorotukset ja niiden peruutukset

tilik.arvonorotukset ja peruutukset ,sulautuneet pankit

= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa

Aineettomat hyödykkeet	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö-yhtiöosakkeet	Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöyhtiö-osakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet
10 276,50	4 731 283,93	9 348 083,44	1 540 571,23
0,00	1 336 919,30	1 117 473,30	242 539,35
0,00	3 625,00	13 595,00	8 853,68
0,00	0,00	0,00	71 625,07
0,00	-131 323,07	-1 599 748,83	-82 822,09
0,00	-56 486,74	0,00	-55 810,20
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	-41 839,00	-268 035,00	-174 413,68
0,00	-328,00	-35 954,00	-16 888,07
0,00	76 552,42	951 824,57	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	33 039,06	44 030,09
0,00	0,00	0,00	32 556,20
-10 276,50	-490 158,32	-2 976 415,92	-987 023,67
0,00	-13 614,00	-123 565,61	-157 227,47
0,00	-1 180 330,95	-1 423 855,24	0,00
0,00	-236 638,34	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	3 997 662,23	5 036 440,77	465 990,44

22. Muut varat

	31.12.2020	31.12.2019
Arvopapereiden myyntisaamiset	0,00	0,00
Maksujenvälityssaamiset	5 000,00	0,00
Muut	1 271 971,22	999 758,94
Yhteensä	1 276 971,22	999 758,94

23. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot**Korot**

	31.12.2020	31.12.2019
Korkosaamiset	1 993 468,96	1 525 746,25
Maksetut korkoennakot	0,00	0,00
Yhteensä	1 993 468,96	1 525 746,25

Muut

Muut maksetut ennakkomaksut	6 205,75	116,46
Muut siirtosaamiset	62 277,53	83 126,50
Yhteensä	68 483,28	83 242,96

Siirtosaamiset ja maksetut ennakot yhteensä

2 061 952,24	1 608 989,21

24. Laskennalliset verosaamiset ja -velat**31.12.2020**

	Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat	Netto
Jaksotuseroista	772 742,59		772 742,59
Muista väliaikaisista eroista	4 620,00	1 907 760,39	-1 903 140,39
Yhteensä	777 362,59	1 907 760,39	-1 130 397,80

Laskennallisiin verosaamisiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista

yhteensä euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat oman pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatuihin eristä

eli käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten arvostustuloksiin.

Lisäksi muissa väliaikaisissa eroissa esitetään IFRS 9-siirtymästä 1.1.2018 aiheutuneet väliaikaiset erot.

Arvonkorotukset 31.12.2020

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia

Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin,

arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi

Tilinpäätössiirtojen kertymä

	Tasearvo	Lask. verovelka	Netto
Poistoero	0,00	0,00	0,00
Verotusperusteiset varaukset	35 812 303,39	7 162 460,68	28 649 842,71
Yhteensä	35 812 303,39	7 162 460,68	28 649 842,71

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset on merkitty taseeseen laskennallisella verolla vähentämättömään määrään. Omien varojen laskelmassa

poistoero ja verotusperusteiset varaukset laskennallisella verolla vähennettynä on rinnastettu ensisijaisiin omiin varoihin.

25. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Sijoitustodistukset
Joukkovelkakirjalainat
Muut
Yhteensä

Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Nimellisarvo 31.12.2020	Kirjanpitoarvo 31.12.2019	Nimellisarvo 31.12.2019
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00

26. Muut velat

Arvopapereiden ostovelat
Maksujenvälitysvelat
Muut
Yhteensä

31.12.2020	31.12.2019
0,00	0,00
2 466 845,91	37 524,20
2 949 912,43	859 236,52
5 416 758,34	896 760,72

27. Pakolliset varaukset**31.12.2020**

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	238 334,10	238 334,10
+ varausten lisäys	0,00	0,00	0,00	0,00	66 342,06	66 342,06
- käytetyt varaukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- peruutukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	304 676,16	304 676,16

31.12.2019

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.					279 693,38	279 693,38
+ varausten lisäys						0,00
- käytetyt varaukset						0,00
- peruutukset					41 359,28	41 359,28
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	238 334,10	238 334,10

28. Siirtovelat ja saadut ennakot**Korot**

Korkovelat
Saadut korkoennakot
Yhteensä

Muut

Muut saadut ennakomaksut
Muut siirtovelat
Yhteensä

Siirtovelat ja saadut ennakot yhteensä

31.12.2020	31.12.2019
1 134 834,70	1 161 420,31
8 143,55	18 511,68
1 142 978,25	1 179 931,99
30 317,15	18 721,11
4 488 867,98	3 746 238,09
4 519 185,13	3 764 959,20
5 662 163,38	4 944 891,19

29. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**

Pääomalainat
Muut
Yhteensä

31.12.2020	31.12.2019
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00

Velkojen käsittelystä vakavaraisuuslaskennassa kerrotaan OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportin 2020 liitetiedossa 1. Päämainstrumenttien keskeiset ominaisuudet

Yksittäiset velat, jotka ylittävät 10 prosenttia huonommalla etuoikeudella olevien velkojen yhteismäärästä

31.12.2020

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennaikaista takaisinmaksua.

Yksittäiset velat, jotka ylittävät 10 prosenttia huonommalla etuoikeudella olevien velkojen yhteismäärästä

31.12.2019

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennaikaista takaisinmaksua.

30. Oma pääoma

31.12.2020

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopussa
Oma pääoma yhteensä	114 950 998,74	48 442 175,35	-3 195 242,16	0,00	158 808 876,73
Osuuspääoma	46 066 300,00	15 292 600,00	-2 426 600,00	0,00	58 932 300,00
Jäsenosuudet	3 333 200,00	639 000,00	-82 500,00	0,00	3 889 700,00
Tuotto-osuudet	42 733 100,00	14 653 600,00	-2 344 100,00		55 042 600,00
Ylikurssirahasto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut sidotut rahastot	9 134 472,14	6 108 237,33	-768 642,16	0,00	14 474 067,31
Vararahasto	4 504 079,26	2 357 426,51	0,00	0,00	6 861 505,77
Käyvän arvon rahasto	4 630 392,88	3 750 810,82	-768 642,16		7 612 561,54
Sääntöjen mukaiset rahastot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut rahastot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vapaat rahastot	0,00	2 855 038,53	0,00	0,00	2 855 038,53
Edellisten tilikausien voitto tai tappio	59 750 226,60	17 474 343,51	0,00	0,00	75 835 514,91
Tilikauden voitto tai tappio		6 711 955,98	0,00	0,00	6 711 955,98

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alku	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päätyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	18 480,00	0,00	-18 480,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	4 630 392,88	3 750 810,82	750 162,16	0,00	7 631 041,54
Rahavirran suojaus	5 787 991,11	3 750 810,82	0,00	0,00	9 538 801,93
laskennalliset verot	-1 157 598,23	0,00	750 162,16		-1 907 760,39
Yhteensä	4 630 392,88	3 750 810,82	768 642,16	0,00	7 612 561,54

Oma pääoma**31.12.2019**

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopussa
Oma pääoma yhteensä	108 604 205,92	11 155 031,43	-4 808 238,61	0,00	114 950 998,74
Osuuspääoma	48 511 100,00	163 400,00	-2 608 200,00	0,00	46 066 300,00
Jäsenosuudet	3 230 000,00	163 400,00	-60 200,00	0,00	3 333 200,00
Tuotto-osuudet	45 281 100,00	0,00	-2 548 000,00		42 733 100,00
Ylikurssirahasto	0,00				0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00				0,00
Muut sidotut rahastot	5 861 297,80	4 091 467,90	-818 293,56	0,00	9 134 472,14
Vararahasto	4 504 079,26				4 504 079,26
Käyvän arvon rahasto	1 357 218,54	4 091 467,90	-818 293,56		4 630 392,88
Sääntöjen mukaiset rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	0,00				0,00
Edellisten tilikausien voitto tai tappio	54 231 808,12		-1 381 745,05		52 850 063,07
Tilikauden voitto tai tappio		6 900 163,53	0,00		6 900 163,53

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alku	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päätyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	1 357 218,54	4 091 467,90	818 293,56	0,00	4 630 392,88
Rahavirran suojaus	1 696 523,21	4 091 467,90	0,00	0,00	5 787 991,11
laskennalliset verot	-339 304,67	0,00	818 293,56		-1 157 598,23
Yhteensä	1 357 218,54	4 091 467,90	818 293,56	0,00	4 630 392,88

31. Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät**Oma pääoma 31.12.2020**

Sidottu oma pääoma

73 406 367,31

Vapaa oma pääoma

85 402 509,42

Oma pääoma yhteensä**158 808 876,73****Voitonjakokelpoiset varat 31.12.2020**

Vapaa oma pääoma

85 402 509,42

- aktivoidut kehittämismenot

- muut jakokelvottomat erät

22 300,00

Voitonjakokelpoiset varat**85 380 209,42**

32. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2020

	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
Jäljellä oleva juoksuaika					
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-					
todistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	65 058 269,86	0,00	5 000 000,00	108 000 000,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	29 577 188,38	91 364 782,14	365 709 455,15	288 309 985,86	342 596 564,14
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat luottolaitoksille	3 656 681,27	3 000 000,00	182 440 000,00	47 000 000,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	976 007 000,50	5 948 432,75	885 210,68	1 400 349,33	7 430 361,11
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat, joilla huonompi etuoikeus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Johdannaissopimusten maturiteettijakauma esitetään liitetiedossa 20. Johdannaissopimukset

Muut kuin määräaikaisten talletukset sisältyvät maturiteettiluokkaan "alle 3 kk".

33a. Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2020

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Saamiset luottolaitoksilta	175 735 244,42	2 323 025,44
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 117 557 975,67	0,00
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset ja muut saamistodistukset	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	9 538 801,93	0,00
Muu omaisuus	139 793 492,94	264,96
Velat luottolaitoksille	236 096 681,27	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	989 348 540,47	2 322 813,90
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	10 045 593,91	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00
Muut velat	12 513 995,10	0,59

33b. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2020

Rahoitusvarat	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Käteiset varat	671 000,83	671 000,83
Saamiset luottolaitoksilta	178 058 269,86	178 058 269,86
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 117 557 975,67	1 117 557 975,67
Saamistodistukset	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	125 992 539,03	125 992 539,03
Johdannaissopimukset	9 538 801,93	9 538 801,93
Yhteensä	1 431 818 587,32	1 431 818 587,32
Rahoitusvelat		
Velat luottolaitoksille	236 096 681,27	236 096 681,27
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	991 671 354,37	991 671 354,37
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	10 045 593,91	10 045 593,91
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00
Yhteensä	1 237 813 629,55	1 237 813 629,55

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Saamistodistukset				0,00
Osakkeet ja osuudet			125 992 539,03	125 992 539,03
Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)		9 538 801,93		9 538 801,93
Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)		10 045 593,91		10 045 593,91

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Avaava tase 1.1.2020
Avaava tase 1.1.2020 sulautunut pankki
siirrot tasoon 3
siirrot tasosta 3
muu muutos
Päättävä tase 31.12.2020

98 467 752,62
27 536 856,07
0,00
0,00
12 069,66
125 992 539,03

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat pörssissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankki -konsernin OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasoon 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla arvostupäivänä vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään sijoitukset OP Osuuskunnan jäsen- ja lisäosuuksiin. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

33c.Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2020

Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	Kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikuttaisesti	Suojaavat johdannaiset
Rahoitusvarat				
Käteiset varat	671 000,83	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	178 058 269,86	0,00	0,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 117 557 975,67	0,00	0,00	0,00
Keskusp.rah.oik. saamistod ja muut saamistod	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	125 992 539,03	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	9 538 801,93
Yhteensä	1 296 287 246,36	125 992 539,03	0,00	9 538 801,93
Rahoitusvelat				
Velat luottolaitoksille	236 096 681,27	0,00	0,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	991 671 354,37	0,00	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	10 045 593,91
Velat, joilla on huonompi etuoik. kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 227 768 035,64	0,00	0,00	10 045 593,91

Velat luottolaitoksille sisältää OP Asuntoluottopankki Oyj:n väliluottoja

175 440 000,00 euroa

34. Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2020**Omien velkojen puolesta annetut vakuudet**

Velat luottolaitoksille
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat
Muut velat
Huonommalla etuoikeudella olevat velat
Yhteensä

Muut omasta puolesta annetut vakuudet**Konserniyhtiön puolesta annetut****Muiden puolesta annetut**

joista lähipiiriin kuuluvalla johdolle

Annetut vakuudet yhteensä

Pantit	Kiinnitykset	Muut Vakuudet	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	187 122 032,76	187 122 032,76
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	187 122 032,76	187 122 032,76

35. Eläkevastuut**31.12.2020**

Eläkesitoumuksista johtuva suora vastuu

0,00

Osuus eläkesäätiön eläkevastuun ja muiden velkojen ylikatteesta

0,00

Pankin henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen kautta ja lisäeläketurva OP-Eläkesäätiön ja OP-Henkivakuutuksen kautta.

36. Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut**31.12.2020**

Yhden vuoden kuluessa maksettavat

22 317,60

Yli vuoden kuluessa ja enintään 5 vuoden kuluessa maksettavat

53 934,20

Yli 5 vuoden kuluessa maksettavat

0,00

Yhteensä**76 251,80**

Sopimusten olennaiset irtisanomis- ja lunastusehdot

37. Taseen ulkopuoliset sitoumukset**Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2020**

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi

annetut sitoumukset

Takaukset

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat

sitoumukset

Arvopapereiden takaisinosoitoumukset

Muut

josta luottolupaukset

Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyri-tysten puolesta	Muiden puolesta	Yhteensä
0,00	0,00	85 199 618,47	85 199 618,47
0,00	0,00	16 102 492,88	16 102 492,88
0,00	0,00	16 102 492,88	16 102 492,88
0,00	0,00	69 097 125,59	69 097 125,59
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	69 097 125,59	69 097 125,59
0,00	0,00	69 097 125,59	69 097 125,59

38. Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä**31.12.2020**

Pankilla ei ole näitä vastuita

0,00

0,00

0,00

0,00

39. Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri**Henkilöstön lukumäärä keskimäärin v. 2020**

Vakinainen kokoaikainen henkilöstö

Vakinainen osa-aikainen henkilöstö

Määräaikainen henkilöstö

Yhteensä

Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana
69	-3
1	0
7	2
77	-1

Toimielinten jäsenten palkat ja palkkiot v. 2020

Hallintoneuvoston jäsenet

Hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

josta toimitusjohtaja Jyrki Rantalalle maksetut palkat ja palkkiot

sekä luontoisedut

Palkat ja palkkiot
50 065,00
589 061,00
270 421,00
14 760,00

Edustajiston kokouksessa tehdyn päätöksen mukaan hallintoneuvoston puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 800 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi hänelle sekä muille jäsenille maksetaan kokouspalkkiota 350 euroa kokoukselta.

Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 1600 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi hänelle, sekä muille jäsenille maksetaan kokouspalkkiota 490 euroa kokoukselta. Pankin toimitusjohtajalle ei makseta hallitustyöskentelystä erillisiä palkkioita tai muita etuisuuksia.

Toimitusjohtajan vanhuuseläkeikä on 65 vuotta ja 7 kuukautta. Eläke-etuudet määräytyvät eläkelakien ja OP:n omien eläkejärjestelmien mukaisesti. Toimitusjohtajan noudattama irtisanomisaika on 3 tai 6 kuukautta ja työnantajan noudattama irtisanomisaika on 6 kuukautta, jolloin hänelle irtisanomisaajan palkan lisäksi suoritetaan korvauksena 12 kuukauden rahapalkkaa vastaava korvaus.

Muuttuva palkitseminen

Muuttuva palkitseminen koostuu vuonna 2020 tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahistosta. Vuodesta 2020 alkaen käytössä ei ole enää johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmää. Tulospalkkiojärjestelmästä kirjattu velka oli siirtovelloissa 31.12.2020 yhteensä 278.700,00 + 57.300,72 euroa. Henkilöstörahistoon tehtävän palkkiosirron määrä vuodelta 2020 on noin 2,0 % 3.747.729,00 rahaston jäsenten palkkasummasta. Vuonna 2020 kirjattiin henkilöstörahistopalkkioita yhteensä 74.955,00 euroa. Johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmästä kirjattu velka oli siirtovelloissa 31.12.2020 0,00. Tarkemmin muuttuvasta palkitsemisesta kerrotaan laatimisperiaatteissa.

Tilintarkastajille maksetut palkkiot toimeksiantoryhmittäin v. 2020

Tilintarkastuksesta

Tilintarkastajan muut lausunnot

Veroneuvonta

Muut palvelut

Yhteensä

Tilintarkastus-palkkiot
20 487,41
861,28
0,00
0,00
21 348,69

Toimielinten jäsenten saamat luotot, takaukset ja vakuudet 31.12.2020

Hallintoneuvoston jäsenet

Hallituksen jäsenet

sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

Yhteensä

Rahalainat 1.1.	Lisäykset	Vähennykset	Rahalainat 31.12.	Takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset
1 322 440,36	3 338 088,53	0,00	4 660 528,89	261 602,34
491 924,53	516 379,80	0,00	1 008 304,33	53 986,47
1 814 364,89	3 854 468,33	0,00	5 668 833,22	315 588,81

Ilmoitetut luvut sisältävät luotot ja takaukset, jotka luottolaitos tai sen konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluva yritys on antanut luottolaitoksen hallinto- ja valvontaelinten jäsenille. Toimielinten jäsenten antamat henkilötakaukset sisältyvät myös rahalainat erään.

Rahalainojen pääasialliset korkoehdot ja muut ehdot

Hallinto- ja valvontaelinten jäsenten luottoehdoissa noudatetaan normaaleja pankin luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin. Lainoja lyhennetään sovitun lyhennyssuunnitelman mukaisesti ja niillä on normaalit vakuudet.

Eläkesitoumukset

Hallintoneuvoston jäsenet

Hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

Aikaisemmin toimielimiin kuuluneiden henkilöiden eläkesitoumukset

Hallintoneuvoston jäsenet

Hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

	0,00
	0,00
	0,00
	0,00
	0,00
	0,00

Lähipiiri**Lähipiiriin kuulumisperuste**

Johdon avainhenkilöt

Tytär- ja osakkuusyritykset

Yhteensä

Tase-erä				Taseen ulkopuolliset sitoumukset
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Saamistodistukset	Osakkeet	Yhteensä	
9 030 451,96	0,00	131 400,00	9 161 851,96	185 777,54
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9 030 451,96	0,00	131 400,00	9 161 851,96	185 777,54

Lähipiiriin tappioita koskeva vähennyserä ei ole olennainen

Osuuspankin lähipiiri muodostuu Osuuspankin tytäryhtiöistä, osakkuusyhtiöistä, johdon avainhenkilöistä ja heidän läheisistä perheenjäsenistä sekä muista lähipiiriin kuuluvista yhteisöistä. Osuuspankin johdon avainhenkilöihin luetaan toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen ja muut toimivaan johtoon kuuluvat henkilöt sekä Osuuspankin hallituksen jäsenet ja hallintoneuvoston jäsenet. Lähipiiriin luetaan myös yhtiöt, joissa johdon avainhenkilöllä tai heidän läheisellä perheenjäsenellään on yksin tai yhdessä toisen kanssa määräysvalta. Muihin lähipiiriin kuuluviin yhteisöihin luetaan OP-Eläkesäätiö. Osuuspankin lähipiiri on määritelty IAS 24 -standardin mukaisesti.

40. Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2020

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Tytäryritykset				
Yrityksen nimi:	Ki Oy Kokkolan Maxim	100,00 %	3 021 956,85	8,77
Kotipaikka:	Kokkolan			
Yrityksen nimi:	Ki Oy Kokkolan Wanha Maxim	100,00 %	486 902,94	14 836,49
Kotipaikka:	Kokkola			
Yrityksen nimi:	Kokkolan Kassatalo Oy	66,60 %	3 934 281,32	-14 825,80
Kotipaikka:	Kokkola			
Yrityksen nimi:	Ki Oy Lohtajan Hollihaka	53,00 %	671 798,24	8,39
Kotipaikka:	Lohtaja			
Yrityksen nimi:	Ki Oy Ylivieskan Ykköspaikka	100,00 %	326 778,28	-4 760,54
Kotipaikka:	Ylivieska			
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Omistusyhteisyydet				
Yrityksen nimi:	As Oy Kalajoen Hippos	19,90 %	439 305,64	-2 197,66
Kotipaikka:	Kalajoki			
Yrityksen nimi:	Op Koti Pohjanmaa Oy LKV	36,70 %	439 045,56	-344 623,50
Kotipaikka:	Ylivieska			
Yrityksen nimi:	As Oy Rinnekartano	29,73 %	1 582 095,10	0,00
Kotipaikka:	Kalajoki			
Yrityksen nimi:	Ki Oy Kalajoen Rohtola	40,13 %	1 063 178,56	3 666,14
Kotipaikka:	Kalajoki			
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Yritykset, joissa luottolaitoksella on rajoittamaton vastuu				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				

41. Notariaattitoiminta

Osuuspankki tarjoaa arvopaperivälitystä sekä säilytys- ja hoitopalvelua samoin kuin muita asiakkaan omaisuuden hoitoon liittyviä palveluja, kuten lainhuudatus- ja kiinnityksiä, yhteisöjen perustamiset ja uudelleenjärjestelyt, saatavien perimistehtävät, asiakkaan omaisuuden säilytys, perunkirjoitus- ja pesänselvitystoimet, asiakkaan oikeudellinen neuvonta omaisuuden hoitoon ja varojen sijoittamiseen liittyvissä asioissa. Lisäksi pankki tarjoaa toimeksiantoon perustuvia omaisuuden hoitoon liittyviä liikeyritysten, kiinteistö- ja asunto-osakeyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien ostoa ja myyntiä, sekä kiinteistöjen ja asuntojen vuokrausta.

Osuuspankin sellaisten omissa nimissään asiakkaan lukuun hallitsemien varojen kokonaismäärä, joita sijoituspalvelulain 9. luvun mukaan ei merkitä varoiksi osuuspankin taseeseen

42. Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2020

Jäsenten lukumäärä
Maksamatta olevat osuusmaksut
Irtisanotut jäsenosuusmaksut
Irtisanotut tuotto-osuusmaksut

31 776
800,00
111 300,00
5 649 800,00

Irtisanotun osuuspääoman takaisinmaksun edellytykset ja ajankohta

Osuuspankkien omaan pääomaan sisältyy osuuspankkien jäsenten jäsenosuusmaksut sekä jäsenten tekemät sijoitukset tuotto-osuuksiin, joiden koron maksusta ja pääoman palauttamisesta pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä. Jäsenen on jäseneksi liittymisen yhteydessä hankittava yksi jäsenosuus ja maksettava yksi siihen liittyvä jäsenosuusmaksu. Osuuspankin jäsenyys (omistaja-asiakkuus) antaa äänioikeuden osuuskunnan kokouksessa/edustajiston vaaleissa. Jokaisella osuuspankin jäsenellä on yksi ääni. Tuotto-osuus ei tuota äänivaltaa.

Vuosille 2020-2021 tavoitellaan tuotto-osuuksille 3,25 %:n korkoa ja maksettava korko vahvistetaan vuosittain jälkikäteen. Tuottotavoite voi muuttua vuosittain.

Mikäli osuuspankki ei ole kieltäytynyt palauttamisesta, jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

43. Pitkäaikaissäätämispalvelu

OP-eläkesäästön eläketili

Määräaikaiss- tai muulle talletustilille tehdyt sijoitukset

Osuuspankin taseessa olevat sijoitukset yhteensä

Taseen ulkopuoliset sijoitukset, sijoitusrahastot, osakkeet, jvk-lainat (sis. myyntisaamiset/ostovelat)

31.12.2020
219 439,41
0,00
219 439,41
598 410,98

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

OP RYHMÄN SAP tositelajit ja tositenumerosarjat

Pankin pääkirjanpito on SAP-järjestelmässä ja osakirjanpitojen tiedot on siirretty pääkirjanpitoon yhdistelmänä tai muuna yhteenvedona.

Merkittävimmät osakirjanpidot:

Ottolainaus
 Antolainaus
 Omistaja-asiakasrekisteri
 Bonusjärjestelmä
 Tuotto-osuudet
 Korva, arvopaperikirjanpito
 Matkavaluutta
 ASLA, asiakaslaskutus
 Calypso, johdannais- ja arvopaperikirjanpito
 JORR, johdannaisreskontra
 Pankkitakaukset
 Haltia, kiinteistökirjanpito
 Havas, vastike- ja vuokrareskontra
 Osuuspankkien tilit OP Yrityspankissa 1.5.2020 asti
 POPS, Pankkien väliset online pikasiirrot ja shekit
 SAP HR ja Aditro
 SAP käyttöomaisuus
 SAP osto- ja myyntireskontra, Ariba, Basware IP ja Basware maksuliikenne

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	TOISTUVA TOSITE	X1	7700001	7799999
	MALLITOSITE	X2	7800001	7899999
	KAUDEN PÄÄTÖS, lopullinen	SA	1000010001	1000019999
	KAUDEN PÄÄTÖSTOS, purettavat	SB	1000020001	1000029999
	ENNAKKOKIRJAUS, lopullinen	SC	1000030001	1000039999
	ENNAKKOKIRJAUS, purettavat	SD	1000040001	1000049999
	PÄIVITTÄISTOSITE	SE	1000050001	1000059999
	ED.KUUKAUDEN KORJAUKSET/AURUM	SF	1000060001	1000069999
	AGIOARVOSTUS MANUAALINEN	SH	1000080001	1000089999
	SALDONSIIIRTO, PURETTAVA (taseen väärän merkisten saldojen siirto)	SS	1000090001	1000099999
	ARVONLISÄVERON KORJAUS	SV	1000100000	1000109999
	LOMAPALKKAVARAUS	SL	1000110001	1000119999
	HENKILÖSIVUKULUT	SM	1000120001	1000129999
	IFRS-OVY JA -OPHV -saldonsiirto	SI	1000130001	1000139999
	GE-PALKKIOVARAUS	GK	1000140001	1000149999
	TULOSPALKK. JAKSOTUS	GM	1000150001	1000159999
	VEROJAKSOTUS, PURETT.	GO	1000160001	1000169999
	TALL.SUOJARAH. JAKS.	GQ	1000170001	1000179999
	RYHMÄKOHT.ARVONALENT	GX	1000180001	1000189999
	VEROJAKSOTUS,LOPULL.	GY	1000190001	1000199999
	PÄIVITT.TOS./OKO PKL	SO	1000200001	1000209999
	ALV-VELOITUS	GZ	1000210001	1000219999
	ALV-SIIIRTO	ST	1000220001	1000229999
	SOS.KULUVELAN SIIIRTO	SR	1000230001	1000239999
	SIJ.OM. PÄIVITT./VAR	SP	1000240001	1000249999
	SIJ.OM TP PURETT/VAR	SQ	1000250001	1000259999
	LOMAP.VARAUS/KUSTP.S	GF	1000260001	1000269999
	SOS.KULUVELAN SIIIRTO lopullinen	SY	1000270001	1000279999
	KIINTEISTÖSIJ. PÄIV.	SZ	1000280001	1000289999
	KIINTEISTÖSIJ. PURET	SX	1000290001	1000299999
	ELIMINOINTI BALTIA purettava	MB	1000300001	1000309999
	ELIMINOINTI BALTIA ei-purettava	RC	1000310001	1000319999
	PUH.KULUJEN ALV-OIK.	HD	1000320001	1000329999
	SALDONSIIIRTO, EI-PURETTAVA	SJ	1000330001	1000339999
	SALDONSIIIRTO, TEM	SN	1000340001	1000349999
	SALDONSIIIRTO, MVAT	HI	1000350001	1000359999
	KIINT YHT AVAAVA TASE	QN	1000360001	1000369999
	SISÄISET TOSITTEET	S1	1000370001	1000379999
	PIVO-LIMIITTI	S2	1000380001	1000389999
	KÄYTTÖOMAISUUS	AA	1010000001	1010999999 RABUCH00 **)
	KÄYTTÖOMAISUUS POISTOT	AF	1011000001	1011999999 RAPERB00 **)
	KÄYTTÖOMAISUUS VARASTOSALDOK	AG	1012000001	1012999999
	LASKU e-Flow/SAP eliminoitavat	LF	1021000001	1021999999
	LASKU MANUAALINEN eliminoitavat	LM	1022000001	1022999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN eliminoitavat	HM	1023000001	1023999999
	LASKUN PERUUTUS AUTOMAATTINEN	LP	1024000001	1024999999
	LASKUN MANUAALINEN MAKSU	KA	1025000001	1025999999
	AUTOMAATTISET MAKSUT	KZ	1026000001	1026999999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	LASKU E-Flow/SAP ei eliminoidavat	LG	1027000001	1027999999
	LASKU MANUAALINEN ei eliminoidavat	LN	1028000001	1028999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN ei eliminoidavat	HN	1029000001	1029999999
	MYNTILASKU MANUAALINEN eliminoidavat	DR	1030000001	1030999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN eliminoidavat	DG	1031000001	1031999999
	MYNTILASKUN PERUUTUS	DA	1032000001	1032999999
	HYVITYSLAS.MR Ei ELIM.	DH	1033000001	1033999999
	HYVITYSLASKUTUS eliminoidavat	DI	1034000001	1034999999
	LASKUN MAKSU	DZ	1035000001	1035999999
	HYVITYSLASKUTUS ei eliminoidavat	DJ	1036000001	1036999999
	MYNTILASKU MANUAALINEN ei eliminoidavat	DS	1037000001	1037999999
	MYNTILASKUTUS eliminoidavat	DT	1038000001	1038999999
	MYNTILASKUTUS ei eliminoidavat	DU	1039000001	1039999999
	TASAU	MT	1040000001	1040999999
	MATKALASKU /MATKAMIES	FA	1041000001	1041999999
	KONEKIELISET TILIOTETAPAHTUMAT	FB	1042000001	1042999999
	LUOTTOKONTRA/KOTIPANKKI	FC	1043000001	1043999999
	JAHA/KOTIPANKKI	FD	1044000001	1044999999
	IFACTOR /OPR	FE	1045000001	1045999999
	IFACTOR /OPR JAKSOTUS	FF, FG	1046000001	1046999999
	SOPRI /OPR	FH	1047000001	1047999999
	SOPRI /OPR JAKSOTUS	FI,FJ	1048000001	1048999999
	LUOTTOTILI /OPR	FK	1049000001	1049999999
	LEASONG OR /OPR	FL	1050000001	1050999999
	VARAINHANKINTA /OPR	FM	1051000001	1051999999
	VARAINHANKINTA /OPR JAKSOTUS	FN, FO	1052000001	1052999999
	DISKONTATUT OSAMAKSUT /OPR	FP	1053000001	1053999999
	DISKONTATUT OSAM. /OPR JAKSOTUS	FQ, FR	1054000001	1054999999
	OIKEUDELLINEN PERINTÄ /OPR	FS	1055000001	1055999999
	OSAMAKSULEASING (VIEW21) /OPR	FT	1056000001	1056999999
	VIEW 21/JAKSOTUKSET	ET	1057000001	1057999999
	VIEW 21/AGIO	EU	1058000001	1058999999
9900095	SRJ-TAPAHTUMAT	FU	1059000001	1059999999
	AIRAS-PALKKIOT/AURUM	FV	1060000001	1060999999
	TYÖNANTAJAN ST-MAKSU	FX	1070000001	1070999999
	DIME/SIJ.RAHASTOT	GR	1071000001	1071999999
	OPUSCAPITA/OKO	GU	1072000001	1072999999
	ANALYSTE	IE	1073000001	1073999999
	MYNTILASKU/KIPINÄ	DB	1074000001	1074999999
	LASKUN MANUMAKS/OPKK	DY	1075000001	1075999999
	TEM MATKALASKUT	MK	1076000001	1076999999
	VIRO MANU PÄIVITT.	JS	1077000001	1077999999
	VIRO MANU TP PYSYVÄ	JV	1078000001	1078999999
	VIRO MANU TP PERUUT.	JX	1079000001	1079999999
	LATVIA MANU PÄIVITT.	JT	1080000001	1080999999
	LATVIA MANU TP PYS.	JY	1081000001	1081999999
	LATVIA MANU TP PER.	JZ	1082000001	1082999999
	LIETTUA MANU PÄIVITT.	JU	1083000001	1083999999
	LIETTUA MANU TP PYS.	KB	1084000001	1084999999
	LIETTUA MANU TP PER.	KC	1085000001	1085999999
	LOMAPALKAT, OSTOLASKU	LL	1086000001	1086999999
	LOMAPALKAT, MYNTILASKU	DL	1087000001	1087999999
	JAKSOTUSAJO, SAPin man. jaksotus -toiminto	MA	1088000001	1088999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, OR	KY	1089000001	1089999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, MR	DE	1090000001	1090999999
	AGIOARVOSTUS	SG	1091000001	1091999999
	ACQUIRING	KQ	1092000001	1092999999
9930004	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930005	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930006	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930007	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930008	CAL PÄIVITT. TASEEN ULKOP.	RH	1094000001	1094999999
9930106	CAL KK-VAIHTEEN VIENNIT	RG	1095000001	1095999999
9930107	CAL KK-VAIHTEEN VIENNIT	RG	1095000001	1095999999
9930108	CAL KK-VAIHTEEN TASEEN ULKOP.	RI	1096000001	1096999999
9900048	LISÄOSUUSPÄÄOMA	HB	1097000001	1097999999
	BONUSKERTYMÄ/CLEARING, OR	LK	1098000001	1098999999
	BONUSKERTYMÄ/CLEARING, MR	DK	1099000001	1099999999
9900049	PERINNÄN LIITTYMÄ	HC	1100000001	1100999999
9940004	LJR ANTOLAINAUS	MC	1101000001	1101999999
990053	Banksyst päivittäiset	JD	1102000001	1102999999
990064	BLV PÄIVITTÄISET	JM	1103000001	1103999999
990067	BLT PÄIVITTÄISET	JP	1104000001	1104999999
			1159000001	1169000000
	Banksyst päivittäiset	JD	1163000001	1164999999
	BLV PÄIVITTÄISET	JM	1165000001	1166999999
	BLT PÄIVITTÄISET	JP	1167000001	1169999999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	Auli Muis.	E1	3213000000	3213999999
	Oiva Muis.	E2	3214000000	3214999999
	Ratti Muis.	E3	3215000000	3215999999
	Tuottoturva Muis.	E4	3216000000	3216999999
	Mittaturva Muis.	E6	3217000000	3217999999
	Ryhmävakuutus Muis.	E7	3218000000	3218999999
	Rakennusvirhe Muis.	E8	3219000000	3219999999
	IF Ryhmäeläke Muis.	E9	3220000000	3220999999
	Ulkoinen numero	EX	3221000000	3221999999
	Ratti Muis.	F3	3222000000	3222999999
	VSM Muis.	F4	3223000000	3223999999
	IF Ilm. eläke Muis.	F9	3224000000	3224999999
	As.miesp.m.liit.jaks	H1	3226000000	3226999999
	Sonet.vak.pal.jaks.l	H2	3227000000	3227999999
	Asiamiehet	HA	3228000000	3228999999
	Palkansaat	HE	3229000000	3229999999
	Hallintohenkilöt	HH	3230000000	3230999999
	Tilapäispalkkionsaaj	HT	3231000000	3231999999
	Investointityönumero	IP	3232000000	3232999999
	Toimittajat - hyvit.	KG	3233000000	3233999999
	Kiint.hall.järj.liit	KH	3234000000	3234999999
	Toimittajat - netto	KN	3235000000	3235999999
	Kiint.osakejärj	KO	3236000000	3236999999
	Tilien ylläpito	KP	3237000000	3237999999
	Toimittajat - lasku	KR	3238000000	3238999999
	Kiint.sähkön.liitt	KS	3239000000	3239999999
	Laskut, IP,ulkopuoli	LB	3240000000	3240999999
	Laji/toimintoj.kirj.	LT	3241000000	3241999999
	ML - tilitys	ML	3242000000	3242999999
	Regressilask. Kon.	MQ	3243000000	3243999999
	JV-Simmer Kon.(tulev	MS	3244000000	3244999999
	Ratti Kon.	N3	3245000000	3245999999
	IF ilm. eläk Kon.	N9	3246000000	3246999999
	EU Korvaus Kkp.	OG	3247000000	3247999999
	Henkivak.korvau Kkp.	OH	3248000000	3248999999
	Tapaturma Kkp.	OI	3249000000	3249999999
	MA korvaus Kkp.	OJ	3250000000	3250999999
	Takaus.korvaus Kkp.	OK	3251000000	3251999999
	Sulkan epäv.vah. Kkp	OL	3252000000	3252999999
	TKV Muis.	OM	3253000000	3253999999
	Moottorijon. Muis.	ON	3254000000	3254999999
	Sulka Muis.	OO	3255000000	3255999999
	Matkavakuutus Muis.	OP	3256000000	3256999999
	Vahinkovakuutus Muis	OQ	3257000000	3257999999
	Henkilövakuutus Muis	OR	3258000000	3258999999
	Tapaturma Muis.	OS	3259000000	3259999999
	Kasko Muis.	OT	3260000000	3260999999
	Ratti maksusop. Muis	OU	3261000000	3261999999
	Esinevak.yks. Muis.	OV	3262000000	3262999999
	Takausvakuutus Muis.	OW	3263000000	3263999999
	Sulkan epäv.vah Muis	OX	3264000000	3264999999
	Regressilask. Muis.	OY	3265000000	3265999999
	Tuleva raha Muis.	OZ	3266000000	3266999999
	Palkk. as.m.liitt.ja	P1	3267000000	3267999999
	MA korvaus Muis.	PB	3268000000	3268999999
	Sulkan epäv.vah Muis	PC	3269000000	3269999999
	Henkivak.korvau Muis	PD	3270000000	3270999999
	Tapaturma Muis.	PF	3271000000	3271999999
	Takaus.korvaus. Muis	PG	3272000000	3272999999
	YT Korvaus Muis.	PH	3273000000	3273999999
	JV-Simmer Muistio	PI	3274000000	3274999999
	MA korvaus Kon.	PJ	3275000000	3275999999
	Tapaturma Kon.	PL	3276000000	3276999999
	Takaus.korvaus Kon.	PM	3277000000	3277999999
	YT Korvaus Kon.	PN	3278000000	3278999999
	JV-Simmer Kon.(lähte	PO	3279000000	3279999999
	ATK-palv.vel.liitt	PP	3280000000	3280999999
	Hinnanmuutos	PR	3281000000	3281999999
	EU Korvaus Kon.	PS	3282000000	3282999999
	EK Korvaus Kon.	PT	3283000000	3283999999
	Päätetapahtum.liitt	PU	3284000000	3284999999
	ATK-palv.vel. levyti	PW	3285000000	3285999999
	Systeemipalv.vel.lii	PX	3286000000	3286999999
	Työasemaveloitukset	PY	3287000000	3287999999
	S-laskutus, Elisa	PZ	3288000000	3288999999
	Sulkan epäv.vah. Kon	QA	3289000000	3289999999
	EK Korvaus Kkp.	QB	3290000000	3290999999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	Cross-company korot	QC	3291000000	3291999999
	EU korvaus muis.	QD	3292000000	3292999999
	Hyvitys - nettosuor.	RA	3293000000	3293999999
	Ostolasku	RE	3294000000	3294999999
	Lask.vast.otto netto	RN	3295000000	3295999999
	Laskun siirto	RV	3296000000	3296999999
	SIJ/KTÖ JAKO	SK	3297000000	3297999999
	Jälkikirjaustosite	SU	3298000000	3298999999
	Tiedonsiirto	UE	3299000000	3299999999
	Maksukirjaus	ZP	3305000000	3305999999
	Pankki - täsmäytys	ZR	3306000000	3306999999
	Maksu per shekki	ZS	3307000000	3307999999
	Maksuselvitys	ZV	3308000000	3308999999
	INV.TILAUSTEN PURKU	QE	3309000000	3309999999
	Tuottoturva man. peruut	14	3310000000	3310999999
	Lainaturva man. peruut	15	3311000000	3311999999
	Mittaturva man. peruut	16	3312000000	3312999999
	Auli man. peruut	11	3313000000	3313999999
	ryhmävak man. peruut	17	3314000000	3314999999
	Rak.virhevak. man. peruut	18	3315000000	3315999999
	Oiva man. peruut	12	3316000000	3316999999
	Sulka evl man. peruut	1P	3317000000	3317999999
	Sulka man. peruut	1C	3318000000	3318999999
	Matkavak. man. peruut	1D	3319000000	3319999999
	Vahinkovak. man. peruut	1E	3320000000	3320999999
	M.ajoneuvovak. man. peruut	1A	3321000000	3321999999
	Henkilövak. man. peruut	1F	3322000000	3322999999
	Tapaturmavak. man. peruut	1G	3323000000	3323999999
	Kaskovak. man. peruut	1I	3324000000	3324999999
	Ratti man. peruut	13	3325000000	3325999999
	Ratti maksusop. man peruut	1J	3326000000	3326999999
	Esinevak. yks. man. peruut	1M	3327000000	3327999999
	Takausvak. man. peruut	1N	3328000000	3328999999
	EK Korvaus man. peruut	19	3329000000	3329999999
	Ratti 2 man. peruut	1B	3330000000	3330999999
	Takaus korv. man peruut	1H	3331000000	3331999999
	JV-Simmer man peruut	1K	3332000000	3332999999
	JV-Simmer muist m pe	1S	3333000000	3333999999
	Korkki TA	QF	3334000000	3334999999
	Korkki YT	QG	3335000000	3335999999
	Korkki EU	QH	3336000000	3336999999
	Korkki EK	QI	3337000000	3337999999
	Korkki YA	QJ	3338000000	3338999999
	Korkki MK	QK	3339000000	3339999999
	Korkki manuaalitosite	QL	3340000000	3340999999
	KORKKI PV MANUAALITOS.	QM	3341000000	3341999999
	Flex maksutulo, koneellinen	K1	3342000000	3342999999
	Flex maksutulo, manuaalinen kirjaus	K2	3343000000	3343999999
	Flex korvaukset, koneellinen	K3	3344000000	3344999999
	Flex korvaukset, manuaalinen kirjaus	K4	3345000000	3345999999
	Flex manuaalinen peruuntuva	K5	3346000000	3346999999
	Flex Eurocenter korvaukset, koneellinen	K6	3347000000	3347999999
	Flex Eurocenter korvaukset, manuaalinen	K7	3348000000	3348999999
	EU KORVAUS PERUUTUS	QO	3349000000	3349999999
	DH koneellinen	QP	3350000000	3350999999
	DH Manuaalinen	QQ	3351000000	3351999999
	AXA muistiotositteet	QX	3352000000	3352999999
500	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
501	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
502	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
503	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
504	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
505	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
506	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
507	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
508	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
509	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
040	JÄSENLUOTTOVAKUUTUS	TA	5040000001	5040999999 HVRKROH
050	ASUNTOSÄÄSTÖPALKKIOT	TB	5050000001	5050999999
060	ELÄKEKASSA	TC	5060000001	5060999999
061	ELÄKEKASSA	TC	5060000001	5060999999
080	OP-LUOTOT	TD	5080000001	5080999999
084	ALV-MAKSUT	TE	5084000001	5084999999
510	TOSITEMUUNTO	TG	5100000001	5100999999
610	ULTRA VALUUTANVAIHTO	TX	6100000001	6100999999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
613	ZVS-MAKSUT/OKO	TH	6130000001	6130999999
614	ZVS-MAKSUT/OKO	TH	6130000001	6130999999
615	PSE/PE-MAKSUT/OKO	TZ	6150000001	6150999999
616	PSE/PE-MAKSUT/OKO	TZ	6150000001	6150999999
620	FORSE	TI	6200000001	6200999999
621	SDD SEPA SUORAVELOITUS	RB	6210000001	6210999999
624	AQUARIUS/OKO	GP	6240000001	6240999999
625	VIEW/PÄIVITYKSET	TJ	6250000001	6250999999
628	DPS/OPTO-TAPAHTUMAT	RZ	6280000001	6280999999
631	SEKKILUNASTUKSET (USKI)	TK	6310000001	6310999999
632	SEKKILUNASTUKSET (USKI)	TK	6310000001	6310999999
633	PANKKITAKAUKSET	TL	6330000001	6330999999
634	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999
635	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999
636	REMBURSSIT JA PERITTÄVÄT	TN	6360000001	6360999999
637	REMBURSSIT JA PERITTÄVÄT	TN	6360000001	6360999999
638	DPS PÄIVITTÄISET	KU	6380000001	6380999999
639	DPS TASEEN ULKOPUOL.	KV	6390000001	6390999999
640	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
641	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
642	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
643	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
644	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
645	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
646	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
647	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
648	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
649	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
653	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
654	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
657	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
658	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
659	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
660	MATKASHEKIT	TQ	6600000001	6600999999
663	Ultra/ Henki Aquarius VIRO	KF	6630000001	6630999999
665	BANKGIRO	TV	6650000001	6650999999
666	RPM (Rahanpesun estämisen keskeytyskirjaukset)	KX	6660000001	6660999999
667	RPM/EUR	RM	6670000001	6670999999
670	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
671	SETELIKAUPAT	TR	6710000001	6710999999
672	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
673	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
674	BOND/REPO PÄIVITTÄISET	TS	6740000001	6740999999
675	BOND ARVOSTUKSET	XV	6750000001	6750999999
691	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
692	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
693	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
694	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
695	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
696	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
697	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
698	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
699	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
	TYÖASEMATOSITTEET	TY	9000000001	9099999999
9900016	USKI ULKOM SHEKKIEN LUNASTUS	BQ	9701600001	9701699999
990005	LÄHTEVÄ CLEARING (AAMU)	VB	9900500001	9900599999
990007	Prepaid rsk-tapahtumat	KJ	9900070001	9900079999
9900001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999 OT003/OTORP002
990001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999
9900002	ANTOLAINAUS	BD	9900200001	9900299999 AMR972
9900030	OVY:N LUOTTOVAKUUTUKSET	EJ	9900300001	9900309999
9900031	OVY:N KORVAUS&VARAUS	GE	9900310001	9900319999
9900032	ABASEC/OPSTOCK	GL	9900320001	9900329999
9900004	PANKKITAKAUS	BF	9900400001	9900499999 ATRR009
990004	MTL TAPAHTUMAT / MAKSULIIKE	VA	9900400001	9900499999
9900005	LÄHETETTY ATK-VÄLITYKSET	BG	9900500001	9900599999 MGKR2005, MGKR2006
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET	BH	9900600001	9900699999 MGKR2001
9900007	SELVITETTÄVÄT ATK-VÄLITYKSET	BI	9900700001	9900799999 MGKR2002
9900008	PÄÄKIRJATAHAHTUMAT	BJ	9900800001	9900899999 MGKR2004
9900009	SAAPUNEET PIKASIRROT	BK	9900900001	9900999999 MGR5150
990009	SAAPUVA CLEARING 31.12.1997 ALKAEN (AAMU)	VE	9900900001	9900999999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
990010	POPS BRUTCLEARING 16.12.1997 ALKAEN	VF	9901000001	9901099999
9900005	LÄHETETYT ATK-VÄLITYKSET / OKO	EK	9901100001	9901199999
990012	AGIOT /VALUUTTAKASSA	VG	9901200001	9901299999
9900013	ERIKOISLAINAT	CG	9901300001	9901399999
990013	ERIKOISLAINAT	CG	9901300001	9901399999
9900014	VALUUTTAKIRJANPITO	EE	9901400001	9901499999 MV29K
990014	VALUUTTAKASSA 24.2.1997 ALKAEN	EE	9901400001	9901499999 OTALPKT
9900015	ANTOLAINAUS /ALPER	BP	9901500001	9901599999
990015	AUTOMAATTIKIRJAUS / ALPER 18.11.94 ALKAEN	BP	9901500001	9901599999
9900016	USKI ULKOM SHEKKIEN LUNASTUS	BQ	9901600001	9901699999 op:t, 7880: USLR610
990016	CLEARING 30.10.98 (YÖ)	VH	9901600001	9901699999
990017	CLEARING 30.10.98 (YÖ)	VI	9901700001	9901799999
9900018	MATKAVALUUTTA	BL	9901800001	9901899999 MAVRMTIK
990018	MATKAV. (MAVA) VIERAAT SEKIT JA MATKASEKIT	BL	9901800001	9901899999
9900019	MATKAVALUUTTA/AGIO	BM	9901900001	9901999999 MAVRATIK
990019	AGIOT (MAVA)	BM	9901900001	9901999999
990020	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990022	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990023	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990024	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990025	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990122	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990123	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990124	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
9900021	OP:N TILIT OKOSSA	BS	9902100001	9902199999 PR002
990021	OPICS (KK-VAIHDE PYSYVÄT KIRJAUKSET)	VK / VL	9902100001	9902199999
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET / OKO	EL	9902200001	9902299999
9900008	PÄÄKIRJATAPAHTUMAT / OKO	EM	9902300001	9902399999
9900241	PERINTÄ- JA KORVAUSJÄRJESTELMÄ (PKJ) OVY	EQ	9902410001	9902419999
9900242	PANKKIKOHTAISET VAKUUTUKSET (PKV) OVY	ER	9902420001	9902429999
9900243	PANKKIKOHTAISET VAKUUTUKSET (PKV) OVR	ES	9902430001	9902439999
9900025	RAHAHUOLTO	EG	9902500001	9902599999
9900026	LUNASTETUT OKON SEKIT	BV	9902600001	9902699999 MGKR2003
990026	LUNASTETUT OKON SEKIT	BV	9902600001	9902699999
	WINRESK	EO	9902700001	9902799999
990028	KAPULA PÄIVITT./OKO	GS	9902800001	9902899999
990029	KAPULA ARVOSTUS/OKO	GT	9902900001	9902999999
990030	ASLA/SIIRTYVÄT/OHMO	GD	9903000001	9903099999
990031	ASLA	VM	9903100001	9903199999
990032	ASLA / SIIRTYVÄT	VN / VO	9903200001	9903299999
990033	ASLA/OHMO	GC	9903300001	9903399999
990034	UTU/PALKKIOT	IF	9903400001	9903499999
9900035	POPS/LUNASTAMATTOMAT SEKIT YLI 10V	IG	9903500001	9903599999
9900036	PKJ JÄLKIPER. SUORIT	IH	9903600001	9903699999
990036	ELE PÄIVITTÄISET VIENNIIT	JA	9903700001	9903799999
990037	ELE TAUP VIENNIIT	JB	9903800001	9903899999
990038	ELE PERUUTETTAVAT TILINPÄÄTÖSVIENNIIT	JC	9903900001	9903999999
990041	KIRJAUSYHTEENVETO/RAHAHUOLTO	VP	9904100001	9904199999
9900042	PLATINAJÄRJESTELMÄ	BW	9904200001	9904299999 BJER122
990042	KIRJAUSYHTEENVETO/RAHAHUOLTO (UUSI)	VQ	9904200001	9904299999
9900043	CLARITY, sisäinen ICT työ (ei peruutettava)	RD	9904300001	9904399999
990044	DEVON, 30.6.99	VR	9904400001	9904499999
990045	DEVON, 30.6.99	VS	9904500001	9904599999
990046	DEVON, 30.6.99	VT	9904600001	9904699999
990047	DEVON, 30.6.99	VU	9904700001	9904799999
9900050	PALKAT	BY	9905000001	9905099999 ***)
9900052	LOMAPALKKAVALAT	GV	9905200001	9905299999 ***)
990054	Banksyst kk/tp-päätös	JE	9905900001	9905999999
990055	Banksyst taseen ulkopuoliset (jos tarvitaan)	JI	9905500001	9905599999
990056	TRADING TERMIINEN ARVOSTUSTULOS (EI PERUUTETTAVA) 13.1.98	VX	9905600001	9905699999
990057	RJ PÄIVITTÄISET	JF	9905700001	9905799999
990058	RJ SIIRTYVÄT	JG	9905800001	9905899999
9900060	VALUUTTATILIT	BZ	9906000001	9906099999
990060	VALUUTTAOTTOLAINAUS	BZ	9906000001	9906099999
9900061	VALUUTTATILIT / AGIOT	CA	9906100001	9906199999 DARRAGI/OVARP002
990061	VALUUTTAOTTOLAINAUS /AGIOT	CA	9906100001	9906199999
9900062	VALUUTTATILIT/SIIRTYVÄ KORKO	CB,CC	9906200001	9906299999 DARRASK/OVARP002
990062	VALUUTTAOTTOLAINAUS/SIIRTYVÄT ERÄT	CB / CC	9906200001	9906299999
9900063	LÄHTEVÄT ULKOMAAN MAKSUT	CD	9906300001	9906399999 LUMR124
990065	BLV TILINP. PYSYVÄ	JN	9906500001	9906599999
990066	BLV TP PERUUTETTAVA	JO	9906600001	9906699999
990068	BLT TILINP. PYSYVÄ	JQ	9906800001	9906899999
990069	BLT TP PERUUTETTAVA	JR	9906900001	9906999999
9900070	SÄILYTYS PALKKIOT	CE	9907000001	9907099999
	SÄILYTYS PALKKIOLAKUTUS 2.11.94 ALKAEN (KESÄ - JA			
990070	JOULUK)	CE	9907000001	9907099999
9900071	ARVOPAPREIDEN MYNTIPALKKIOT	CF	9907100001	9907199999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
990071	JVK.MERKINTÄ/ARVOPAPERIEN VÄL.PALKKIOT	CF	9907100001	9907199999
990072	BOND/JVK/EI KÄYTÖSSÄ	VZ	9907200001	9907299999
990073	BOND/S. KOROT. PÄIV./EI KÄYTÖSSÄ	UC	9907300001	9907399999
990074	BOND/ARV. KK. L./EI KÄYTÖSSÄ	UD	9907400001	9907499999
990075	BOND/HINTAERO PÄIV./EI KÄYTÖSSÄ	UF	9907500001	9907599999
990076	Prepaid maksutapahtumat	KK	9907600001	9907699999
990077	REPO NORMAALIKIRJAUKSET/EI KÄYTÖSSÄ	YA	9907700001	9907799999
990078	MAKSULIIKETILIN KATESIIRTO	EC	9907800001	9907899999 OKO/PR93
990078	KATESIIRTO OTTO/OPTO	YB	9907800001	9907899999
990079	BOND/ARVOPÄIVÄKIRJAUKSET	YC	9907900001	9907999999
990080	SJOITUSRESKONTRA/OVC	GJ	9908000001	9908099999
990081	KORJAUSTOSITELAJI	CH	9908100001	9908199999
990082	HALTIA VUOKRASAAMISET	EH	9908200001	9908299999
9520005	YIT-VUOKRAT	EH	9908200001	9908299999
677	KORVA/PÄIVITTÄISET	CJ	9908300001	9908399999
678	KORVA/HINTAEROT	CJ	9908300001	9908399999
990083	KORVA-TAPAHTUMAT	CJ	9908300001	9908399999
990083	KORVA PÄIVITTÄISET	CJ	9908300001	9908399999
990042	PLATINAJÄRJESTELMÄ	BW	9908400001	9908499999
990085	KIINTEISTÖRESKONTRA / UUSI	CI	9908500001	9908599999
990086	OKO:N LAINAT	CM	9908600001	9908699999
990086	OKO:N LAINAT OP:LLE	CM	9908600001	9908699999
990087	REPO ARVOPÄIVÄKIRJAUKSET/EI KÄYTÖSSÄ	YK	9908700001	9908799999
990088	HALTIA VASTIKERESKONTRA	EF	9908800001	9908899999
990089	HALTIA VASTEKESUORITUKSET	EI	9908900001	9908999999
990091	MAKSULIIKE /ASLA	CN	9909100001	9909199999 ALARKP01 JA 13
990092	ASLA/OHMO	GA	9909200001	9909299999
990095	VILU/KOTIPANKKI	GG	9909500001	9909599999
990995	OKO:N KIRJAUSYHTEENVETO / OPTO	YN	9909950001	9909959999
9901001	OTTOLAINAUS/SIIR.KOR.PERUUTUS	BC	9910010001	9910019999 OT003/ OTORP003
991001	OTTOLAINAUS / SIIRTYVÄT ERÄT	YO / YP	9910010001	9910019999
9901002	ETUKÄTEEN MAKS.KOROT/TILINP.	BE,ED	9910020001	9910029999 AMR827
991003	LOAN IQ/OKO	GN	9910030001	9910039999
991004	ANTO AGIO KIRJAUKSET JA PENNINPYÖRISTYKSET	YQ	9910040001	9910049999
991005	YPA LAINAT	YR	9910050001	9910059999
991006	YPA LAINAT SIIRTYVÄT (eurot)	YS / YT	9910060001	9910069999
991048	YPA LAINAT SIIRTYVÄT (valuutat)	YS / YT	9910060001	9910069999
991007	KESKUSPANKKIPALVELUOSASTON LAINAT (RO)	YU	9910070001	9910079999
991008	RO SIIRTYVÄT	YV / YW	9910080001	9910089999
991009	PERINTÄANTOLAINAUS (PA)	YX	9910090001	9910099999
991010	PA SIIRTYVÄT	YY / YZ	9910100001	9910109999
9901011	OTTOLAINAUS /SIIRTYVÄ KORKO	BB	9910110001	9910119999 OT003
991012	YA-JS S. KORK. PER.	UK	9910120001	9910129999
9901013	ALS:N HOITOPALKKIOT	BN,BO	9910130001	9910139999 AMR830
991013	RO-JS S. KORK. PER.	UG	9910130001	9910139999
991014	PA-JS S. KORK. PER.	UH	9910140001	9910149999
991015	RO/AGIOKIRJAUKSET	UI	9910150001	9910159999
991016	PA/AGIOKIRJAUKSET	UJ	9910160001	9910169999
9910002	ALS-JOLLA CAP PÄIVITTÄISET	JJ	9910200001	9910209999
9901021	OPTO / SIIRTYVÄ KORKO	BT,BU	9910210001	9910219999 PR402
991024	YA VIRO AGIOT	RP	9910240001	9910249999
991025	YA VIRO PÄIVITTÄISET	RJ	9910250001	9910259999
991026	YA VIRO SIIRTYVÄT	RO	9910260001	9910269999
991027	YA VIRO AA-PERUUTUKSET	RU	9910270001	9910279999
9901003	ANTOLAINAUS /Okopankki	EY,EZ	9910300001	9910399999
991034	YA LATVIA AGIOT	RR	9910340001	9910349999
991035	YA LATVIA PÄIVITTÄISET	RK	9910350001	9910359999
991036	YA LATVIA SIIRTYVÄT	RQ	9910360001	9910369999
991037	YA LATVIA AA-PERUUTUKSET	RX	9910370001	9910379999
9901042	PLATINAJÄRJESTELMÄ/SIIRTYVÄ	BX,BR	9910420001	9910429999 BJER221
991044	YA LIETTUA AGIOT	RT	9910440001	9910449999
991045	YA LIETTUA PÄIVITTÄISET	RL	9910450001	9910459999
991046	YA LIETTUA SIIRTYVÄT	RS	9910460001	9910469999
991047	YA LIETTUA AA-PERUUTUKSET	RY	9910470001	9910479999
9901050	ALS/PREEMIOIT JA ARV.	GH	9910500001	9910509999
9901055	ALS/JOHD.AR.V.PER.	GI	9910550001	9910559999
	ALS:N HOITOPALKK.PERU	BO	9910560001	9910569999
	OPTO/SIIR.KORKO PERU	BU	9910570001	9910579999
	BONUSJÄRJ.SIIR.PERUT	BR	9910580001	9910589999
	VAL.TIL.SIIR.KORK.PE	CC	9910590001	9910599999
	KORVA-TAP.SIIR.KOR.P	CL	9910600001	9910609999
	MAK.ASLA.SIIR.KOR.PE	CP	9910610001	9910619999
	OP:N LAINAT SIIRT.P.	CY	9910620001	9910629999
	ASLA / SIIRTYVÄT	VO	9910630001	9910639999
	OPTON KONEK.SIIRT.KO	XF	9910640001	9910649999
	YPA LAINAT SIIRTYVÄT	YT	9910650001	9910659999
9901083	KORVA-TAPAHTUMAT/SIIRT. KORKO	CK,CL	9910830001	9910839999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
9901083	KORVA OSAKKEET /SIIRTYVÄT	CK,CL	9910830001	9910839999
990083	KORVA RM/ARVOSTUKSET	CK	9910830001	9910839999
991083	KORVA RM/ARVOST.PER.	CL	9910830001	9910839999
9901086	OKO:N LAINOJEN SIIRTYVÄT	CV	9910860001	9910869999
991086	OKO:N LAINAT OP:LLE / SIIRTYVÄT	CV / CY	9910860001	9910869999
9901091	MAKSULIIKE /ASLA /SIIRTYVÄ KORKO	CO,CP	9910910001	9910919999 ALARKP06 JA 07
9901092	SSP:N KAUPPAHINNAN JAKSOTUS	CQ,CZ	9910920001	9910929999
9901093	ASLA/OHMO/SIIRTYVÄT	GB	9910930001	9910939999
991111	OKOPANKIN TASESIIRROT / OL	XA	9911110001	9911119999
991112	OKOPANKIN TASESIIRROT /ALS	XB	9911120001	9911129999
991113	OKOPANKIN TASESIIRTO / VALUUTTAKASSA	XC	9911130001	9911139999
991114	OKOPANKIN TASESIIRROT / DA	XD	9911140001	9911149999 ACR3B1/ACR3B2
9910201	ATK-LASKUTUS OPK /JP	CS	9912010001	9912019999
990176	PREPAID TILITYKSET	KT	9917600001	9917699999
991995	OPTON KONEKIELISET SIIRT.KOROT	XE / XF	9919950001	9919959999
992001	TERMIINI / H TAI TR	XG	9920010001	9920019999
9920002	ALS-JOLLA CAP TILINPÄÄTÖS	JK	9920020001	9920029999
992005	FRA PÄÄOMAT	XH	9920050001	9920059999
990201	ATK-LASKUTUS / OKO	YL	9920100001	9920199999
9900202	SRJ-PALKKIONPALAUTUSJAKSOTUS/OP-RAHASTO	IA	9920200001	9920299999
9900203	SRJ-PALKKIONPALAUTUSJAKSOTUS/SAAJAYHTIÖT	IB	9920300001	9920399999
9900205	OMISTAJAJÄSENREKISTERI	CT	9920500001	9920599999 JRER110
990207	TALLETUSSIIRROT	YM	9920700001	9920799999
679	PÄÄOMAKONVERSIOT	Z4	9920830001	9920839999
9902083	PÄÄOMAKONVERSIOT	Z4	9920830001	9920839999
992100	PANKKITAKAUKSET	XI	9921000001	9921009999 PTKR3301
992101	PANKKITAKAUSSET / AGIOT	XJ	9921010001	9921019999
992102	HENKIVAKUUTUS	HV	9921020001	9921029999
683	ARVOSTUSKONVERSIO/PURKU	Z5	9921830001	9921839999
9902183	ARVOSTUSKONVERSIO/PURKU	Z5	9921830001	9921839999
684	ARVOSTUSKONVERSIO/UUDET	Z6	9922830001	9922839999
9902283	ARVOSTUSKONVERSIO/UUDET	Z6	9922830001	9922839999
992400	CPICS (TASEEN ULKOPUOLISET)	XL	9924000001	9924009999
9903001	SALDONSIIRO	Z1	9930010001	9930019999
9903001	SALDONSIIRROT	Z1	9930010001	9930019999
993002	TERMIINIT PISTE-EROT SIIRT.	XM / XN	9930020001	9930029999
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999
9930002	ALS-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET	JL	9930200001	9930209999
993009	TERMIINIT PISTE-EROT	XO / XP	9930090001	9930099999
994005	TERMIINIT / AGIOT	XQ	9940050001	9940059999
994006	TERMIINIT / AGIOT PALAUTUS	XR	9940060001	9940069999
9940007	LJR OPA-SIIRROT	MX	9940700001	9940799999
9940008	LJR ERIKOISLAINAT	MD	9940080001	9940089999
994010	FRA ARVOSTUKSET	XS / XT	9940100001	9940109999
9940104	LJR EFEKT.KORON HINTAERO	ME	9941040001	9941049999
9940105	LJR EFEKT.KORON HINTAERO PERUUTUS	MF	9941050001	9941059999
9940106	LJR ETUKÄTEEN MAKS.KOROT TP	MG	9941060001	9941069999
9940107	LJR ETUKÄTEEN MAKS.KOROT TP PERUUTUS	MH	9941070001	9941079999
9940108	LJR ERIK.LAINOJEN SIIRT. HOITOPALKKIOT	MI	9941080001	9941089999
9940109	LJR ERIK.LAINOJEN SIIRT. HOITOPALKKIOT PERUUTUS	MJ	9941090001	9941099999
9940110	LJR-JOLLA CAP PÄIVITTÄISET	MM	9941100001	9941109999
9940111	LJR-JOLLA CAP KK-VAIHDE PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940112	LJR-JOLLA CAP ARVOSTUKSET	MN	9941120001	9941129999
9940113	LJR-JOLLA CAP ARVOSTUKSET PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940114	LJR-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET	MO	9941140001	9941149999
9940115	LJR-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940116	LJR-KALA PREEMIOT JA ARVOSTUKSET	MP	9941160001	9941169999
9940117	LJR-KALA ARVOSTUSTEN PERUUTUS	MR	9941170001	9941179999
9940120	LJR ARVONALENTUMISET	MU	9941200001	9941209999
9940121	LJR ARVONALENTUMISET PERUUTUS	MV	9941210001	9941219999
995	AGIOT/ULKOMAANRESKONTRAT	XU	9950010001	9950019999
9950002	JORE TILINPÄÄTÖS	KD	9950020001	9950029999
9960002	JORE TASEEN ULKOP.	KE	9960020001	9960029999
9970002	CHF-TP-VIENNIIT	KL	9970020001	9970029999
9970003	CHF-TAUP-VIENNIIT	KM	9970030001	9970039999
998	ULKOM.SIIRTYVIEN KORKOJEN AUTOMAATTIKIRJAUS	XX	9980000001	9980999999
999	VALUUTTALUOTTO	XY	9990000001	9990999999
	PERUUTUS / KUMPPANIKOODIT	PK	9999970001	9999979999
	E-FLOW PERUUTUS	EP	9999980001	9999989999
	YLEINEN PERUUTUSTOSITE	PE	9999990001	9999999999

SAPin tositepäiväkirja, kuukausipäiväkirja ja SAPin Ostovelka- ja myyntisaamistilien pääkirja on arkistoitu InfoArchive -arkistointijärjestelmään.

*) Tositteet on joko laadittu konekielisenä tai tulostettu paperille ja ne säilytetään kansiossa tai arkistoituna REA-arkistointijärjestelmään

**) Raportit arkistoitu InfoArchive -arkistointijärjestelmään.

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu

***) Raportit arkistoitu marraskuusta 2006 lähtien Aditron eArkistossa. Raporttien arkistointi 1.4.2020 alkaen Silta M-Files.

Rinnakkaisissa sovellustositenumeroissa lyhyemmät sovellustositenumerot ovat peräisin Intime-kirjanpitojärjestelmästä, pidemmät FMS-kirjanpitojärjestelmästä.

Jatkossa yksi sovellustositenumero kaikkien yritysten käyttöön (SAP kaikilla käytössä).

1. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Kokkolassa

9. päivänä helmikuuta 2021

 Marja-Liisa Kaakko
 Hallituksen puheenjohtaja

 Leena Kinaret
 Hallituksen varapuheenjohtaja

 Ari Antti-Roiko
 Hallituksen jäsen

 Märten Forsander
 Hallituksen jäsen

 Hannu Kärjä
 Hallituksen jäsen

 Ari Lapinoja
 Hallituksen jäsen

 Pertti Leskelä
 Hallituksen jäsen

 Kirsti Oulasmaa
 Hallituksen jäsen

 Jyrki Rantala
 Toimitusjohtaja
 Hallituksen jäsen

 Leena Pajumaa
 Hallituksen sihteeri

2. Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Hallintoneuvosto on tänään pidetyssä kokouksessa perehtynyt pankin tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Vuoden 2021 edustajiston kokoukselle hallintoneuvosto toteaa lausuntonaan, että pankkia on hoidettu lain ja säännösten mukaisesti ja että hallintoneuvostolla ei ole Keski-Pohjanmaan Osuuspankin tilinpäätöksen eikä toimintakertomuksen johdosta huomautettavaa. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen esitykseen ylijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

Kokkolassa

9. päivänä helmikuuta 2021

 Jarmo Rasmus
 Hallintoneuvoston puheenjohtaja

 Leena Pajumaa
 Hallintoneuvoston sihteeri

3. Tilintarkastajien merkintä suoritetusta tilintarkastuksesta

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kokkolassa

16 .päivänä 2021

KPM G OY AB

Elina Pesonen
Tilintarkastaja KHT, JHT

Tilintarkastuskertomus

Keski-Pohjanmaan Osuuspankin edustajistolle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Keski-Pohjanmaan Osuuspankin (y-tunnus 0179343-6) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2020. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emme ole suorittaneet pankille muita kuin tilintarkastuspalveluja.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällytetty arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

**MERKITTÄVIMMÄT ARVIDUT
OLENNAISEN VIRHEELLISYYDEN RISKIT**

**KUINKA OLEMME TOIMINEET NÄIDEN
RISKIEN JOHDOSTA**

Saamiset asiakkailta – arvostus (tilinpäätöksen laadintaperiaatteet ja liitetiedot 12, 14, 17, 13, 15, 18 ja 34c)

- Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä, 1 miljardi euroa, on merkittävä erä Keski-Pohjanmaan Osuuspankin taseessa muodostaen 77% taseen loppusummasta.
- IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* –standardin mukaisten odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta perustuu OP Ryhmän käyttämiin laskentamalleihin sekä asiantuntija-arvioihin. Laskennassa käytetään oletuksia, arvioita ja johdon harkintaa, joka koskee erityisesti vakuuksien arvostamista ja odotettavissa olevien luottotappioiden todennäköisyyttä.
  - Koronaviruspandemia (COVID-19) on vaikuttanut tilikaudella pankin toimintaympäristöön, luottoriskien tasoon sekä odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan osatekijöihin.
  - Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan osatekijöitä päivitetään ja tarkennetaan toteutuneen luottoriskikehityksen, laskentaprosessin validoinnin ja kehittämisen sekä sääntelymuutosten ja -vaatimusten perusteella. Tilikaudella OP Ryhmä on ottanut käyttöön uuden maksukyvyttömyyden määritelmän
  - Tasearvon merkittävydestä, käytettävien laskentamenetelmien monimutkaisuudesta ja arvostamiseen liittyvästä johdon harkinnasta johtuen saamisten arvostaminen on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.
  - Olemme arvioineet luotonannon ohjeistuksen noudattamista sekä saamisten kirjaamiseen ja valvontaan liittyviä periaatteita ja kontrolleja. Luottoprosessin ja luottokannan tarkastuksessa on hyödynnetty data-analyysijä.
  - Olemme muodostaneet käsityksen OP Osuuskuntaan keskitettyjen antolainausprosessin osien sekä odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan kontrolliympäristöstä keskitettyjä tarkastustoimenpiteitä hyödyntäen.
  - Olemme arvioineet COVID-19 pandemian vaikutuksia pankin luottoriskiasemaan ja odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaan. Keskeisimpiä osa-alueita ovat olleet makroekonomisten parametrien, vakuuksien arvostusten sekä luottojen maksuohjelmamuutoksien ja lyhennysvapaiden määrien muutokset.
  - Olemme myös testanneet otannalla asiantuntija-arviona laskettuja odotettavissa olevia luottotappioita merkittävimpien saamisten osalta.
  - Uuden maksukyvyttömyyden määritelmän osalta olemme arvioineet käyttöänoton asianmukaisuutta sekä sovellettavien menettelyjen vastaavuutta pankkeja koskevan ohjeistuksen kanssa.
  - Lisäksi olemme arvioineet Keski-Pohjanmaan Osuuspankin saamia ja odotettavissa olevia luottotappioita koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aiheutta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomukssamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.

- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet osuuspankin edustajiston kokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 1994 alkaen yhtäjaksoisesti 26 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Kokkolassa 16. helmikuuta 2021

KPMG OY AB

Elina Pesonen
KHT, JHT